

ప్రతి దిన ముద్రక టిం వంబడును
Post Box No. 212. Telephone No. 2544.

నంపుటము ౧౬ } చెన్న పట్టణము 1928-వ సం॥ నెవ్వంబరు 20-వ తేది గురువారము { No. 144
Vol. 16 } శ్రీ విభవనాథ చంద్రశేఖర భారతదేశమాన కుర్ద వష్టి { సంచిక ౧౪౪

ఆమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్పగొప్పకారితే కలవవేలు
తొంగి తానెత్తములు పొందియున్నది
తలనొప్పుల మాన్పును. వాయువు పొట్ట
కాపును. పార్శ్వపునొప్పుల కారదొలును.
పొట్ట బోగొట్టను. చెడుకుల భేదించును.
వాపుల రూపుమాపును. దగ్గును తగ్గించును.
దురదను తొలగించును.
ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట
వఃన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొ
లగించును. నొప్పులు తగ్గించును. విదేశము
లలో గూడ వాడుచున్నారు.

ఆమృతాంజనము అన్ని విధములకు
నొప్పులకు నంజీవివంటిది.
పంచభాష చీటీ చూచి కొను
పొనుము గలగదు.
జక్క-వి దచ్చిలో నహా సీసా 1-3 0-10-0
డబ్బ 1-3 రు 0-4-0 లు.
ప్రతియంట ముఖ్యముగా నుండకలది.
ఆమృతాంజనం డిపో
6, 7 రంబుకెట్టిపేరి, మద్రాసు
తే
109, ప్రెసిడెన్సీ, ఫోర్ట్, బాంబాయి

ఆంధ్ర యిన్నారెన్న కంపెనీ లిమిటెడ్
మేనేజింగ్ డైరెక్టరుగారికి-బందరు
అయ్య, మాతమ్మకు గండు సత్యనారాయణ్ సూరి
సత్తుంటుంబడుగ గడచిన శ్రీరామనవమి సత్తుంటుంబడుగ భద్రా
చల యాత్రకు వెళ్లి దైవశ్రేష్ఠున అవట కలరాతిగిలి ఆకర్షి
యగ కాలభర్తము నొందెను. అతని మరణపు రిపోర్టుకై యి
పారములు పూర్తిచేయించి పంపగానే నీరాజితి ఆత్మేంద్రకాల
యావనచేయడండా అతని ౯62 సంవత్సర పట్టాతాలాకు భీమా
మొత్తము రు 8000/-లు చెటునే అతని భార్యకు అందచేసి
న దులకు మే మెంతయుకృతజ్ఞులము.
చి త్తరింపుకు. ఇట్లు శ్రీశ్రీశ్రీ.
బందరు } (సం) గండు మేకటలింగం వాలు
29-8-28 } (సం) గండు మృత్యుం జయువవాలు

అపూర్వ భీమా సౌకర్యములు
నూతనముగ ప్రవేశపెట్టబడినవి
1. స్త్రీల భీమాలు
2. శాశ్వత అంగ వైకల్య సదు
పాయము (Permanent disability benefit)
వివరములను మాకు వ్రాసి కనుగొనుడు.
కార్యదర్శి,
ఆంధ్ర యిన్నారెన్న కంపెనీ లిమిటెడ్,
మద్రాసు

గృహము మార్చుట
శ్రీమాన్ పండిత స్వామి శ్రీనివాసఅయ్యం
గారువారు తమనివాసస్థలమును 226, వాల్టాకు
రోడ్డునుండి ఎగ్జిక్యూ టివ్ క్రాసింగుకు దగ్గర
గండురెడ్డి రోడ్డునందు గల నెం 51 రు "రెడ్డింగు"
బంగళాను 1-9-28 తేదినుండి మార్చి రని
యిందుమూలముగా తెలియజేయడమైనది.

జ్యోతిషకళా పాఠశాల
పుస్తకాలలో నాల్గవ భాగమున దశాళాభ్యాసము
అచ్చ పూర్తియై పీఠముగా వచ్చి. యిందు ప్రతిమహాశక్త
ప్రతి అంతర్జాత వివరముగా పునాదు శ్లోకార్థ సహితముగా
ప్రాయబడినది. ఇదివరలో అచ్చుబడిన 1, 2, 3 భాగములు
మాడ భీమవరకు నిర్దుష్టమయ్యి. జ్యోతిషవిద్య 6 మాస
ములలో పాఠ్యవిద్యలో చేర్చబడును. వివరములకు వ్రాయును.
ఆ కెల్లి వెంకటేశాస్త్రి, గోపాలపురం,
కొత్తమేళాపట్టణ, గోవావిజిల్లా.

మోహిన్యీతైలము
5 రు॥ నూనెగల సీసా 1-3 0-12-0
శ్రీపురుషులు వాడుటకు మోగ్య మైనది.
ఇది మహాపరిశ్రమము శేయు విద్యార్థులు, క్షీణదర్శు,
ఉచ్యోగదళం మొదలగువారికి. సుఖనిద్ర, విశ్రాంతి నిచ్చును.
కుండలం మోహలాభ్యములకు ప్రావణ్యములను మనోహరముగా
పెంచి కాపాడును. ఈతైలమునందుగల రసజీయమును సువాసన
కెప్పు నుం గాను. తలకు రాచి దువ్వకొనిన ఇరుగుపొరుగు
జారగునూడి పరిచయము చూపించును. తలలో మందును పుట్ట
నియ్యగు. దీనియందు మనోహరమును సువాసనద్రవ్యములను చేర్చి
రహస్యముయించి కేలంబడి సీసాల విక్రయించి శుభ్రు బడసి
యెన్నాము. కేయలమహాపరి పరిశ్రమచిన నిజముతైయగలను.
అమృతాంజనం డిపో, బాంబాయి - మద్రాసు

స్థాపితము 1890 తంత్రిలాసము "నంద"

నవరం బంగారుకు పూచీ నిచ్చెదము.
తృప్తికరముగా లేనిచో వారము దినములలో
వాపసుచేసిన పుచ్చుకొని వైకమిచ్చెదము.
నవనాగరికమునకు తగినట్టి పలు
రకముల గాజులు, ఏదైనానందు కావ
లసినను సిద్ధముగా నున్నవి. జత 1-3
చేదారం సహా మజూరి రు 3-0-0

కోటా మునిరత్నంశెట్టి ఆంధ్ర సన్స్
సీమకమలములు, రత్నాలు, బంగారు, వెండినగల వర్తకులు,
4247 217, చైనాబజార్ రోడ్డు, మద్రాసు.

128

చెన్నపురి బజారు ధరలు

1928 సం. సెప్టెంబరు 20-వ తేది గురువారము

1. భావ్యములు

బియ్యము

మధ్యమ తేజావత్ 11 12 0 12 0 0

మధ్యమ తేజావత్ 11 12 0 12 0 0

మధ్యమ తేజావత్ 11 12 0 12 0 0

మధ్యమ తేజావత్ 11 12 0 12 0 0

మధ్యమ తేజావత్ 11 12 0 12 0 0

2. భావ్యములపప్పులు

మధ్యమ తేజావత్ 11 12 0 12 0 0

మధ్యమ తేజావత్ 11 12 0 12 0 0

మధ్యమ తేజావత్ 11 12 0 12 0 0

మధ్యమ తేజావత్ 11 12 0 12 0 0

మధ్యమ తేజావత్ 11 12 0 12 0 0

3. సూర్యవస్తువులు

మధ్యమ తేజావత్ 11 12 0 12 0 0

మధ్యమ తేజావత్ 11 12 0 12 0 0

మధ్యమ తేజావత్ 11 12 0 12 0 0

మధ్యమ తేజావత్ 11 12 0 12 0 0

4. వస్తువులు

మధ్యమ తేజావత్ 11 12 0 12 0 0

మధ్యమ తేజావత్ 11 12 0 12 0 0

మధ్యమ తేజావత్ 11 12 0 12 0 0

మధ్యమ తేజావత్ 11 12 0 12 0 0

మధ్యమ తేజావత్ 11 12 0 12 0 0

మధ్యమ తేజావత్ 11 12 0 12 0 0

మధ్యమ తేజావత్ 11 12 0 12 0 0

మధ్యమ తేజావత్ 11 12 0 12 0 0

మధ్యమ తేజావత్ 11 12 0 12 0 0

మధ్యమ తేజావత్ 11 12 0 12 0 0

మధ్యమ తేజావత్ 11 12 0 12 0 0

మధ్యమ తేజావత్ 11 12 0 12 0 0

మధ్యమ తేజావత్ 11 12 0 12 0 0

మధ్యమ తేజావత్ 11 12 0 12 0 0

5. నూలు

మధ్యమ తేజావత్ 11 12 0 12 0 0

మధ్యమ తేజావత్ 11 12 0 12 0 0

మధ్యమ తేజావత్ 11 12 0 12 0 0

మధ్యమ తేజావత్ 11 12 0 12 0 0

మధ్యమ తేజావత్ 11 12 0 12 0 0

మధ్యమ తేజావత్ 11 12 0 12 0 0

మధ్యమ తేజావత్ 11 12 0 12 0 0

మధ్యమ తేజావత్ 11 12 0 12 0 0

మధ్యమ తేజావత్ 11 12 0 12 0 0

6. దూది

మధ్యమ తేజావత్ 11 12 0 12 0 0

7. లోహములు

మధ్యమ తేజావత్ 11 12 0 12 0 0

మధ్యమ తేజావత్ 11 12 0 12 0 0

మధ్యమ తేజావత్ 11 12 0 12 0 0

మధ్యమ తేజావత్ 11 12 0 12 0 0

మధ్యమ తేజావత్ 11 12 0 12 0 0

మధ్యమ తేజావత్ 11 12 0 12 0 0

మధ్యమ తేజావత్ 11 12 0 12 0 0

మధ్యమ తేజావత్ 11 12 0 12 0 0

మధ్యమ తేజావత్ 11 12 0 12 0 0

మధ్యమ తేజావత్ 11 12 0 12 0 0

మధ్యమ తేజావత్ 11 12 0 12 0 0

మధ్యమ తేజావత్ 11 12 0 12 0 0

మధ్యమ తేజావత్ 11 12 0 12 0 0

మధ్యమ తేజావత్ 11 12 0 12 0 0

మధ్యమ తేజావత్ 11 12 0 12 0 0

మధ్యమ తేజావత్ 11 12 0 12 0 0

శ్రీ భగవద్గీతా గర్భిత భావబోధిని

ఇది శ్రీ భగవద్గీతా సహజమైన శ్రీ కృష్ణార్జున సంభాషణ లోపము మునుపటి కల్పవృక్షం యొక్క కంఠమున

కోకా వేంకట రామానుజాయుని వారిచే వెలువడినది. ధర రూ. 5-0-0.

యీ పుస్తకము నలమూలము వక్కదాపించి అధ్యాత్మిక యాత్రాని విలాసమునకు ప్రాప్తి తెచ్చును.

లక్ష్మీ ప్రెస్ గుర్రంపేని, పోస్టుబాక్సు 192, జి. టి. మద్రాసు.

ప్రతి గృహమునందు అత్యావశ్యకముగా నుండవలసినది!

దీనిచే గలుగు గుణము అత్యద్భుతము!!

మా లోకామయమార కసూరి మా త్రులను

Regd. Trade Mark తెచ్చింది, ఒకదాని వానిని మిగిలినది కృష్ణార్జున సంభాషణ మా నిర్మించినది. ప్రతిదినము అందుగలగ

మాత్రమున ప్రకటించబడుచున్నది. ఇందుకు ప్రజల నిరసనము.

ఇది మేలైనది. కనుకను ప్రత్యేక అధ్యయనమునకు ముందుగా మేలైనది. కానీ మేలైనది.

అత్యద్భుతము, కనుకను ప్రత్యేక అధ్యయనమునకు ముందుగా మేలైనది. కానీ మేలైనది.

అత్యద్భుతము, కనుకను ప్రత్యేక అధ్యయనమునకు ముందుగా మేలైనది. కానీ మేలైనది.

అత్యద్భుతము, కనుకను ప్రత్యేక అధ్యయనమునకు ముందుగా మేలైనది. కానీ మేలైనది.

అత్యద్భుతము, కనుకను ప్రత్యేక అధ్యయనమునకు ముందుగా మేలైనది. కానీ మేలైనది.

న్యాయస్థానవార్తలు

వడ్డీపై ఆదాయపువస్తు విధింపవచ్చునా?

చెన్నపురి, మైకోర్టు సెప్టెంబరు 19:—వడ్డీ ఆదాయ ముపై వస్తు విధింపవచ్చునా అనేది వాదనలు విషయమునుగురించి మైకోర్టులో నీడనమున న్యాయమూర్తి నీడీ గౌర, ప్రధాన న్యాయమూర్తి తాన, న్యాయమూర్తి మేకోర్టు గల పుక్

దేవిది ఈ పుక్ తీర్పు చెప్పింది.

అసలు వివాదాంశములివి. పెద మేకోర్టు చెట్టి అను

నతను ఒక ప్రైవేటు వ్యాపారంలో కొంతభాగమును నిలువయుం

చెను. కొన్ని విత్తనములుగా నీనిలువనముపై వడ్డీ పెరగు

చుండెను. పెదమేకోర్టు వడ్డీపై వస్తువులను కొనసాగించు

వడ్డీపై వస్తువులను గతవత్సరాంతమునకు, ఈవిధముగా

చేసిన వడ్డీ 18 శాతం దానియ్యెను. ఈమొత్తముపైన గూడ

ఆదాయపు వస్తు విధింపవచ్చునా. ఈమొత్తమును

ఆదాయపువస్తునందలి వివరములనుగురించి పెదమేకోర్టు

చెట్టిచెప్పెను. ఈమొత్తము వడ్డీగనే పరిగణించవలసినది

యని అందుచే ఆదాయపువస్తు విధింపరాదనియు ఈవిధమున

ఇవ్వకలెట్లు కనుగొనబడునో రేయి వేరెట్లు వివరిం

చి, గతవత్సరము తొలగి వడ్డీమొత్తమునుగూడ ఆదా

యపువస్తునందలి వివరములనుగురించి పెదమేకోర్టు

చెట్టిచెప్పెను. అందుచే చెట్టిచెప్పెను మైకోర్టు

నకు విధింపవచ్చునా. న్యాయమూర్తి విధింపవచ్చునా

వివరించి ఆదాయపువస్తుకాని కనుగొనబడునో నిర్ణయమును

భావించి అట్టిచెట్టిచెప్పెను. చెట్టిచెప్పెను ఆదాయ

ము ఎప్పుడెప్పుడు చెల్లించవలసినదో పరిగణించవలసినదియు,

ఇట్టిఆదాయము నాటుకోటి ఎత్తుకులలో వానిని నిర్ణయించు

వస్తువులనుగురించి వాదనలు విషయమునుగురించి

రాజాగారియైన అట్టిచెట్టి. ప్రతిదినము అందుగలగ

తండ్రిచే నిర్ణయించుచున్నది. అందుచే సేవకు

తానా చెల్లించవలసినది సేవకుని కోర్టులో విధింప

వేడిచే ఇచ్చిరనియు, ఈవిధముగా నిర్ణయించుచున్నది

వారిచే పరిష్కరించబడెను గనుక, (చెట్టిచెట్టిచెట్టి)

అవిషయమును వివరించి రాజాగారి ప్రతివాదియైతే

నకు తీసికొని రాజాగారియైన అట్టిచెట్టి. రాజాగారి

వాదించబడెను.

ఈనామదారు తీర్పును అధ్యక్షులు ఈమొత్తము

రాజాగారికిందకు వచ్చుననియు, అందుచే సేవకుని

చేయరాదని మొదట ఆశ్చర్యమైనది.

న్యాయమూర్తి ప్రధాన ఆశ్చర్యం నంగీకరించి అట్టిచెట్టి

కోర్టులో "చెట్టిచెట్టి" అను అట్టిచెట్టి

ఆశ్చర్యం చెల్లించవలసినది. చెట్టిచెట్టి రాజాగారి

గీకరించుచున్నది. చెట్టిచెట్టి రాజాగారి

వాదించుచున్నది. చెట్టిచెట్టి రాజాగారి

కనుక సమయ తీర్పు ఇచ్చినది. చెట్టిచెట్టి

న్యాయమూర్తి చెట్టిచెట్టి.

న్యాయమూర్తి చెట్టిచెట్టి.

న్యాయమూర్తి చెట్టిచెట్టి.

న్యాయమూర్తి చెట్టిచెట్టి.

న్యాయమూర్తి చెట్టిచెట్టి.

న్యాయమూర్తి చెట్టిచెట్టి.

న్యాయమూర్తి చెట్టిచెట్టి.

న్యాయమూర్తి చెట్టిచెట్టి.

STERILITY SCORER
TAMIL NADU AYURVEDIC PHARMACY
POST BOX NO. 275, MADRAS

[illegible]

నేడే ఒక బుడ్డిని
కొనుడు

PEPSIN TABLETS

ONE PASTILLE AS REQUIRED SEE BOOK FOR FULL DIRECTIONS GET BOTTLE LOCKED

దగ్గులు, జబులు, శీతలము మున్న గు వాటిని

ఈ అమోఘమైన తెచ్చుకొన్నది నోటియందు కనుగుచేత స్వస్థతను గలిగించు నట్టియు క్రియలను నాశనపరచునట్టి పాఠముగలిగి, అది రొమ్ము, ఉపరితలములలోని భాగములను కీల్చుచునున్నది.

తెచ్చుకొన్నది మిక్కిలి ఉపకారముగాను. ఇంపియుగా నుండుచు, కన్నకందుండు దుష్కారములను మైస క్రియలను నారద్రోలుచున్నది. అపాయకరమైన జలుబును, శీత లును నివారించునున్నది. రొమ్మకడ మందెత్తప్పి గలిగించునున్నది. ధారాశముగా క్షాయమును విడుచునట్లు చేయుచున్నది.

మిక్కిలి బీజై నట్టి దగ్గును పారదోలును

మేనేజరులేని కారణమే యజమానులమీదవచ్చు ఆదాయము తగ్గుటయు పచ్చినపంటపై ఆర్జకులు డిగ్రీంగి చేవలల నోడగొట్టుటయు గలగుచున్నది. కావున యీ విషయమై దేవాదాయపు కమిటీకాడన్ను గవర్నమెంటుపాడన్ను యొక్కవ శ్రద్ధతీసుకొని దేవాదాయములను ప్రతియొక్కస్థితికి తెచ్చిన తనియు యీ విషయమై తన చక్కదినుకొనటకు కేధముగా చున్న పాత తన నలహాల (నికమందు జనపగలవ్యను) నిచ్చినరనియు ముఖ్యముగా జల్లూరు నూర్యనారాయణరావు గాద తన నలహాలను తక్షణమే తెలుపుచురనియు ప్రార్థింపుచున్నాడను.

మద్రాసు అందు నదరక్ మరాటా
రైల్వేకంపెనీ, లిమిటెడ్

గుడివాడ, భీమవరం మధ్య
రైలుమార్గ ప్రారంభణ

230 200

హాకర్ హాకర్

పగలు   పగలు

8-45 1-40

11-30   4-25

ఎగువనుపోవు బండ్లు

288 199

అంకం అంకం

உள்ள   பள்ள

3-40 9-55

6-20 12-45

ఎగువకుపోవు బండ్లు	288	199
	లోకల్	లోకల్
	౬౧౦	౪౧౦
భీమవరంనుండి బయలుదేరుట	3-40	9-55
గుడినాడ చేరుట	6-20	12-45

శ్రీ రంగనాయకస్వామివారు:—ఈ ఆలయము శ్రీ
 పెంకటేశ్వరస్వామిగారి ఆలయమునకు దక్షిణముగా ఆనుకుని
 గృహభేదమున పరితనమునగులికిఁ దొండవో నీర్విండువలె నొప్పు
 ఆలయము. పూర్వమున నొకకొండరాతికి శ్రీమహావిష్ణువు కడు
 నిందియొన్నట్లు చిన్నపాలు కనుపించినందున నారాధిని నొక
 బ్రపు అనించి దేవాలయము నిర్మించి శ్రీ రంగనాయకస్వామి
 వారి విగ్రహమును ప్రతిష్ఠించినట్లు యచ్చటివారలు జెప్పుదున
 చున్నారు. విగ్రహము నొచ్చు శ్రీ రంగధామని పతి కనుపి
 చును. ఈఆలయమునకుండు ప్రాకారము కిచ్చియున్నది. ప్రా
 కారములోపల నొక కోనేరుగలదు. ఈ ఆలయముచే ప్రస్తు
 తం సింగరస్వామివారు విజయము చేసినవాడైన, కందు రంగ
 నాయకస్వామివారికిఁ దిచ్చుచున్నారెం గ్రామములో య ౧౩
 40 కెంటు షెట్టుభూమి యున్నది 1-40 కెంటు బుళ్లభూమియు,
 పుష్పలూడు గ్రామమున య 1-85 కెంటు షెట్టుభూమియు
 ఇకక య 66-98 కెంటు షెట్టుభూమియున్నది. పూర్వము
 దేవాలయము పవనబ్రశ్మతముగా నిర్వచితమైనదానినానలు
 కల్యాణోత్సవములన్నియు జరుగుచు చుట్టుపట్టు గ్రామాదుల
 వారి వివాహములు జరుగుచుండి దేవేంద్రవదిలి అక్షిణిపురము
 నేత్రానందము గలుగుచుండెను. నేడు యాముసు దేవతానిల
 యములను గాంచినకట్టి కత్తికమ్మపురముడైనను కంటినిదక

సామంత్యస్వేచ్ఛలు

మహాత్ముని స్వీయచరిత్ర

5 వ భాగము - 22 వ ప్రకరణము

ఉపవాసము

పదిహేనురోజులవరకును అహమదాబాదులో విల్లుపని నాల్గై చాలదైర్యమును శాంతియును వెల్లడించిరి. ప్రతిదినమును బహిరంగపథలకు వెళ్ళిపోడిగా వచ్చుచుండిరి. "మీరు దౌర్జన్యమునకు గడంగుమని వాగ్దానముచేసియున్నారని, దానినుల్లంఘింపగూడదు" అని నేను ప్రతిదినమును సభలలో చాచి "హెచ్చరించుచుంటిని. 'మేము ప్రాణములనైన వదలెదముగాని అశిన మాటతప్పము' అని వారందరును ఆసభలలో నైకకంఠ్యముగా నుడువుచుండిరి.

గాని క్రమముగా పనివాండ్లు ఉద్రేకమును చూపించ సాగిరి. శరీరదౌర్బల్యము తగ్గుచున్న కొలదియు తుంటరిచ్చేట్లు లెలుల హెచ్చుచుండునో అటులే సమ్యక్టు బలహీనమగుచున్నట్లు కనబడుచున్న కొలదియు సమ్యక్టైన పనివాండ్లకు మరల పని లోచేరని పీరికిపందలపట్లు తీవ్రభావ మధికమకాసాగెను. ఇక వారు దౌర్జన్యమునగూడ ప్రారంభించెదరేమోయను సంశయ ము శాకధికమయ్యెను. సభలకువచ్చువారి సంఖ్యగూడ క్రమము గా తగ్గిపోవుచుండెను. వచ్చినవారగూడ అత్యధికమగు నిరు ల్లాసమును నిరాశనుచెందిట్లు కనబడుచుండిరి. సమ్యక్టైన వారిలో మరల పనిలోచేడటమగుర్చి ఆలోచనలు జరుగుచు స్పష్టమగుట నాకు చివరకు తెలిసింది. ఆ సర్దిబనుటవలన నాకు చాల ఆందోళనకలిగినది. అప్పుడు నేనేమిచేయదగునను విషయ మునుగుర్చి గూడ దీక్షగా నే నాలోచింపవలసి వచ్చినది. దక్షిణాఫ్రికాలో బ్రహ్మాండమగు సమ్యక్టు జరిగియుండుటచే దానిని గుర్చి నా కధికమగు ననభవ ము కలదుగాని అహమదాబాదులోని స్థితి మరియొకరికిగ పరిణమించినది. నా సలహాప్రకారమే పనివాండ్లు మొదట ప్రమాణము చేరి. ప్రతిదినమునగూడ బహిరంగ పథలలో వారా వాగ్దానమును బలపరచుచునే యుండిరి. అందువలన వారిపు డావాగ్దానము నల్లంఘింపదలచుట నాకు చాల దుస్సహముగానే యుండెను. ఇట్టి భావము నాకు కలుగుటకు గర్వ మే కారణమో కార్మికులపట్లగల ప్రేమయే కారణమో సత్య ము పట్ల నాకుగల దీక్షయే కారణమో యెవరు చెప్పగలరు?

ఒకనాడుదయమున విల్లుపనివాండ్ల సభ జరుగుచుండెను. నాకప్పటికి కర్తవ్య మేదియును పొడకట్టియుండలేదు. అట్టిచో నచటనే ఆకస్మికముగ నాకొకవిషయము స్ఫురణకు వచ్చినది. "వ్యవహారము పరిష్కారమగునకుమీరు సమ్యక్టు సాగించుటయో లేక మీరందఱు యంత్రకాలలను విడచిపోవుటయో జరుగువరకును నేను భోజనము చేయను" అని నేనా నాడు సభలో నుడిపితిని.

పనివాండ్లందరూ నామాటలను విని నిశ్చేష్టులైరి. అన నూయబెనుగారి కనులనుండి ఆశ్రువులు సంతరింపగా ప్రవించుచుండెను. "మీరు ఉపవాసమును చేయవద్దు. మేమే ఉపవా సము చేసెదము. మీరు ఉపవాసముచేయుట మహాఘోరము. మేము సంకేయాత్ముల మైనందులకు మమ్మలను తమింపుడు. కడవరకును దీక్షతో సమ్యక్టు సాగించెదమని మేమిప్పుడు మరిల వాగ్దాన మొనరించుచున్నాము" అని అసభలో కార్మికు లేక గ్రీక్షుగా తెలిపిరి.

"మీరు ఉపవాసమును చేయ నవసరములేదు. మీ రాదేసినమాటను తప్పకుండాను చాలు. మనకు ధనములేదు. ఇక రుల సహాయమువై నాధారపడుట వన కిష్టములేదు. కావున మీరు మీ కుటుంబములను బోషించుకొనుటకు చాలినంతమాత్ర మైన ధనార్జనచేయుట కేదోయొక నృత్తి నవలంబింపవలసిన అవసరము కలిగినది. అటుల చేసినచో సమ్యక్టు యంత్రకాలము జరిగినను మీరు చలించకుండ నుండగలుగుదురు. సమ్యక్టు కట్టు ఫలితము తేలిక పిమ్మటనే నేను భుజించెదనుగాని యీ లోగా భుజింపను." అని నేనంటిని.

మృనిసిపాలిటీలో పనివాండ్ల కేడెన పనికల్పింపవలెనని వల్లభాయీగారు ప్రయత్నించుచుండిరిగాని అచట నవ కాశము చాలతక్కువగానే యుండెను. నేరీపాతకాల ప్రవాదికి యనుకకావలెనుగాని కొంతమంది నందులకు నియమింపవచ్చు నని మగకలాలు గాంధీ నూచించెను. కార్మికు లందులకు మనః

కౌత్తియేటరు

మదకా తియేటరు లిమిటెడ్ వారి వలన

1928-వ సం॥ సెప్టెంబరు నెల 15-వ తేది శనివారము మొదలు 21-వ తేది శుక్రవారము వరకు
సాయంత్రం 6 గంట.

జనవరి రెండు ప్రదర్శనములు.
రాత్రి 9-30 గంట.

దిన చరిత్ర ప్రోగ్రామ్ మార్పబడును.

శనివారము ఆదివారములలో పగటి ప్రదర్శనములు పగలు 6 గంటలకు
డగ్లస్ ఫైర్ బ్యాంక్కుచేయు అద్భుతమైన గొప్ప ప్రదర్శనములను గమనింపుడు.
దగుల కనుబరచిన ఏడుపరములను డగ్లస్ ఫైర్ బ్యాంక్కు ఆప్తుచేయును.

20-9-28 డాక్టర్ క్యూబార్ యొక్క కుమారుడు మార్క్ ఆఫ్ బాబోయొక్క ఉత్తరకథ 11 భాగములు.
21-9-28 ది మా లీ కా డిల్

పూర్వముగా సమ్యక్టించిరి. అననూయోబెనుగాను స్వయముగా నొక తట్టులో యినుకబోసి తలపై పెట్టుకొని ముందుకును సాగెను. వెంటనే పందలకొలది పనివాండ్లు సదీగర్భమునండి యినుకతట్టులను తలపైపెట్టుకొని ఆమె వెనుకనే రాసాగిరి. వారి నపుడు చూడగా నేత్రానందకరముగానుండెను. కార్మికు లలో నూతనోత్సాహము మొలకెత్తినదిగాని వారికందరికిని కూలియిచ్చుట మాత్రము చాలకష్టముగానే యుండెను.

నేను ఉపవాసమును ప్రారంభించుటలో నొకగొప్పలో ప ముండకుండ పోలేదు. నాకు ను యంత్రకాలల జమానలకును నేనూపద్యానములు చాల హెచ్చుగా నుండుటచే నేను ఉపవాసముచేయుట వారి సంకల్పమునందు మార్పుక లగుట నిశ్చయము. నేను సత్కారమును నవలంబించినవాడనగుటచే వానికి ప్రతికూలముగా నే నుపసనింపగూడదు నా ఉపవా సమువలన వారు సంకల్పమును మార్పుకొనగూడదు. పనివాం డ్ర సమ్యక్టువలననే మార్పుకొనవలెను. యజమానులవలన నె ట్టిలోపముగాని కలుగుటవలన నే నా ఉపవాసమును ప్రారం భించియుండలేదు కార్మికులవలననే లోపము కలిగినదిగాన నేను వారి ప్రతినిధినుటచే ఉపవాసమును ప్రారంభించితిని. యజ మానులలో వాదించుటమాత్రమే నా ధర్మము. ఉపవాసమువలన యజమానులను నేను లొంగదీయుట దౌర్జన్యమేయగును. ఈ విషయములను నే నెరిగియున్నాను. నా ఉపవాసమువలననే యజమానులు తమ సంకల్పమును మార్పుకొనుటగూడ జరిగిన డిజాని అస్తితిలో నాకు గత్యంతరమేదియును కనబడలేదు. అస్తితిలో నాకదియే ముఖ్యకర్తవ్యమని గూడ నాకు స్పష్ట మైనది

"నేను ఉపసనించితిని మీరు మీసంకల్పమును మార్పుకొనగూడదు నా ఉపవాసమువలన నట్టి ఆకస్మికత లేకమై నను కలుగలేదు" అని నేను యజమానుల కెరిగించితిని. కాని నామాటలు వారికి నవ్వలేదు. తమ అసమ్యక్తినిగూడ నాకు నూటినుటలవలన వెల్లడించిరి. వారులుచేయుట న్యాయమే.

యజమానులు లొంగకూడదని నేను అంబాలాలుగారే ముఖ్యముగా పట్టుకట్టెను. అంబాలాలుగారు నిష్కపటియు ను పట్టుదలగల వాడు నగుటచే ఆతనిపట్ల నాకు చాల గౌరవ ముగలదు గాన అతనికి నేను పతిస్ఫూర్తి కాగలుగుటగూడ నాకు సంతోషకరముగానే యుండెను. అందువలన నేను ఉపసనిం చటచే యజమానుల సంకల్పమునకు భంగము కలుగుచున్నదిగ దాడుకు విచారమునాకు మరింత అధికమైనది. అంబాలాలుగారి భార్య సరళాదేవిగారు స్వతంత్రముగానే సన్న ప్రేమిం చుచుండుటచే నేను ఉపసనించుటవలన నామె కధికమును సంతాపము కలిగియుండెను. ఆమె సంతాపమును నేను చూడబాలకుండ నుంటిని.

మొదటిరోజున అననూయోబెనుగారును చాల మంది కార్మికులును యితర మిత్రులునుగూడ భోజనము చేయకుండనుం డిరి. నేను కడుమారము వారికి బోధింపగా చివరకు వారు సమ్యక్టించి మరునాటికి ఉపవాసమును మానివేసిరి

ఎటులనైన నేమి దీనివలన అంతటను సద్భావము చాల అధికమైనది. యజమానులకు కనికరము కలిగినది వారు సమాధానావకాశముల నన్నే పింప సాగిరి. అననూయోబెనుగారి గృహము నందే అందఱును కలసి ఆలోచింప వారంభించిరి. శ్రీయుత ఆనందశంకరగ్రువగారుగూడ కల్పించుకొనిరి చివర కాయననే మధ్యస్థులగ నియమించిరి. నేను చూడు రోజులు మాత్రమే ఉపసనించితిని. నాలుగవనాడే సమ్యక్ రద్దు చేయబడెను. ఆ నాడు యజమానులు పనివాండ్లకు మిరాయిలను పంచిపెట్టిరి. సమ్యక్టు మొత్తము 21 రోజులు జరిగినవి.

సమాధానోత్సవార్థము జరుగవలసిన సభకు యజమానులును కమిషనరును గూడవచ్చిరి. యుండిరి. "గాంధీగారు చెప్పినట్లులే మీరెల్ల పురుషులు మొలగు చుండవలెను" అని కమిషనరు పనివాండ్ల కాసభలో బోధిం చెను. ఈవిషయము జరిగిన కొద్దికాలమునకే నాకును యీ కమిషనరుకును సంఘర్షణ తలపింపినది. తరిసితులు మారినవి గాన వానితోపాటతనిభావములుగూడ మారినవి. "గాంధీగారి పలహాను మీరు వివరద్రు" అని అప్పుడతడు ఖేడాపాటివారులను హెచ్చరింప వారంభించెను.

ఆ ఉత్సవమునాడు పనివాండ్లకు పంచిపెట్టుటకు యజమానులు కొన్ని వందల మణుల మిరాయిలను తెప్పించిరి. కార్మికులు తలకొలదిగానున్నారు. వారికందరికిని మిరాయిలను పంచిపెట్టుటెటుల? పనివాండ్లందరూ యేకజ్ఞు క్రింద మొదట ప్రమాణముచేసి సమ్యక్టినో ఆబహిరంగ స్థలమునందలి చెట్టుక్రిందనే పంచిపెట్టదగునని చివరకు నిశ్చ యించబడెను. ఇంతమందిని చేర్చదగిన స్థలము మరేదియును కనబడలేదు.

అదివరకు పనివాండ్లు చాల కట్టుబాటుగా నుండుచుం డుటచే ఆనాడుగూడ మరుసగా నియమిడి శాంతియుగా మిరాయిల నందుకొందురని నే నభివేక్షిస్తే తలంచితిని కాని వారులు చేయలేదు. ఎన్నివిధముల ప్రయత్నించినను శాంతి యుగా పంచిపెట్టుటకు విలుకలుగలేదు. రెండు నిమిషములనేపు పంచిపెట్టువారికి పనివాండ్లలో చాలమంది లేచి ముందుకు త్రొనుకొనివచ్చుచుండిరి. వారి నాయకు లెంత ప్రయత్నించి ననుగూడ శాంతి నెలకొనలేదు. ఆ ప్రోక్రిడిలో మిరాయిలు గూడ చాలభాగము కార్మికులందరి నల్లిగిపోయినవి. అంతటితో ఆచట పంచిపెట్టుట మానుకొనవలసినవిచ్చినది. అతికష్టముమీద మిగిలిన మిరాయిలను మిర్యాపూరులో నున్న నేలు అంబాలాలుగారికికి తీసుకొనివెళ్లిరి. మరునాడు అంబాలాలుగారి యింటి ఆవరణలో శాంతియుగా పంచిపెట్టిరి.

ఈ అల్లరి తొలిసాడు విల్లు పనివాండ్లవలన జరగలేదు. అహమదాబాదులోని బిచ్చగాండ్ల కీసంగతి తెలిసి వారందరూ ఆ మైదానమునకు ముందుగానే వచ్చిచేరిరి. వారే దురాశ వలన నిలుల అల్లరిచేసిరిని పిమ్మట నాకు తెలిసినది.

భారతదేశమున దారిద్ర్యము నానాటి కధికమగుచుం డుటచే బిచ్చగాండ్ల సంఖ్యయును అధికమగుచున్నది. వారికి తక్కువగా భోజనము లభింపదుగాన అన్నాకురు లగువారు మర్యాద నతిక్రమించి ప్రవర్తించుచుండురు. అట్టివారికి పనిని యేర్పాటుచేయుటకు బదులుగా ధనవంతులగు ధార్మికులు వారి కుచితముగా ధనమొసంగి వారిని సోమరులను చేయుచున్నారు. (ఎంగు యిండియా 18-9-28)

కుంభకోణం శ్రీకన్యకాపరమేశ్వరి దేవస్థానజ్యోధారణ లాటరీ

ఒక్కొక్క టిక్కెటువెల ఒకరూపాయ మాత్రమే
లాటరీ తారీఖు 1928 సెప్టెంబరు 20 తేది.
ఒకలక్ష యాభైవేల ఒక్కొక్క రూపాయ టిక్కెట్లకు రు 33,000 లు

3886 బహుమతులుగా ఇవ్వబడును బహుమతుల వివరము

ప్రధమబహుమతి రు 5,000 ఇవ్వబడును
వైశ్యకులములోని ప్రతివారూను, వృద్ధులు యువకులు, ధనికులు బీదలు, స్త్రీలు పురుషులు, కుంభకోణముతో జీర్ణించి యున్న శ్రీకన్యకాపరమేశ్వరి దేవస్థానమున పునరుద్ధారణ చేయుటకు సహాయము చేయుటకు తమకు విధాయకమని తలచి, తమకేక్కిలి తగిన విధమున సహాయపడి, అమ్మవారి కడకుట పాత్రులగుదరని మేము మరిమరి విన్నవించుచున్నాము.

తమకు యుక్తమని చొవినన్ని కేక్కిలికలిగిన టిక్కెట్లు నామ్మ యాభునోద్యమమును కొనసాగించెదరని సభ్యులను కోరుకొని,ము.

నమ్మకమైన ఏకెట్లు కావలెను. చూలో మువ్వరవలన సిఫాక్కు చేయబడినవారు ఏకెట్లుగ నియమింపబడుదురు. అట్టి ఏకెట్లుకు నూటికి 8 వంతున అనగా ఒక్కొక్క టిక్కెట్ల ప్రకృతునకు రు 200 చొప్పున కమిషను ఇవ్వబడును.

ఇంకా విశేషములు తెలియగోరువారు కుంభకోణం, పెద్దపిథి రంగవిలాసములోనుండు కార్యదర్శి రాజశ్రీ వి. వి. వెంకటేశం చెట్టిగారికి రిఫ్తాద్దలో వ్రాయవచ్చును.

లిగలు అడ్వైజరు-రాజశ్రీ టి. ఆదినారాయణ సెట్టి గారు
ఎం. ఎల్. సి. కార్యదర్శి

భాదీ నైదు

౫

గత వ రాష్ట్రము - తమిళనాడు

భాదీ ఉత్పత్తి విక్రయములలో నిష్పత్తి యీ రాష్ట్రము ఆగ్రహారము వహించినది. భారతదేశ మొత్తములోని భాదీలో సగమువచ్చితి. అంబరమైన రాష్ట్రములకు యిక్కడి భాదీ ఎగుమతి యగుచున్నది. నూటికి 40 చొప్పున ఎగుమతియై, తక్కిన 60 రాష్ట్రములలో ఖర్చును అని అంచనావేసిరి.

తిరువూరు ముఖ్యఉత్పత్తిస్థానము. తర్వాత నేలంజిల్లాలోని పుదుపాలెమందలి గాంధీ ఆశ్రమము వారిపని చెప్పవలెను. కళ్ళకురుచిలో 25 నెంబరు వరకు వదులుదురు. ఇచ్చట 45 అంగుళముల పెడబుగల Xll 1-కి 0-9-0 ఖరీదు గలదు. రాజహితంలో 60 నెంబరువరకు వదులుదురు. పట్టు, జరి, అంచులలో సన్నబట్ట తయారగును.

అరవభాదీ యంతలో ముప్పాతిక తిరువూరు ప్రాంతములో తయారగును. ఇచ్చట చర్మసంఘ కాలిగాక స్వతంత్ర సంఘముగాడ గలవు. వీరిందకు కరుంగని దూదివాడుదురు. అది మంచిదూది, నూలు 10 మొదలు 18 నెంబరువరకు ఉండును. అప్పటప్పటిదూది ధరలనుబట్టి భాదీ వర్తకుల సభచేత భాదీధర నిర్ణయించుచుండురు. 85 అంగుళముల పెడబుగల Xll 1-కి ఖరీదు 0-6-9 పుదుపాలెం ఆశ్రమము గాంధీ సేవాసంఘముయొక్క కాళిక్రమాక రాజగోపాలాచార్యులుగారు నడుపుదురు. నెలకు 15000 భాదీ తయారగును. కాటక ప్రదేశములోనుండి 2000 మంది వదులువారికి సహాయముచేయుచున్నది. 140 నేతవారు నేయుదురు. అరవరాష్ట్రముంతలోను వదులువారు తమ దూదినీ తామే ఏకికొందురు. ఈ ఆశ్రమము ఇతరత్రా సంఘసేవగాడ చేయును.

చర్మసంఘ కాలిక్రంద 18 ఉత్పత్తికాలమును 19 విక్రయకాలముగలవు. ఇవియు, ధృవక్రమముల పొందిన సంస్థలను అరవభాదీనే అమ్మెదరు. చర్మసంఘ కాలిక్రంద 12829 రాలూవారును, 1188 నేతగాళ్ళును పనిచేయుదురు. ఇందుండు 68 గురు ప్రచారకులలో 14 మంది అసహాయవాదులు.

తిరువూరులో నెలకు 16000 ఉత్పత్తియగును. చెన్నపురి విక్రయకాలలో నెలకు 6400 వరకు అమ్మెదరు.

15 వ రాష్ట్రము. సంయుక్తప్రాంతము

ఇచ్చట పని అభివృద్ధిచేయవలసియున్నది. చర్మ సంఘ కాలి మొదలుపెట్టి కొద్దికాలమయ్యెనుది. ఉజ్జాని ఉత్పత్తికాలలో నెలకు 1800 భాదీ తయారగును. తక్కినపనియంతయు గాంధీ ఆశ్రమమువారు చేయుచున్నారు. అక్కరపూరు దీని స్థానము. శ్రీయంత కృపాలినిగారును వారి శిష్యులును నడుపుదురు. నెలకు 5000 పైగా ఉత్పత్తి నూలు 10, 12 నెంబర్లకు పరిపూర్ణము. గజము పెడబుగల భాదీ 0-4-9 మొదలు 0-5-6 వరకు న్నుట్లును వీరి ముఖ్య విక్రయ కాల కాశీలో నున్నది. చర్మసంఘముక్రంద 6 విక్రయకాలము గలవు. కాశీలో నెలకు 2200 అమ్మెకము.

16 వ రాష్ట్రము - ఉత్తరప్రదేశ్

ఇది మౌంట్ రోడ్డు పుట్టినిల్లు భాదీకి మంచి యవకాశము కలదు. 1925 ఏప్రిల్ లో అఖిలభారత భాదీకోర్డు పని మొనరించెను. అంతకు తొగ దిగుమతిచేసి అమ్మెరి. ఉత్పత్తి లేదు. ఇప్పుడు నెలకు 4000 వరకు తయారగును. దిగుమతులు పూర్తిగా అపి, ఉత్పత్తి భాదీ ముత్రమే అమ్మెయిన్నారు 2 ఉత్పత్తి కాలము, 5 విక్రయకాలము గలవు. 1125 వదులువారును, 48 నేతవారును గలరు. దూది పండుకు, వార్తా దూది దిగుమతి చేసెదరు. నూలు 9 నెంబరుగా నుండును. కొద్దిగా 80, 40 నెంబర్ల వదులుదురు. 85 అంగుళముల పెడబుగల భాదీ Xll 1 కి 0-8-6 గిట్టును. 2 స్వతంత్ర సంస్థలుగాడ కలవు.

వీరిలో సాక్షిగోపాలు లోని సంస్థ గోపబంధుదాసు గారు అధ్యక్షులుగా నుండిరి. దానిక్రంద ఆరుకేంద్రములు కలవు. నెలకు 900 దూపాయలు ఖరీదుగల భాదీ తయారగును.

చర్మసంఘ కాలిక్రంద కొదలా పుత్తపత్తిస్థానములో 2000 ఖరీదుగల భాదీ తయారగును. బరంపురం భాదీ కేంద్ర వస్త్రాలయములో నెలకు 1600 లకు అమ్మెదరు.

చర్మసంఘమువారి పెట్టుబడి వివరముల తెలిపెదను.	చర్మసంఘమువారి ఇచ్చిన మొత్తం
రాష్ట్రముపేరు	ఇచ్చిన మొత్తం.
1 ఆంధ్ర	58794-8-9
2 ఆంధ్ర	161412-2-5
3 ఆంధ్ర	7604-11-0
4 బీహారు	824197-8-1½
5 బర్మా	28575-8-4
6 కర్నాటకము	106607-8-7½
7 కేరళము	15191-7-6
8 మహారాష్ట్రము	122891-11-0
9 పంజాబు	88744-14-6
10 తమిళనాడు	848148-10-11
11 సంయుక్తప్రాంత	42871-6-8
12 ఉత్తరప్రదేశ్	92157-8-9

చెరకి	స్వతంత్ర సంస్థలకు అప్పు
సంస్థపేరు	ఇచ్చిన మొత్తం
1 బాబు రామనినోదసింహ	22696-2-2
2 భాదీప్రతిష్ఠాన్ లెంగాల్	186010-0-0
3 అభయశ్రమ - కొచ్చిల్లా	54550-0-0
4 ప్రవర్తక సంఘము - చంద్రశాగూరు	18000-0-0
5 విద్యా ఆశ్రమము సిల్లెట్టు	14-0-0
6 భూకేంద్ర శారాయాసేను	500-0-0
7 చిరంజీవిలో ముప్పిలలో హతూరు	2000-0-0
8 భాదీభాండార్ బొంబాయి	120000-0-0
9 పాన్పు వెట్టి - మైసూరు	1000-0-0
10 పుదుపాలెం ఆశ్రమము	40000-0-0
11 కొంగుకంపెనీ తిరువూరు	15000-0-0
12 కాన్పూరు భాండార్	6000-0-0
13 అక్కరపూరు ఆశ్రమము	44658-8-9

చెరకి 524404-10-11

ఉభయం చెరకి 1901596-6-1
భాదీపనులలో వున్న ప్రచారకుల సంఖ్య తెలిపెదను.

చర్మసంఘము క్రింద	ప్రచారకుల సంఖ్య
సంస్థపేరు	ప్రచారకుల సంఖ్య
1 అవామ్యుద బాదు	21
2 ఆంధ్ర	11
3 ఆంధ్ర	40
4 బీహారు	86
5 కర్నాటక	28
6 మహారాష్ట్ర	89
7 పంజాబు	31
8 తమిళనాడు	120
9 సంయుక్తప్రాంత	27
10 ఉత్తరప్రదేశ్	81
చెరకి	484

ఇతర సంస్థలలోని ప్రచారకులు

సంస్థపేరు	ప్రచారకుల సంఖ్య
1 భాదీప్రతిష్ఠాన్	180
2 విద్యా ఆశ్రమము	15
3 ప్రవర్తక సంఘము	8
4 అభయశ్రమము	50
5 పుదుపాలెం	10
6 అక్కరపూరు	80
7 బొంబాయి భాదీభాండార్	15
8 అరంబా భాదీకార్యాలయ	5
9 గుజరాతు ప్రచారక మండలి	20
చెరకి	318
ఉభయం చెరకి	747

కేవల. గొల్లపూడి సీతారామశాస్త్రి
WANTED.
Organising Supervisors on a monthly salary of Rs. 50/- and Rs. 15/- fixed T. A. in the District of Bellary, Berhampore, Bezwada, Cocanada and Rajamandry. For full particulars apply with one anna stamp.
DEPUTY SUPERINTENDENT,
THE MIDLAND BANK (India) Ltd.,
2, Thambu Chetty St., G. T. Madras

ఖరగపురము

హిందూ మహామృద్ధియుల మతకలహముల పరిణామము! కర్మాగారము మూసివేయుట!!
పనివారలు మలమల మాడుట !!!

శుభాకర వారముదినములై గడవిడలేమియులేవు. అల్లరులు జరుగకుండునటుల పూర్వనీటివో పోలీసులు అతి జాగ్రత్తతో పురపరక్షణ గావించుచున్నారు. అల్లరుల లారంభమైన దాది ఇండియన్ యిక్స్ ప్రిట్యూట్ గాని టి.ఎస్. రైల్వేవర్కునా పుగాని తెరచుటలేదు. వర్కునా పులో పనిచేయుచున్న సంఖ్య మహామృద్ధియుల కన్న భారతీయులే ఎక్కువ. వీరిలో ముప్పాతిగమందికి దిన భత్యములమీదనే జీవనము లాభారపడియున్నది. అయినను యీ యిరు తెగలవారును ఒకే స్థలమున ఒకే సమయములో పనిచేయవలయును గనుక ఒకప్పుడెప్పుడైనను తిన్నుకొనుటగాని మానీలు చేయుటగాని సంభవించునను కారణమునో సమయము దొరికినదిగదా మరెందుకు రెండు మూడు నెలలపాటు కర్మాగారము మూసివేయకూడదను నెపముననో మరేమిష చేతనోగాని యంతరాయము పనివారలను పనులలోనికి రానీయక పడివలకు తక్కువగాని భారతీయ పనివారల రెండు వేలకు ఎక్కువగాని మహామృద్ధియుల నిమిత్తమై తిండికి మలమల మాడునట్లు చేయుచున్నారు. కంపెనీవారి యీ కా క్యము ఎంత అవసరముగాను ఆక్రమముగాను అసందర్భముగాను యున్నదో గ్రహింపుడు.

ఇందు విషయమై యిచ్చటి శాయకులుగాని లేబరు యూనియనుగాని యిప్పటికైనను తగిన చర్యలేనికొనకుండుట కోరవలయును. హిందూ మహామృద్ధియులు ఒకే స్థలముననున్నంతకాలము యీ కలహములుండక మానవన్న సంగతి అందరికి తెలిసినదే. కలహములన్నంతకాలము పనివారలను పనిలోనికి రానీయక వర్కునా పు మూసివేయుటే వారి యుద్దేశముగా బోలె! మూసివేయుటే ముఖ్యోద్దేశమైనచో అసలు కర్మాగారము స్థాపించుకుండిన బాగుండెడిదే. ఇన్నటికైనను శాయకుల స్పృహదండినయెడల చప్పుర కన్నులు తెరచి కడుపుకై మలమల మాడుచున్న మన సోదర బీదపరివారల అధోగతికి సరళమార్గమును జూపి కంపెనీవారి యంతకాలము మూసియుంచెదరో తెలిసికొన ప్రయత్నించిన బాగుండును.

అల్లరులు పూర్తిగా అణుగునంతవరకు పురిటివు పోలీసు పుర పరక్షణ గావించునట్లును, వారున్నంతకాలము వారిభత్యములకై ప్రతిమనిషియు నెలకు వన్నెండు అణాలు చొప్పున పురిటివున్న చెల్లింప నిర్ణయించినట్లును, మేజిస్ట్రేటు నడివినటుల తెలియుచున్నది.

కాంచనపల్లి వెంకటరంగారావు, ఖరగపురము.

క్రమేణ మాకాతాదారుల సంఖ్య

వేనకు వేలుగా వృద్ధియగుటకు

గల

ముఖ్య కారణముల గమనింపుడు!

1. వారి ఇష్టము వేరకు సకాలమునందు
2. స్వచ్ఛమైన కాసులను, సీమవెండిని
3. వారికాలమును వృధాపుచ్చక వచ్చి
4. ధనవంతులు, బీదవారను వ్యత్యాసము లేకపోవుట,
5. సగల విషయములలో ప్రజలకు సహాయము చేయుటయే ముఖ్యోద్దేశముగా నుండుట,
6. న్యాయమైన ధరలు, న్యాయమైన పనితనము మున్నగునవియే,

ఉమ్మడి రామయ్యశెట్టి

గురుస్వామిశెట్టి కంపెనీ,

నగలవర్తకులు,

125, చైనాబజారు రోడ్డు, మద్రాసు.

వైమనుచంఘమునకు

విరోధియ సంఘ విజ్ఞప్తి

కేంద్రప్రభుత్వములో హెచ్చుబాధ్యతకూడదు
కార్యనిర్వాహకవర్గమునకు
హెచ్చు అధికారములుండవలెను

భారతీయులకు సప్రకరములగు సిఫారసులు
కలకత్తా, సెప్టెంబరు 19:—వైమనుచంఘమునకు విరోధి
సంఘమువారు కేంద్రమున విజ్ఞప్తి హరిపత్రికలో ప్రచురించబడినది. అది ఈ క్రింది భారతరాజ్యాంగ విభాసమును
రాష్ట్రప్రభుత్వములను తీవ్రముగా విమర్శించుచున్నది. దాని
లోని విషయము లీ క్రింది బొందుపరచబడినవి:—

కేంద్రప్రభుత్వములో బాధ్యతకూడదు
భారతరాజ్యాంగ విరోధి మూల 1,56,687 మందిగలరు.
హిందూదేశ సమస్యలను పూర్తిగా విమర్శించి రాష్ట్రప్రభుత్వము
లలో నిచ్చిన బాధ్యత పూర్తిగా నుపయోగపరచబడినది తేలిక
వాకా కేంద్రప్రభుత్వములో బాధ్యత పనికిరాదని చెప్పు
చున్నది. రాష్ట్రములలో బాధ్యతను వృద్ధిచేయ
దలచినచో కార్యనిర్వాహకవర్గముయొక్క అధికారము
హెచ్చుచేయబడవలెను. భారతరాజ్యాంగ తర్ఫీదువిషయ ని
ర్ణయించినది. అది ప్రభుత్వమునకు వ్యక్తపరచబడినదిగా
చెప్పబడుచున్నది. ఓర్వ చాలముంది యశులవలన ప్రజాభి
ప్రాయమును సభ్యులు కనుగొనుటకు చాలవలెను.

రాష్ట్రములలో వోటర్ల వృద్ధి పనికిరాదు
రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుకు ఎన్నికదారులను వృద్ధిచేయు
ట పనికిరాదు. ప్రస్తుతమున్న వోటర్లను చాల విషయములను
నేర్చుకొనవలసియున్నది. ఇంక విద్యావ్యవస్థలగునాదు చేరిన
బాధ్యతలేకుండవలెను.

సాంఘిక ప్రాతినిధ్యము
సాంఘిక ప్రాతినిధ్యము ఉండవలెనని దీనికి విరుద్ధము
కాని సంయుక్త నియోజకవర్గములు కూడ నుండవలెను.

రాష్ట్రములకు బాధ్యత
ఈ క్రింది విషయాలలో రాష్ట్రములలో సంపూర్ణ బాధ్య
త నివ్వవలెను. 1. రైతుల కాపరసన లేవనెత్తవలెను. 2. రాష్ట్ర
సభలు చేయుకాపరసనలను ప్రజలయొక్క అనుమతి నందవలెను.
3. ప్రత్యేక సంఘములలో వాణిజ్యము పన్నులు మొదలగు విష
యములలో హానికరముల కాపరసనలు చేయవలెనని ప్రజల
యొద్దనుండవలెను. 4. లీ కేసులను నిర్ధారములను అమోచించ
వలెను.

5. మెట్టన్ పరిష్కారము మరల విచారించబడవలెను. 6. ప్రతి
రాష్ట్రములలోను పబ్లిక్ గర్విజు కమిషను నియమించబడవలెను.

కేంద్రప్రభుత్వము
వైమనుచంఘ కార్యనిర్వాహక సంఘములో అధిక సంఖ్యా
కులు ఆంగ్లేయులు లుండవలెను. సర్వనేతాధిపతిని సభలోనుండి
తీసివేసి దేశరక్షణ కాభివృద్ధిని నియోగించవలెను.

అధిక విషయములు
తక్షణము అధిక విషయములను విచారించుట కొక సంఘ
ము నియమించబడవలెను.

ఫెడరల్ పద్ధతి పనికిరాదు
ప్రస్తుతము ఆంగ్లేయ రాష్ట్రములు సంస్థానము
లు కలసి ఫెడరల్ పద్ధతిమీద సమన్వయము పరిష్కరించుట
కూడదు. కాని ప్రభుత్వము భారతసంస్థానముల సంఘమును
వైమనుచంఘ కార్యనిర్వాహక నిర్వహణలను. భారతదేశమున
కును సంస్థానములకును సంబంధించిన వ్యవహారములలో వైమ
నుచంఘ కార్యనిర్వాహక సంఘము, సంస్థానాధిపతులసంఘము
(ఫేడరల్ ఆఫ్ ప్రీస్ సెన్) కూడి సంప్రదింపవచ్చును.

ఇండియా కాన్ఫెరెన్స్
ఇండియా కాన్ఫెరెన్సు ఉద్ధుచేయుటకు వీలులేదు. ఏమా
ద్యుకు చేయరాదు.

రాష్ట్రవిభజన
ప్రస్తుత రాష్ట్రములు స్వయంపరిపాలనవికావు. రాజ్యాంగ
గమునకై కృత్రిమము నిర్ణయించినవి. కాని రాష్ట్రవిభజన
చేయుట ఆయా రాష్ట్రములను పెట్టవలెను.

డెమోక్రసీ
ఆంగ్లేయులను డెమోక్రసీయలో కర్ణించినప్పటినుండియు
పరిపాలనాసామ్రాజ్యము లగ్నినది. కావున భారతీయులను డెమోక్ర
సీయలో హెచ్చుగా నియమించువధి మానవలెను.
(అ. ప్రె.)

వైమనుచంఘమునకు

వైమనుచంఘమునకు

వైమనుచంఘమునకు ఎన్నిక
కీమా, సెప్టెంబరు 19:—ఈశాబాన వైమనుచంఘమునకు
మహాసభ అధిష్టతకాలమునకు దేశము.

బిల్లులను ఉపసంహరించుకొనుట
కార్యక్రమపట్టికయందున్న శాసన బిల్లులు ఎన్. పి.
సేత్తాగారి ప్రతిపాదనమున ఉపసంహరించుకొనబడెను.

భారత వారసత్వపుబిల్లు ఆమోదించబడుట
1928 సంవత్సరమున చేయబడిన భారతవారసత్వపు బిల్లు
మునకు శుభము అంగీకరింపబడినది.

వైమనుచంఘమునకు ఎన్నిక
సభవారమున కొనసరిపిన రిగ్గురు సభ్యులకు చాలముంది
నియోజకములు బరిగిసరిపిన సభ్యులను బలవలన తెలియుచున్న
ది. సర్ ఉమర్ హయాత్ ఖాన్, సివజీవ్ సింగ్, దేశికాచారి,
సుప్రసాద్, చిరంజీవ్ సింగ్, కమల్ గార్, నియోజ
కముల జి. పి. బి. రి. తెలియుచున్నది. సర్
కె. జి. శాసనగారు ఒప్పుకొనునది నిర్ధారించుకొనలేదు.

శత్రువులపై ముందు నియోజకము లంగీకరించబడును. కుక్
వారమునకు ఎన్నికజరుగును. సభ మరల 21 తారీఖున
కూడును. (అ. ప్రె.)

శ్రీ గాంధీ ఆదిమాంధ్ర రాత్రిధర్మ పాఠశాల

ఈ నెల 16 వ తేదీ ఆదివారము లిఖతి గొడుగులకుగా
ను పాఠశాల విద్యార్థులను ఉపాధ్యాయులు, భజనసంఘము
వారును, పంచము పాలమునందును తదితరులను ఉదయము 8
గంటలకు భగవద్గీతను పఠింపజేసిన పురస్కరముగ జయముదేరి మ
హాత్ముని యశోమానుసూత్రముగ సప్తశ్రీరామరాజధర్మము
సమర్పించు గొప్ప యాశీస్సుతో బయలుదేరి బ్రాహ్మేంద్రు
డా పూవులగడివద్దకు చేరువరికి శాంతిమతభేదమును పాటించక
పిన్న పిల్లల భజనతోపాటునీరి. ఇంతలోగా గవాయి దొరసా
మిగారును, మృంగం చిన్నయ్యగారును తలపని తలంపుగ వచ్చి
మా తోడిసోదరుల మనవిశాలించి భజనతో పాటునీరి తమతమ
విద్యానిపుణత్వమునూప మొదలిడిరి.

వీరిరువురును తోడుగా క్లాసు నెట్టు దొరసామి యను
వతకు క్లాసు నెట్టువాద్యము వాయిదలుటకు పాల్పాడెను. గవా
యదొరసామిగారు శాలామర పాఠములను త్యాగరాజు
గారి కీర్తనలను పాడుట కువక్రమించిన వెంటనే ఈభజనయం
దాబాలోగోపాలము సర్వమతవిత్తములయొద్దను తాబుద్ధితో పాల్పా
డిరి. ప్రేక్షకులు యెందరేడిమి అమితముగా కాయుచున్నను
చలింపక భజనకుంటు నంటియుండిరి. బహుశయము యి
త్రహ్నిత్రుల వర్తకలొకరు ఆహ్వానించి ఆదిధ్యమొసగి నేడదీ
చ్చిరి. పాటకులను వాద్యకారులు వారివారి కీర్తనామధ్య
ములు మాపునట్టి వీలుకలగక జనసమూహ ఒత్తికలిగెను.
యిదేరిగి ఏకగవినివరకుపోయి ఆసల కొండితోపుయిదు
గా ప్లాటరు వచాను చేరి నామ. ఆ చచ్చటి
నాకు యింటికి కిక్కుర మోర తుల ను
యిచ్చును యిందూరి అంకయ్యగారి భజనమండలము చేరి
శారు.

భజనమండల ధర్మకర్త యిందూరి అంకయ్యగారును
ఉపాధ్యాయులు బందరు శ్రీనివాసయ్యగారును వచ్చిన
అధిపతుల పుష్పఫలతాంబులాలతో గౌరవించి సత్కారం
చిరి. యిందూరి అంకయ్యగారు యీ పాఠశాలకు వలయు
సహాయముచేయుచు ఈలాటి ఉత్సవసమయములందు ప్రవృ
త్తిసహాయముచేయుచున్నారు. వీరికి యాశ్చర్యము సదా ఆయుర
శాశ్వత్యముల నొసంగుగాత!

ఈపాఠశాలను పోషించుచుండే దాతలు యీలాటి
సమయములందు తోడ్పడి విద్యాగంధము తేని పాఠశాలములను
మేల్కొల్పినయెడల శ్రేష్టియొక్కత తాత్కాలికముగ గాక వీరి
మైనచో మన వాంఛితర సిద్ధియగుట కేమిలోపము?
(మిక విలేఖరి)

శ్రీమ మూర్కుదావా

కాన్సులరు వేల్పురు పూర్ణాక్షరీవారు ముచ్చనవారు
తమ శ్రేయమాక్కున పువయోగించుచున్నారని బ్రతికి పు
యిండియా కాన్సులేషను దావాచేయగా కాన్సులరు సలు
జ్జిత తాత్కాలికముగా యింజంక్షను పుత్తరపు సెచ్చెను.
(అ. ప్రె.)

వైమనుచంఘమునకు

వైమనుచంఘమునకు

వైమనుచంఘమునకు ప్రయత్నములు
బొంబాయి, సెప్టెంబరు 20:—బుధవారమురాత్రి జరి
గిన బొంబాయి పాఠశాల మహాసభలో ఆక్టోబరు 18 తారీఖున
అగాన వైమనుచంఘము భారతదేశములో నడుగు పెట్టుకొని
న హరితాభముచేసి, గొప్ప పభగావించబడెనని తీర్మానింప
బడినది. (అ. ప్రె.)

హరినర్వోత్తమ రావుగారు తిరిగి సిమ్లాచేరుట
కీమా, సెప్టెంబరు 20:—భారత కాంగ్రెసుసభ్యుడగు శ్రీ
యంత హరినర్వోత్తమ రావుగారు తిరిగి సిమ్లానువచ్చి, కుక్
వారము నాడు తాను మద్రాసు వెళ్లలేదనియు, హరిద్వారము
వకు వెళ్లి తినిననియు చెప్పెను. కనీవారమునాడు నోటింగులో
నడచు పాల్పానలేక పోయెను. (అ. ప్రె.)

కా రికులను పంపి వేయుట

19 వ తేదీని 500 మంది వెళ్లిపోయిరి
బొంబాయిలో సంయుక్త సమ్మేళనమునా కొక స్త్రీ
మరును ప్రత్యేకముగా యేర్పాటుచేసిరి. 19 వ తేదీయందు
మున 500 మంది పరివాంధ్రు దానిలో బయలుదేరి తమతమ
గ్రామములకు వెళ్లిరి. సెప్టెంబరు నెలఖరలోగా మరల 500 మం
దిగూడ పంపుట కేర్పాటు చేయుచున్నారు. (శ్రీ ప్రె.)

షిలో త్రి పాంకి మేనేజింగు

డైరెక్టరు కేసు

డాక్టరు ప్రభాకరుగారికి రెండేండ్లు కఠినశిక్షవేయుట
ఇతడు రెండులక్షల రూపాయలను హరించెనని యితని
పైని కేసు చేయబడినది. ఇతడు తన నేర మొప్పుకొనెను. తన
సర్వస్వమును వాటాదారుల కిచ్చి తన నిరుపేదయ్యెను. అని
నుచువును బొంబాయి నీపు ప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటు మద్దాయికి
రెండేండ్ల కఠిన శిక్ష విధించెను. (అ. ప్రె.)

సిమ్లాలో వ్యవసాయసభ

రాజప్రతినిధి ప్రారంభించుట
ఆక్టోబరు నెల మొదటి తేదీని సిమ్లాలో వ్యవసాయ
సభను యిర్పింప ప్రభుత్వగారు ప్రారంభించెరు ఆసభకు పం
త్రుబును అన్ని రాష్ట్రముల ప్రతినిధులును వచ్చెనది. లిఖతి
గోసంఘమువారి సూచనలలో రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములు వేనిని
సౌకర్యవలెనో యిడియా దొరతనమువారు వేని నెరవేర్చ
వలెనో అనువిషయము నీ సభవారు స్థిరపరచెరు. ఇండియా
దొరతనమువారు తమ సూచనలను సిద్ధపరచుచున్నారు. వివిధ
పక్షవాదాలతో గూడ వాలోచన చేయబడును. ఇండియా
దొర తన సమవాద యింపిరి యలు
రేన్చి కాన్సులు నేర్పరచవలెనునదియు వీరిలో ముఖ్యమైన
సూచన. (అ. ప్రె.)

TENDERS.

Wanted sealed tenders for construction of
(1) High School building at Avanigadda-Esti-
mate Rs. 44,000/- and (2) a Bridge of 20 vents
of 10 feet span each across Kannikalamadugu
in mile 12/6-7 of Masulipatam - Avanigadda
Road - Estimate Rs. 35, 500/-, estimates, plans
and specifications for which as also tender and
agreement conditions are available in the office
of the under-signed for perusal of the intend-
ing tenderers. Tenders, which should be in
the prescribed forms to be obtained, from the
office of the undersigned, should quote at so
much per cent below or above the estimate ratd
for each item of work to be done and shoul-
reach the undersigned not later than 4 P. Mr
on Saturday the 6th October 1928, accom-
panied by an earnest deposit of Rs. 500/- for
each work which should be remitted into ane
Government Treasury or Central Co-operative
Bank in this District and the Treasury challan
or Bank's receipt enclosed to the tender.
(Sd) S. VAIDYANATHAN
19-9-1928
District Board Engineer,
Kistna.

Office of the District Board
Engineer, Kistna, Chilakalapudi,
Dated 19th September 1928.

మదరాసువార్తలు

పి. సాంబశివయ్య రిగారు:—గత మంగళవారమున కలలో (వరుసంపాదన ప్రకారము పి. సాంబశివయ్య రిగారు భారత సాహిత్యచరిత్రకు అధ్యక్షులుగా నియమించబడుట లేదు. వీరు అధ్యక్షులచరిత్ర ఎక్కువగా నవలలు అధ్యక్షులుగా నియమించబడి అది ప్రీతిపూర్వకముగా చెబుచున్నది.

తమిళనాడు కాంగ్రెసు వర్కింగు కమిటీ అవసర సమావేశము—ప్రభుత్వముయొక్క ప్రస్తుత నిర్ణయ విధానమును చర్చించుటగాను 23 తేదీ ఆదివారం ఉదయం 9 గంటలకు మహాజనసభా మందిరమున జరుగును. (ఆ. ప్రె.)

చింతాద్రిపేట సత్కలక్షణ పంథ:—28 వ తేదీ ఆదివారం సాయంత్రం 4-80 గంటలకు శ్రీరంగం లయము వద్ద (3/106 స్వామివారికి సమీప) బ్రహ్మశ్రీ వేదాచల భాగవతాచార్య (మహాపేట) గారు శారదా అమ్మయ్యార్ వర్తితమ గూర్చి కాలక్షేపము జరిపెదరు.

చెంగల్పట్టుజిల్లా కాంగ్రెసు కమిటీ అవసరసభ:—28వ తేదీ ఆదివారం మధ్యాహ్నం 3 గంటలకు మెలాపూరు వద్ద 11/106 స్వామివారికి సమీప) బ్రహ్మశ్రీ వేదాచల భాగవతాచార్య (మహాపేట) గారు శారదా అమ్మయ్యార్ వర్తితమ గూర్చి కాలక్షేపము జరిపెదరు.

మద్రాసు ఎలెక్షన్లకు ట్రాంజే అండు సప్లయ కార్యాలయము పనిపాండ్ర యూనియను:—14-9-28 తేదీ రుక్మిణి రాత్రి 11 గంటలకు సమావేశమయి భారత జాతీయ కాంగ్రెసు ప్రభుత్వ నిర్ణయాన్ని విచారించి ఇ. ఎల్. అయ్య పూర్వం విశ్వాసరాహిత్య తీర్మానము గావించి, గుర్రంద శాసనసభకు అధ్యక్షునిగా, దండపాటి శివగారిని ఉపాధ్యక్షునిగా ఎన్నుకొనెను.

మద్రాసుకు మరణసంఖ్య:—ఈ నెల 19 తేదీన అనంతపురం మద్రాసులో మృత్యుకి 584 మృత్యువులకు గురైనది. అందు 16 గురు కలరావలన, 2 గురు మహుచి వలన, 1 గురు చెంబువలన, 8 గురు ఎంటెరిక్ జ్వరమువలన 28 గురు మలేరియావలన, 28 గురు తదితరజ్వరమువలన మరణించిరి. గత సంవత్సరము యీ నెల యీవారమునందు మృత్యుకి 556 మృత్యువులు మరణించిరి.

తాంబరం ఆరోగ్యశ్రమము—ఈ నెల 22 తేదీన తాంబరం ఆరోగ్యశ్రమమునందు నూతన ప్రభుత్వమును చూచుటకు సంఘసభ జరుగును. దాని ముత్తగా 10 రోజులు లాభగలవన ప్రజలను గోరుచున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

కృష్ణా, తూ. గోదావరిజిల్లా బోర్డులు—మొదటిసభ్యులు, సెప్టెంబరు 19:—కృష్ణాజిల్లాబోర్డుకు రెండవ సభ్యులవలన ఎన్నిక జరిగినది. నూటికి 56 వలన కృష్ణాజిల్లాబోర్డుకు 44 వలన తూ.గోదావరిజిల్లా బోర్డుకు 4 వలన ఎన్నిక జరిగినది. ప్రభుత్వమువారు నిర్ణయించిన తెలియజేస్తుంది. (ఆ. ప్రె.)

మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయము
(రిజిస్ట్రేషన్ ప్రకటన)

1928 సెప్టెంబరు, అక్టోబరు పరీక్షాఫలితములు యీ క్రింద పరిగ్రహించిన తేదీలందు సాయంత్రం 4 గంటలకు సాక్షులు మండిరమున ప్రకటింపబడును.	
ఫలితములు ప్రకటింపబడు తేదీ	
ఇంటర్ మీడియట్	15-10-28
బి.ఎ.ఎస్. (అ.ప్రె.) (ప్రీమియరీ)	20-10-28
బి.ఎస్.సి. (1 వ భాగము)	15-10-28
బి.ఎస్.సి. (2 వ భాగము)	5-11-28
బి.ఎస్.సి. (3 వ భాగము)	18-11-28

హార్దాగు కమిటీ

అక్టోబరు 1 తేదీని మద్రాసు వచ్చెదరు
మైసూరు కమిషనువారికి సహకారార్థము విద్యావిషయమున నియమించబడిన హార్దాగు కమిటీవారు రాబోవు అక్టోబరు నెల 1 తేదీకి మద్రాసు వచ్చెదరు. ఆ నెల 6 తేదీ వరకు మద్రాసులో సాక్షులను పరీక్షించెదరు. విదప మైదరాబాదున కేగెదరు.

లక్ష్మీనారాయణ పటము

ఎం. ఎన్. శర్మగారిచే వ్రాయబడెను
లక్ష్మీనారాయణ తేక షీర్ షియనము అను నీరంగుల పటమును కృత్జ్ఞతతో నందుకొంటిమి. షీర్ సాగరమున కేవల కేయలై కానీనడై కంభవక్రగదావద్దాదులను ధరించి శ్రీమహాశ్రీ పంపేదిత చరణములదై యన్న శ్రీమహా విష్ణువును ధరించినవారందరూ శ్రీకృష్ణావతారమును ధరింపవలెనని మహాదేవుడు భూదేవుడు ప్రార్థించుచున్నట్లుంది చిత్రింపబడెను. మానవోత్తములగు మహర్షులు బద్ధాంజలులై మహాస్వామియైదుట మోరించి వేసుకొనుచున్నారు. భూదేవి మార్క ప్రభా విభాసితయై ప్రార్థించుచున్నది. "పరిత్రాణాయ సాధుశాం విశాఖాయ చదుష్కృతాయ" ధర్మ సంపాదనార్థాయ సంభవామి యగేయగే" అని భగవంతుడు వాగ్దానమునందు మహాదేవి భగవల్లీనైభవము నూదించుచున్నది. ఈ రంగులపటము చాల అందముగా చిత్రింపబడినది. సైజు 14" X 20" నెల రు 2-8-0. వలయువారిటుల వ్రాయవలెను.

మొన్నప్పు ఎం. ఎన్. శర్మ అందునన్న
అక్షర కల్పిచక్రము
20. అంబాల్లా కెల్లప్పేట, ట్రెప్పికేసు, మదరాసు.

సిక్కిమా లలితకళల సంఘము

56 వ వార్షిక ప్రదర్శనము
సిక్కిమా, సెప్టెంబరు 19:—రాజప్రతినిధిగారు సేతు సిక్కిమా 56 వ వార్షిక లలితకళల ప్రదర్శనము తెరచిరి. ప్రదర్శన వస్తువులను జూచి రాజప్రతినిధిగారు ఆనందించిరి.
వ్యవసాయోద్యోగుల సభ
ఇంగ్లీషు ప్రభువుగారు రాబోవు అక్టోబరు 1 తేదీని సిక్కిమాలో వ్యవసాయోద్యోగుల సభను తెరచెదరు. అందు వ్యవసాయశాఖకు సంబంధించిన మంత్రులకుడ హాజరుగడురు.
సహకారసభ
ఈ నెల 29 తేదీని సహకార రిజిస్ట్రేరులు, సహకారోద్యోగులసభను సిక్కిమాలో సర్ మహమ్మద్ హబిబుల్లాగారు తెరచెదరు.

రైల్వే ఏజెంట్లసభ
ఇండియా బర్మారైల్వే ఏజెంట్లసభ ఈ నెల 27 తేదీని సిక్కిమాలో ప్రారంభమయి వారముదినములవరకు జరుగును. అక్టోబరు 6 తేదీ నుండి ఇండియన్ రైల్వే సంఘసభ జరుపబడును. (ఆ. ప్రె.)

పెరంబూరు అరుంధతీయ గురుభక్తులు
పార్వతి పూజ
పెరంబూరు అరుంధతీయ, గురుభక్తులు ఆనందాసం 14వ తారీఖున చేనాతమ్మచెరువువద్ద, సమాధిగరిష్టం డైస్ గడ్డును చంద్రయోగిస్వామిలవారికై శ్రీమన్ కందుకూరి బాలయ్యగారు, దోర్నాల మహర్షిగారు, బహుభిర్లు లతో స్వామిలవారిపూజ జరిపిరి. ఆసమయమున దయాచేసిన శ్రీయుత బి. జగన్నాథమూగారు, పెర్లాశివమూ పూజ తాము జరిపించునట్లు ఆశతోసగిరి. అంతట ఒక గంటవరకున్న బహుభక్తితో పూజజరిగినది.

యం. చిన్న స్వామిగారు,
అరుంధతీయ సేవకసభ, సెక్రెటరీ.
అలహాబాదులో విమానము
ఒక హిందుదేశపు విమానము 19 వ తేదీ సాయంత్రం 6 గంటలకు అలహాబాదులో తీడరప్రతికా కార్యాలయముపైగా పోయినది. అది బహుశా విమాన స్థానమున విగుసనితోచుచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

మ్యునిసిపల్ సొము హరణము

(స్వీయవిలేఖరి)
బెజవాడ, సెప్టెంబరు 18:—మ్యునిసిపల్ సొము హరణంపట్టి నలుల పోలిముగా. తెచ్చిన 5 కేసులలో 4 కేసుల తీర్పుల నిశ్చయము వ్రాసి పంపిస్తాను. 5 వ కేసులో కూడ దీర్ఘాటి మేజిస్ట్రేటు మ. రా. రా. శ్రీ రావుస్వామిలు సేదాంతం రామనాదంపతులు బి. టి. గారు 11-9-28 తేదీని తీర్పును చెప్పిరి. మద్రాసు నుగు బిల్లు కలెక్టరు వొమ్మి రామస్వామికి ఆరుమాసములు కఠింశితు వెయ్యిరూపాయలు జరిమానా విధింపబడెను. జరిమానా చెల్లించనిచో ఇంకను ఆరు నెలలు కఠినశిక్ష నడభవింపదగునని తీర్పుచెప్పబడెను. జరిమానా వసూలైనచో రూ 500 లు మ్యునిసిపాలిటీకి చెందులాగున ఉత్తర వ్రాసంగబడెను. మద్రాసు రూ 906.15-8 హరించినటుల సేరము నిరవరచబడెను.

రైల్వేరోడ్డు యిబ్బంది
రైల్వేస్టేషను గవర్నరు పేటకుండి పోవురోడ్డును రైల్వే వారు త్రాడుట్టి ఆటంకము సేర్పించివారు. త్రాటినిమావక పోవు బాటసారులకు అపాయము కలుగుచున్నది. జల్పాబండ్లను స్టేషన్ వద్దకు రానిచ్చినందున రైల్వేవారికి రు 1-8-0 లు చెల్లించవలయునని రైల్వేవారు నియమించివారట. మ్యునిసిపాలిటీకి రైల్వేస్టేషన్ చెల్లించుటలనను, రైల్వే ప్రయాణికుల సౌకర్యార్థము మాక్రమే స్టేషన్ వద్దకు జల్పాబండ్లు పోవుట వలన రైల్వేవారికి ఫీజులేవనియు యీయ ననివరములేవనియు జల్పాబండ్లవారు తెలుపి స్టేషన్ వద్దకు పోవుట కి వ్యవధి క సమ్మెయకట్టివారు. రైల్వేస్టేషన్ నీయతి కాంక్షమున బండ్లు రాకుండవేయుటకై రైల్వేవారు అడ్డుకట్టివారు. అందువలన ప్రయాణికులు సామానును మోయుచుకొని స్టేషన్లో చాలా దూరము నడచినగాని బస్సులో నొరకటలేదు. అందువలన చాల ఇబ్బందిపడుచున్నారు. జల్పాబండ్ల సమ్మెయితో మానునటుల కన్పించదు. రైల్వేవారు క్రొత్తరైలును సేర్పాటుచేసి ప్రయాణికుల కలగజేయుచున్న యిబ్బందికి ప్రజలలో ఆందోళనగ నున్నది.

ఋత్వనంతర వివాహవాదము
ఉచితంగా పంపబడును

విజ్ఞప్తి
ఆంధ్రప్రదేశ్ యందు ఋత్వనంతర వివాహము ఆకాశ్రయమును కలిగి కలిగి గృహస్థాశ్రమము, మనుస్మృతిని అనుసరించి రెండువ్యాసముల వ్రాసియుంటిని. ధర్మశాస్త్రములను, నిబంధన గ్రంథములను అనుసరించియు, మరీ గి వ్యాసముల వ్రాసెనని వ్రాసియుంటిని. బిభాసతో వలపును మిత్రులు, భయంపడి వ్రాయుననితిరా యేమిటి యిది మరీకొండలు విశ్రేయమును నాకు బాబులు వ్రాయుచున్నారు. దయ యించి వారందఱున్నూ ఆంధ్రప్రదేశ్ నునకన్నూ ఒక విజ్ఞప్తి చేయుచున్నాను. కాస్త్రీయు మని చేసే విజ్ఞప్తిదానిని ఆవరింపుచున్నదానిని గూర్చి వ్రాయుచున్నాను గాని ఒకరి యా బాధసారము గాని ఉద్యోగాభివృద్ధిగాని నే నీ పనిచేయుట లేదు. ధర్మశాస్త్రములను, నిబంధన గ్రంథములను అనుసరించి 2 వ్యాసములు వ్రాసియున్నాను. కోరినవారికి ఉచితముగా పంపించగలను. గృహస్థాశ్రమము, సమావేశము, అను వ్యాసమునుకూడా నా -

స్వధర్మ ప్రకాశిని ప్రకటించెదను.
వలయువారికి ఉచితంగా పంపగలను. 250 కాపీలే నిల్వఉన్నవి. కనుక వలయువారు త్వరగా వ్రాసికొనవలయును.
కనుక రై మూర్ఖుడేయశర్మ,
స్వధర్మ ప్రకాశిని, కిలుపాడు, మదరాసు.

కెప్టను కిడ్నయిరుగారిని

11000 రూపాయలను హరించెనని అనుమానము
జబ్బులపూరు జాగ్రత్తపడెన కెప్టను కిడ్నయిరుగారు యధస్థావరముగొరకు 11000 రూపాయలు వసూలుచేసి దానిని హరించెనని అనుమానమువలన బొంబాయిలో నల్లరాస్తీ మరుతోనుండగా ఆతనిని అరెస్టుచేసిరి. కిడ్నయిరుగారు హృద్రోగమువలన బాధపడుచుండుటచే వైద్యశాలలో ఉంచెరి ఈ నెల 28 వ తేదీవరకును బొంబాయిలో ధర్మశాస్త్రాన్ని మేజిస్ట్రేటు పోలిమువారికి క్షమవ్రాసంగను. (ఆ. ప్రె.)

శ్రీనివాసశాస్త్రిగారి సభలో
తెలవారి దుండగములు

శ్రీనివాసశాస్త్రిగారి సభలో

దక్షిణాఫ్రికా గవర్నరు జనరలుగారి తంతివార్త

హైదరాబాద్, సెప్టెంబరు 19:—ఇండియా దేశపు గవర్నరు జనరలుగారికి దక్షిణాఫ్రికా గవర్నరు జనరలుగారు యీ క్రింది తంతివార్తను పంపిరి:—

గత శనివారం 15 తేదీ సాయంత్రము కెర్రాడ్రోపు నగరమున దక్షిణాఫ్రికాలోని ఇండియా దేశపు ఏజంటువారి లోనున్న శ్రీనివాస శాస్త్రిగారి గౌరవార్థం మొదలుపెట్టిన యిట్లు చెబుచున్నాను.

ఈ సభకు గురుకు క్రిమిటిరోజుననే కెర్రాడ్రోపు నగరమునకు దిక్కుబట్టి మేయరుగారున్న ఎవాన్సుగారు ఒక సభాసీతి ఆ సభకు ముగారు 200 మంది దండగీకులు వచ్చియుండిరి. దక్షిణాఫ్రికా యూనియను గవర్నరుమొదలు హిందూదేశ ప్రభుత్వవారితో చేసికొనియుండిన యొడంబడినను ఖండించును ఎవాన్సుగారు ఆసభలో యిట్లు పేర్కొని యుండిరి.

తెలవిన ఎవాన్సు గారే తిరిగి శనివారము నాడు 15 తేదీన జరిగిన శ్రీనివాస శాస్త్రిగారి విందు సందర్భమున జనరలుగారి సభకుగూడ వచ్చిరి. వీరెండు ముగారు 80 మంది సమయవాదకుల వెంటబెట్టుకొని దౌర్జన్యముచేసి సభా మందిరములోనికి చొచ్చిడి వచ్చిరి.

శ్రీనివాస శాస్త్రిగారు తమ యువశ్యాసమును ఆరంభించిరి. వీరి యువశ్యాసమును అభివేదించుచు అడ్డుబెట్టుటకై ఎవాన్సుగారు తేలిక ఇంకొక ఎవరో సభామందిరములోని ఇరుద్దోరులును అడ్డువేరిరి. ఒకవర్షమైన ద్రావకమును ఇంకొక రోజునాచురద్రవ్యమును సభలో పారవేసిరి. ముందుల పుట్టెను. సభామందిర మంతయు దుర్భాసువులతో నిండెను. సభావేదిక మీదను కొద్దిగడ్డు విసరివేయబడెను. కాని అడ్డువేసినవాడు శాస్త్రిగారి కడకువచ్చెను. సభయంతయు నానాభిభ్రష్టమయ్యెను. సభిజలందర హాటోనండి వెంటవలకు పారిపోయిరి.

తరువాత సభ తిరిగి వెలుపలనున్న బహిరంగ ప్రదేశము లో జరుపబడెను.

సభాసంకరము శాస్త్రిగారు తమవసమ తిరిగివెళ్లిరి. జనములగుంపు పోగయ్యెనునని అట్టి ఏమియు తరువాత జరుగలేదు.

ఎవాన్సుగారు చేసిన దుండగములకై వారివిషయమై శాస్త్రాధిపతయ జరుపబడెను.

ఈ ఆసంగత కావ్యము జరిగినందులకై యీ యూనియను ప్రభుత్వమువారు తమయొక్క అపారవిచారమును హిందూదేశ ప్రభుత్వమువారికి తెలియజేయుచున్నారని ఈవిషయమై దక్షిణాఫ్రికా యూనియను గవర్నరుమొదలువారు తమ విచారమును శ్రీనివాస శాస్త్రిగారికిగూడ తెలియజేసిరి. ఈ దురంతములచేసిన దుండగములను శాస్త్రాధిపతయ ప్రకారముగా శిక్షించుటకు చేయవలయు ప్రయత్నము లన్నియు చేయబడును. శాస్త్రిగారి శరీరమున కెట్టి అపాయము వాడెల్ల లేదని తెలియజేయుటకు ప్రయత్నించుచున్నాము.

హిందూదేశపు గవర్నరు జనరలుగారు యీ క్రింది ప్రత్యుత్తరమును తంతిప్రభుత్వముగా దక్షిణాఫ్రికా యూనియను గవర్నరుమొదలు గవర్నరు జనరలుగారి కంఠి.

మితంతివా రజా మీరు తెల్పిన మనస్తాపమునకై యీ హిందూదేశ ప్రభుత్వము (రఫు) నేను మిమ్ములకు ప్రకటించుచున్నాను. దక్షిణాఫ్రికాలో గాక హిందూదేశమునందుగూడ వివేకము బాధ్యతాభావములుగలవారు రందరను యీ దురాగతములను పూర్తిగానించి ఖండించగలరు. ఈయట్లు చేస్తుల మూలమున మన రెండుదేశములవారికిని ఆనోసన ప్రభుత్వములకు ధంగువాడెల్ల ఉండుగాక! (అ. ప్రె.)

ప్రభుత్వమువారి పరితాపము

హైదరాబాద్, సెప్టెంబరు 19:—రైటు ఆఫీసర్ శ్రీహక్ వి.ఎస్. శ్రీనివాస శాస్త్రిగారి గౌరవార్థము దక్షిణాఫ్రికాలో దక్షిణ ఆఫ్రికా మేయరుగారివలన పిట్టల సభ జరుపబడెను.

భారతీయులయొక్క దౌర్జన్యము కల దిక్కుబట్టిమేయరుగారి ప్రాత్యహాసన ఆసభలో అల్లంచేయబడెను. గ్రెడ్డువిరబడెను. శాస్త్రిగారి కేవియు హానికలగలేదు. అంతెల్లరిజరిగిననుభవ తుదవరకు జరుపబడెను. దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వమువారు యీవిషయమై తమసంతాపమును శాస్త్రిగారికిని భారత ప్రభుత్వమువారికి తెలిపించిరి. ఈవిషయమునుగురించి దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వమువారి సంతాపమును రాజకీయసభిగాని ఒప్పులతో సహా ప్రకటన మొకటి గావింపబడునని తెలియచున్నది. (శ్రీ. ప్రె.)

నెహ్రూసంఘ నివేదిక

బొంబాయిలో బహిరంగసభ

19-వ తేదీ సాయంత్రము మరాఠీ విద్యాలయము నందు బొంబాయికావ్యశాలను మేయరు దేశముఖుగారి అధ్యక్షతకరింద బహిరంగసభ జరిగినది. బి.సి.య మహారాజాగారి ప్రకటనగూర్చి మణిలలు కొధారిగారు మున్నగువారు పాత్ర పోషించిరి. మహారాజాగారి ప్రకటన చాల ప్రశంస నీయుగానే యున్నదిగాని సంస్థానములనుగూర్చి అభిప్రాయ సభవాని శ్రద్ధగా నాలోచింపలేదని నంద నిరాధారము. సంస్థానాధిపతుల గౌరవమును తగ్గింపవలెనను యుద్దేశము సభవారితో తమ ప్రయత్నము లేదు. భారతదేశ యులందఱును (సంస్థానములలో నున్నవారను (బ్రిటిషుయండియావారను) సమానముగా సభి వృద్ధిపొందిననే గాని మనసంకల్ప మిడేరదు." అని వారు నడిచిరి.

ఫిల్మి మ్యూనిసిపలు సంఘసభ

19 వ తేదీ ఉదయమున ఫిల్మి మ్యూనిసిపలు సంఘ సభ జరిగినది. నెహ్రూసంఘ నివేదికను గూర్చి చాలవక్త జరిగినది. నెహ్రూసంఘమువారి నేప సభించిండుచు దేశ బంధువాడు సుప్రకారంక తీర్మానము నుపసాదించిరి. దానికి అనుకూలముగా 15 మందియును ప్రతికూలముగా 12 మందియును సమర్థులు నిద్చిరి. ఆ గురు తలుచుకొగ నుండిరి. ఆ తీర్మాన ముమోదించబడెను. మహమ్మదీయులలో మహమ్మదు సద్దికు గారు ప్రతికూలముగా మాటలాడిరి. అసఫాలీ గారు తీర్మానమును బలపర్చిరి. ఫిల్మి క్రొత్తకమిషనరు సర్ హను ధాంసను గారి గౌరవార్థము విందుచేయవలెనను అత్రును సన్మాన ప్రత్యమును సమర్పించవలెనను అను తీర్మాన ముమోదించబడెను. అందులకు 100 రూపాయలు వ్యయపరుచుట కనుమతియ్యబడెను. ఇది ఆక్రమవ్యయము పోరులు కొందరు మ్యూనిసిపాలిటీవారిమీద దావాచేయ గోయన్నారని తెలియుచున్నది. (శ్రీ. ప్రె.)

నెహ్రూసంఘ తీర్మానమునకు ప్రతికూలముగానున్న వారితో 10 మంది మహమ్మదీయులును ఒక హిందువును ఒక సిక్కును కలరు. (అ. ప్రె.)

బొంబాయిసభ

ఖాల్లో జరిగిన గణపతి ఉత్సవము సందర్భమున లక్నోలో జరిగిన అఖిలపక్ష సభనుగూర్చి ఉపన్యసించవలెనని ఎం. సి. చక్రావర్తిని కొరికి చక్రాగారు మహమ్మదీయులు వారందులకు తమ సంతసమును తెలిపిరి. "నా కి అవకాశము నొసంగినందులకు నేను నా హిందూ సోదరులకు మిగుల కృతజ్ఞుడను. ఇట్టి ఉత్సవములకు అన్ని మతముల వారిని ఆహ్వానించుచుండవలెను. అందువలన వరపురససానమును సద్భావమును వృద్ధియగును. 15 ఏండ్లక్రిత ములులే జరుగుచుండెను. లక్నో సభివారి నేను చాల ప్రశంసించుచున్నాను. ఆ నేటికీ నా తేలింతులు అనుచితము. మాలానా పోకతలీగారు దాక్షులు అశ్వాసీగారి నా తేలింతులు విచారకరము. ఈ నేటికీ నేనుగూర్చి ప్రజలకు బాగుగా బోధింపవలెను" అని చగలా గారు నడిచిరి (శ్రీ. ప్రె.)

నోటీసు

పులిసెండుల తాలూకా విలపనూరు గ్రామంలోనుండిన వడ్డేదేంగుల చిన్నవోబులు గొండని కొడుకు చిన్నవోబులుగాడు. సదరు తాలూకా రాజులపురం కాపురముడను కేళంఅకెత్తు అనుననకి (వాయించియిచ్చిన వక్రముబాబుకు బాకీ అన్నలు పడిరి రు 96-7-6 లు మొత్తమునకు కడప డిస్ట్రిక్టు మునసపు కోర్టులో స్వాగతంపడిన 128/1928 దావా దాఖలు చేయబడి 26-9-1928 తేదీ వరకు 11 ఖంటలకు సదరు వడ్డేచిన్నవోబులుగాడు హాజరు కాగలందులకుగాను వాయావావేయబడి యున్నది. సదరు తేదీనాటికి ఆతడు హాజరుకానంతట యక్కుపార్తిగా తీర్మానించ బడునని యిందువల్ల తెలియజేయడమైనది.

డి. రామసుబ్బారెడ్డి
కడప. 19-9-28. వాడికిగొల్లు.

కావలెను!

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం, లిమిటెడ్; రాజమండ్రి. ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం జిల్లాలోను పశువులను నమోద చేయించుటకు ప్రతితాలూకాకును నెల 1 కి రు 125/- ల వీతముపై యిన నెక్సర్లుగాను, ప్రతిఫిర్కాకు నెల 1 కి రు 60/- ల వీతముపై నూపర్ వైజర్లుగాను పనిచేయుటకు వలయు బదిలీలవారు కావలెను. వివరములకు వ్రాయుడు. శ్రీరాజా కె. నారాయణగజపతిరాజు, వి. యే. వి. యల్. మేనేజరు డెరకరు.

రాజమండ్రి

(స్వకీయవిలేఖరి)

సెప్టెంబరు 18:—ఇండియా పిక్చురీస్ కోస్టును 892-897 క్రింద నేరము మోపబడి చల్ల చాటు కయ్యలను నతను కెవన్నుకోవలెనను వంతుబడెను. క్రిందటి వాటములలో యీ కేసు తూర్పు గోదావరిజిల్లా జడ్జిగారిచేత వివాదించబడెను. 28-1-1928 తారీఖున కోటిపల్లి తాతబ్బాయి అను నాయకు, తునిడివిజను కాటిపూడి గ్రామములో, ఇన్స్పెక్టు అనునాను చుండగా, అతని దూరపుబుట్టుమును చల్లబాలయ త్రవ్వకమునలెను తాతబ్బాయిని దగ్గరపాలములోనికి తీసికొనిపోయి, బాలని శరీరముమీదనున్న నగలను బలాత్కారముగాతప్పగించి, బాలని సెల్లెట్టె రాతితోచాపబాది, దగ్గరనున్న మల్లపాదలో పారవేసి నట్లున్ను, తరువాత తెల్లవాడబామున తాలునకు తెల్లవచ్చి, మల్లపాదలలోనుంచి తప్పించుకొని బయటికి వచ్చినట్లున్ను, అట్టి దుస్థితిలోనున్న బాలని అడ్డూరు నూకయ్య అనుననను అతని బండలో బాలని యింటికి తీసికొని వచ్చినట్లున్ను, తరువాత కంకవరం దాక్షులగారు బాలని గాయములకు మందువేసి, బాలని శరీరముమీదనున్న మల్లను తీసివేసినట్లున్ను ప్రాసిక్యూషను పత్రపుగాధ. ముద్దాయికి ఏమి తెలియదనియు, నిర్దోషియని యు ముద్దాయిపత్రమువారి వాదన, సంగతులన్నిటిని జడ్జిగారు జ్యూరర్లకు తెలియపరచిన పిమ్మట జ్యూరర్లు ఏకగ్రీవముగా ముద్దాయి నిర్దోషియని అభిప్రాయమును వెల్లెబ్బిరి. జడ్జిగారు, జ్యూరర్లతో ఏకభావించుక, కేసును వర్జునసానము నిమిత్తము ప్రాజెక్టువారికి వంపిరి. ముద్దాయిపత్రమున పీఠ గంటి నుల్పారావుగారు, ప్రాసిక్యూషు పత్రమున అవసరాల రామారావుగారును పనిచేసిరి.

జామీను యివ్వలేదు

కాటేపులపల్లి జమీందారు గారిని చంపిన శేనులలో ఏడుగురుని పోలీసువారు పిక్చురీసెరి. వీరిని జామీను మీద విడిచి పెట్టుటకై కె.ఎ.ఆర్. స్వామిగారును, డి. చుల్పాగారునూ రుకు జిల్లాకోర్టులో పిటిషనును దాఖలుచేసిరి. జామీనుమీద విడిచిపెట్టరాదని అవసరాల రామారావుగారు వాదించిరి, జడ్జిగారు ముద్దాయిలను జామీనుమీద విడిచిపెట్టుటకు సరాకరించిరి.

ఆదవాని

(స్వకీయవిలేఖరి)

వాతావరణము

సెప్టెంబరు 17:—అకసము మేఘావృషులయొక్కండిరి కోజులుగా అప్పుడప్పుకు వర్షము కురియుచునేయున్నది చల్ల గాలి తీచుచున్నది. ముంగారి హిందూరత్తి కురియు సెనగలాయ (Ground Nut) పైర్లు బాగాయిచ్చుచి. ఈ ప్రాంతములలో ఈతూరి సయితము ఈవరకును చెగువులకు నీళ్లు, మంచినీళ్లు అగునంత వర్షములు కురియలేదు.

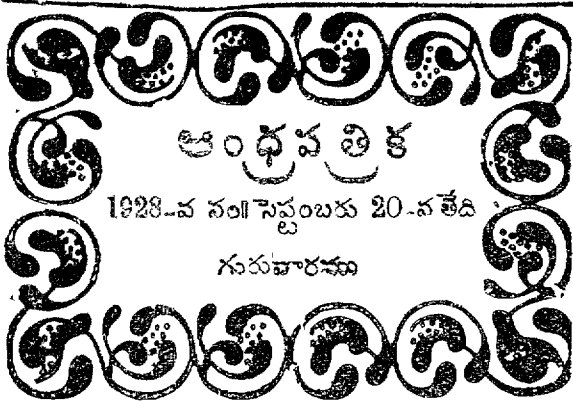
మునిసిపల్ రోడ్డు

ఈ సంవత్సరము మునిసిపల్ రోడ్డు మెటితో మరి ప్రాంత గ్రామలో పెరిగింపబడి పీటికి చేరినగా ప్రాంతగ్రామలో "గడను" నేసియు రోడ్డు రోల్ చేయబడుతో నాల్లెంక (Sand Spreading) తరువాత ఇసుక పోపించుచున్నది వారు. చూచుచుండు పురజనులలో కొందరు హాస్యముచేయ నారంభించినను, మునిసిపల్ ఓవర్ సీయరుగారు పిల్ కె. వెంకోజరావుగారు వర్షము కురియనప్పుడు చూతురని చెప్పి చుండిరి.

ఇప్పుడు అనుభవము వయసును జనులరాకపోకలకు రోడ్డు చాలాబాగావున్నది చెప్పకతప్పదు. మెటిలెంకపైర గడను అందుపైన ఇసుకపరచియున్నందున వర్షముకురియుచున్నను బుడకాదు. యీవరటి ప్రారంభించబడినది ఇదియే మొదటిసారి. ఓవర్ సీయరు వెంకోజరావు రోడ్డు మెటిలెంక సిస్టం అని వ్యాఖ్యనియలైన వదలిగానుండక తప్పదు. ఇతర వీరియాలలోని రోడ్డును సముఖము ఈ వదలి ననుసరించిన బాగుండునని లోచుచున్నది.

డా. ఆనిబి సెంటుగారు:—నెహ్రూ ఉపసభ

సభ్యులుగా యోగ్యముగా నెన్నుకొనిపెరిగింపబడి, ఉపసభము యొక్క రాబోవు సమావేశము నిర్ణానము 28 వ తేదీన జరుగుననియు, వండిత మెటిలెంకనెహ్రూగారి వర్షముగడి విసెంటుగారికి వార్త చేరినది. నెహ్రూ రిపోర్టుకు బలముపగుటకుగాను మద్రాసులో నొక సర్వేక్ష మహాసభజరువుచునకు నెహ్రూగారు తమ అంగీకారమును వెల్లెపిరి. డా|| విసెంటుగారు నిర్ణాసమావేశమునకు హాజరు కాబాలరు. కాని ఉపసభము జరుపవలసిన కార్యము గూర్చి తమ సలహా నంపుచున్నార. (అ. ప్రె.)

హిందూదేశ పత్రికలు*

శ్రీకృష్ణాక్షి

హిందూదేశపత్రికలగుర్తి పాట్లవెటుగారు కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయమువారి ఆహ్వానముపై ఉపన్యాసముల నిచ్చిరి. పాట్లవెటుగారు నామమును పలువురు వినియుండరు. కాని క్యాపిటలు పత్రికలో "డిచ్చెరు" అను మారుపేరుతో వీరు వ్రాసెడి వ్యాసములను చదవని వారుండరు. ఆంగ్ల పత్రిక లన్నిటిలో డిచ్చెరుగారి వ్యాఖ్యానములు సామాన్యముగ ప్రకటితమగుచుండును. వీని వైలి మనోహరము. స్వతంత్ర విమర్శనము ధైర్యముతో గావింపబడుచుండును. అధికారులకుగూడ నివి శీతి గొలుపుచుండును. పెక్కుసంఘములును, ప్రతిష్ఠాపనలును, వీరిదాడికి లోనగుచుండును. వీరు విషయ విమర్శనమునే గావించెదరు. అనవసరముగ వ్యక్తుల నిందకు బూనరు. జాతిభేదముజూపక, నిష్పక్షపాతముగ విమర్శన గావించుచుండెడివారు. విమర్శనము కటువుగనుండక, విశాలభావభరితముగ నుండెడిది. హాస్యరసముతో గూడుకొనియుండెడిది. 1926 సంవత్సరము ఏప్రిల్ నెలలో కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయమున ముఖర్జీ లెక్చరు నొనగూచు, వీరు హిందూదేశమునందలి పత్రికాభివృద్ధిని తేటతెల్లముగావించిరి. వీరికి పత్రికలవిషయమున చిరకాలానుభవముగలదు. వీరి యనుభవములు పెక్కుయిబ్బందులకు లోనగుచుండు, పత్రికాసంపాదకులకు గుణపాఠమునగునని నమ్మెదము.

హిందూదేశపత్రికలు, బ్రిటీషుపత్రికల నాదర్శముగ నైకొని తమ కర్తవ్యమును నిర్వహించినవి. బ్రిటీషుపత్రికలకు గల గౌరవమును కొంతవరకు స్థాపించినవి. ఇతరులేమనుకొండరో యనుభయములేక తమ యభిప్రాయములను వెల్లెబ్బించి ప్రజాప్రబోధము గావించుట, బ్రిటీషు పత్రికల సాంప్రదాయమైయుండెను. హిందూదేశపత్రికలు, యీధర్మమును ప్రశంసార్హముగ నెరవేర్చెనని, పాట్లవెటుగారు భావించుచున్నారు. హిందూదేశము స్వపరిపాలనము ననుభవించునపుడు, పత్రికల పలుకుబడి ఇప్పటికన్న నెక్కుడుగ వ్యాపించి, ప్రజాభిప్రాయము సధికముగ ప్రేరేపించునని నమ్మవచ్చును. పత్రికాపోషకుల సంఖ్యగూడ వృద్ధియగునని యూహింపవచ్చును. 1885 సంవత్సరమున కాంగ్రెసుసభ ప్రారంభమైనదియు, హిందూదేశమున పత్రికాభివృద్ధి కొనసాగెను. ఇంతకు పూర్వము పత్రికలును పత్రికాధిపతులును గెరుగాని, ప్రజాప్రబోధము గావించుటకు పత్రికలంతగ నుపయోగ

పడలేదు. సురేంద్రనాథ బెనర్జీగారు రాజకీయవ్యవహారములందెట్లు నాయకత్వము వహించిరో, పత్రికానిర్వహణమునందును అట్లునే అగ్రస్థానము వహించిరి. కాంగ్రెసుసభకు బిమ్మట, పత్రికలు బ్రిటీషు వ్యవహారములగుర్తియు హైందవ వ్యవహారములగుర్తియు నమానముగ చర్చింపసాగెను. ఐదైదు స్వాతంత్ర్యసమస్య అప్పటినుండియు ప్రాముఖ్యము వహించుటచే, హైందవపత్రిక లీ విషయమును సానుభూతితో చర్చించెను.

హిందూదేశమునకును ఐర్లండుకును గల పోలిక తరుచుగ జూపబడుచుండెను. పాట్లవెటుగారు ఐర్లండు దేశవాసులగుటచే, ఐర్లండు స్వాతంత్ర్యోద్యమముపట్ల శ్రద్ధ జూపుచుండిరి. హిందూదేశపు టాతయములపట్ల సానుభూతి జూపుచుండిరి. వీరికిని, ఇతర ఇంగ్లీషు స్కాచ్ ప్రముఖులకును, యీ విషయములందు తీవ్రభేదాభిప్రాయము ప్రబలుచుండెను. వీరు 1883 సంవత్సరమున "టైము ఆఫ్ ఇండియా" పత్రికలో జేరిరి. వీరు బహిరంగ సభలలోని ప్రసంగములను, శాసనసభాకార్యక్రమమును తమ పత్రికకు పంపుచుండిరి. దేశమందంతటను తిరిగి, వ్యాయామముల గుర్తిరిపోర్టుజేయుచుండిరి. అప్పుడు వీరు గడించిన యనుభవము పిమ్మట యక్కరకు వచ్చెను. సర్ పి. మెహతా మున్నగు నాయకులచే స్థాపింపబడిన "అడ్వకేటు ఆఫ్ ఇండియా"కు వీరు 1892 సంవత్సరమున సంపాదకులుగ నుండి దానిని సమర్థతతో నిర్వహించిరి. 1897 సంవత్సరమున వీరు కలకత్తాకు వెడలి "ఇండియను డెయిలీన్యూస్" పత్రికలో జేరిరి. పిమ్మట దినపత్రికలను విడనాడి "ఇండియను ప్లాంట్ రెజిస్ట్రీ" పత్రికకు సంపాదకులయిరి. సర్ పి. మెహతాగారు తాము స్థాపించిన "బొంబాయి క్రానికలు" పత్రికకు వీరిని సంపాదకులుగ నుండగోర, పాట్లవెటుగారు అందు కంగీకరింపక, "క్యాపిటల్" పత్రికలో జేరుట తటస్థించెను.

హార్ని మెనుగారు బొంబాయి క్రానికలుపత్రికలో జూపిన ప్రతిభను తాము జూపియుండలేక జోయెడివారమని, పాట్లవెటుగారు అంగీకరించుచున్నారు. "హార్నింగారు వెడలిపోవలయు" నని న్నేట్టుమెను పత్రికలో హార్ని మెనుగారు వ్రాసిన వ్యాసములు, మిగుల తీవ్రముగ నుండెను. అట్టి వైలినే వీరు బొంబాయి క్రానికలుపత్రికలో నవలంబించిరి. క్యాపిటలుపత్రికకు సంపాదకులుగ నుండి, లవెటుగారు తమయందడగియున్న యదృశరచనాశక్తిని గనుపఱుపగలిగిరి. హైందవపత్రికలు రానురాను అగ్రస్థానము వహించునని, వీరు నమ్ముచున్నారు. బ్రిటీషుపత్రికలు వీని ధాటికితాళజాలవని, వీరి నమ్మకము. పట్టభద్రులయినవారికి విశ్వవిద్యాలయమునందు పత్రికా నిర్వహణమున శిక్షణ గఱపవలయునని, వీరు గోరుచున్నారు. పత్రికానిర్వహణమును వృత్తిగ నవలంబించువో, విద్యాధికులకు పలువురకు లాభకరముగనుండునని, వీరి తలంపు. వీరు స్వానుభవములను వ్రాయుటయగాక, సురేంద్రనాథ బెనర్జీ, సర్ స్టాన్లీ రీడ్, రుడ్యర్డు కిప్లింగ్, రాట్ క్లిఫ్, రాబర్టు నైటు, సాండర్స్, మున్నగుపత్రికా నిర్వాహకుల యనుభవములను గూడ వివరించిరి. తలపని తలంపుగ వీరు పత్రికలలో ప్రవేశించిరి. అయినను వీరిందుకు విచారము జూపక, ఇయ్యది పవిత్రమగు వృత్తియని భావించిరి. సామా

న్యముగ ఆంగ్లో హైందవపత్రికలకు, అట్లు, వేటలు రుచించినటులుగ, భాతీయ నవన్యూ రుచింపవు.

పాట్లవెటుగారు రటుగాక, భారతీయుల కష్టసుఖములందు శ్రద్ధవహించిరి. ఇందుకు, మెహతా గారితోగల పరిచయమే కారణమని వీరుగీకరించుచున్నారు. అహమ్మదాబాద్ లో, మెహతాగారు రాక కేసులో న్యాయవాదులుగ వచ్చిరి. లవెటుగారు, టైము ఆఫ్ ఇండియాపత్రికకు విలేఖకునిగ వెడలిరి. రైల్వే రిస్ట్రాంటులో, బ్రిటీషు న్యాయవాదులగు ఇకనెరాటిగారును, ముఖిందరు బ్రిటీషు సాలిసిటరులునుగలసి ఐర్లండు నవన్యూస్ చర్చించుచుండ, లవెటుగారు వారి ప్రతికులాభిప్రాయమును పహింపజాలజేసిరి. బ్రిటీషుగలదిగనమమున మెహతాగారు వీరికి దోడై ఐర్లండుపడుమూని, మిగిలినవారికి చక్కగ జవాబు చెప్పగలిగిరి. ఐర్లండుకు వర్తించు సందర్భములు ఇండియాకుగూడ వర్తించునని, మెహతాగారు నష్టతాముగ జూపుచుండిరి. లవెటుగారు, మెహతాగారి ప్రబోధమువలన, హైందవసమన్వయగూర్చియు, భారతీయుల కష్టములగుర్తియు ప్రత్యేక శ్రద్ధవహించుట తటస్థించెను. హిందూదేశమున అట్లు, వేటలు, నృత్యము మున్నగునవి మాత్రమే ప్రభావములను దురభిప్రాయము వీరిని పూర్తిగ విడనాడెను. భారతీయులకు సంబంధించిన సమస్యలు పెక్కులు గలవనియు, వానిని పరిష్కరించినగాని, ప్రజలలో సంతృప్తి గలుగదనియు, వీరు ప్రహింపగలిగిరి. ఆకారణముచేతనే, డిచ్చెరుగారి వ్యాఖ్యానములు, భారతీయ వ్యవహారములగుర్తి అద్భుత పరిజ్ఞానమును, విశేష సానుభూతిని జూపుచుండెను. విదేశములనుండివచ్చి పత్రికలను నిర్వహించిన యూరపియనులలో, హిందూదేశముపట్ల సానుభూతి జూపువారిని వేళ్లపై లెక్కపెట్టవచ్చును. పాట్లవెటుగారు అట్టి అత్యల్ప సంఖ్యాకులలో జేరి, ఇండియాకును ఇంగ్లండుకునుగూడ మేలుజేయగలిగిరి.

కలకత్తా యూరపియను సంఘము :
భావి సంస్కరణములు

కలకత్తా యూరపియను సంఘమువారు భావి సంస్కరణముల గుర్తి పైనుచుకొనుచును పంపిన విజ్ఞప్తి, వారి సాంప్రదాయముల కనుగుణ్యముగ నున్నందున, ఆశ్చర్యము గలిగించవలయు. హైందవ వాతవములకు ప్రబల ప్రతిఘటన రెవరయిననున్నయెడల, వారు యూరపియను సంఘమువారే నని తేలినది. ప్రత్యేక నియోజకవర్గములు హానికరమని, వివిధసంఘములవారును అంగీకరించుచున్నారు. సిలోను వ్యవహారములను విచారించిన డొనమూరు కమిషనువారుగూడ యిటులనే భావించి, సాంఘిక నియోజకవర్గమును తొలగింపవలెననిరి. అయినను కలకత్తా యూరపియను సంఘమువారు ఇట్టి నియోజకవర్గము లికవిూదగూడ కొనసాగవలెనని గోతుచున్నారు. వీరి సంఘచిత దృష్టి నిందుమూలమున గ్రహింపవచ్చును. తేల్చిన ప్రభుత్వమునందు, బాధ్యతను పెంచరాదని, వీరు చాటుచున్నారు. ఇంతియగాక, ప్రభుత్వాధికారవర్గము నింకను బలపరుపవలెనని, వీరి యుద్దేశము. రాష్రుములలో పజలు తమ

* పాట్లవెటుగారి యుపన్యాసములను వ్యాసములు మగల గ్రంథము కలకత్తాలో 5/2 గార్డ్స్ మినిస్ట్రీ నుండి "బిక్నూ పబ్లిషింగ్ కంపెనీ" వారిచే ప్రచురింపబడెను. కంపెనీ మానేజరుకు వ్రాసిన గ్రంథము లభించును. పొట్టుపాత్య 595, నూర్సిల్లు. పాతాను.

యోగ్యతను కనుబడిచినగాని, కేంద్రస్థానమునందు ప్రజల కధికార మియ్యగూడదని, వీరు వాదించుచున్నారు. కేంద్రప్రభుత్వము ప్రజలకు బాధ్యత వహించినగాని, రాష్ట్రప్రభుత్వములు బాధ్యతవహించజాలవు. కేంద్రప్రభుత్వము నిరంతరముగ నుండునంతవరకు, రాష్ట్రములుగూడ వికాసరహితముగ నుండుట సహజము. రాష్ట్రములలో ఎన్నికహక్కును విస్తరింపజేయుటకు, యూరపియను సంఘము వారేమాత్ర మిష్టపడదు. రాష్ట్రములలో రెండవ శాసనసభ ఏర్పడవలయునని, వీరు గోరిరి. జాతి విభేదము జూపిడి చట్టములను గావించగూడదటా హాజీగారి 'కోస్తా' వ్యాపారచట్టము, వీరి మనములను వేధించియుండును. లీకమిషనువారు యూరపియను యుద్యోగులకిచ్చిన సౌకర్యములు ఎప్పటికిని నిలిచి యుండవలెనట. రాష్ట్రములలో పరిపాలనము భగ్న మగుచో, కేంద్రప్రభుత్వము రాష్ట్రపరిపాలనమును చేపట్టవలయునట. రాజప్రతినిధిగారి కార్యనిర్వాహకసభ, ప్రధానముగ బ్రిటీషువారితో నుండియుండవలయుననియు, గవర్నమెంటు వంకకుబోవుటకు యీసూచు ప్రారంభమునుమాత్రమే గావించవలెననియు, వీరు చాటుచున్నారు. వీరి సూచనలప్రకారము పూర్ణ స్వపరిపాలనము లభించుటకు శతాబ్దములు పట్ట వచ్చును. ఇండియా కొన్నిసంవత్సరములనుండియు నని, కాంగ్రెసు సభ పెక్కు సంవత్సరములనుండియు గోరుచున్నది. యూరపియను సంఘమువారికి దానిని మార్పుట కయినను ఇష్టములేదు. భారతీయుల నున్నతోడోగ్యములలో నియమించుటచే, పరిపాలనము క్షీణించెనట. అందుచే, బ్రిటీషు ఉద్యోగుల సంఖ్యనే మాత్రము తగ్గింపవలదని, యూరపియను సంఘము వారు గోరిరి. స్టేటుకొన్ని సభకును, భారత శాసనసభకును, ప్రత్యక్షపు ఎన్నికలు జరుగగూడదనియు, నామినేటెడు సభ్యులసంఖ్యను బెంచవలయుననియు, బాధ్యతను ప్రవేశపెట్టగూడదనియు, ఆంగ్లోపైదవ సంఘమున కధికప్రాతినిధ్య మొనగవలయుననియు, వీరు గావించిన సూచనలు దేశమున కెంత యనర్థ హేతువులో దెలుపనక్కరలేదు. పైమనుకమిషను కువసంఘముగ నేర్పడిన హాస్టాగు కమిటీవారికి పంపిన విజ్ఞప్తిలో, యూనివర్సిటీ కళిక్షుల నింకను ఎక్కువ కఠినము గాభింపవలయుననియు, యూరపియను విద్యను సెంట్రలు విద్యకు శాఖగ జేయవలయుననియు, వీరు గోరియుండిరి. అస్సాం, బెంగాలు, పంజాబు యూరపియను సంఘములు పైమనుకమిషను వారికి ప్రత్యేకవిజ్ఞప్తులను సంపించుండెను. రాష్ట్రములలో నిచ్చుస్వపరిపాలనము, లీకమిషను సిఫార్సులపై నాధారపడవలెనని, అస్సాంసంఘమువారు గోరుచున్నారు. దీనియర్థమేమి? లాయడుబార్దగారు నిరూపించిన ఉక్కుచట్టముపై నాధారపడవలయుననియే గద! రాష్ట్రములలో రెండవ శాసనసభను నామినేటెడువలయునని, అస్సాంసంఘమువారు గోరుచున్నారు. మంత్రులను శాసనసభ నిలిచి యున్నంతవరకు నియమింపవలెనని వీరి యుద్దేశ్యము. విశ్వాన రాహిత్య తీర్మానములను ప్రతిపాదించి, యోడించుటకు వీలులేకుండ జేయవలయునని, వీరి యుద్దేశ్యమై యుండును. బెంగాలు యూరపి

యను సంఘమువారు, మంత్రులకు పోలీసుశాఖను వప్పించగూడదనుచున్నారు. పోలీసుశాఖ ఎత్తుటికిని రిజర్వుడు శాఖగనే యుండవలెను. రెండవ శాసనసభను నామినేటెడువారా నియమింపవలెనని వీరును తలచుచున్నారు. పంజాబు యూరపియను సంఘమువారు ప్రత్యేక సాంఘిక ప్రాతినిధ్య మింకముందును కొనసాగవలయుననియు, ఇండియా ప్రభుత్వమునందు, యూరపియనుల జేమలాభములను కాపాడుటకు ప్రత్యేక సభ్యులొకరుండవలయుననియు, ఇతనికి ఇండియామంత్రితోను, పార్లమెంటుసభవారితోను సరాసరి సంబంధముండవలెననియు, గోరుచున్నారు. అల్పసంఖ్యాకులకు వ్యతిరేకముగనుండు చట్టమును వీటోజేయుటకు, గవర్నరుల కధికార మియవలయునట. మొత్తము మీద యూరపియను సంఘములన్నియు, ప్రజాధికారము విస్తరింపగూడదని గోరుచున్నవి. యూరపియనుల జేమలాభముల కేమాత్రము కొంత వాటిల గూడదని పట్టుబట్టుచున్నారు. ఇది కేవల స్వార్థద్వైషయములకు సంవియములేదు.

బాల్లివిక్కుల ప్రవాస చట్టము

సెలెక్టుకమిటీవారు బాల్లివిక్కుల ప్రవాస చట్టమునందు కొన్ని మార్పుల గావించిరిని తెలియుచున్నది. ఈ చట్టము అయిదుసంవత్సరములవరకు నిలిచియుండవలెనని వీరు సూచించిరి. ఆసియట్ల చట్టమును నిలువదలచుచో, శాసనసభవారి అనుమతిని పొందవలయును. మినహాయింపబడినవారి కీ చట్టము వర్తింపకుండ జేయబడెను. శిక్షింపబడదగిన నేరములనుండి, జాతులమధ్య ద్వేషమును మెంచుట, చట్ట ప్రామాణ్యమును తొలగించుట, అనునవి తీసివేయబడెను. సంఘసభ్యులనేగాక, దానితో సంబంధము గలవారినిగూడ శిక్షింపవచ్చునని, (సి) క్లాజు దెలుపుచున్నది. సంబంధముగల వారనమాటలుతీసివేయబడెనని దెలియుచున్నది. ఇంతియగాక, సెలెక్టుకమిటీవారు క్రొత్తక్లాజును చేర్చిరి. దీనిప్రకారము ప్రభుత్వమువారి ఆర్డరుపై, అప్రీలుజేయుచో, ముగ్గురుగల బెంచి ఏర్పరుపబడును. ఇట్టిబెంచి ఎదుట, నిందితుడు హాజరుగావచ్చుచు గాని, నేరమునకు సంబంధించిన వివరములను సందర్భములను నిందితునికిగాని అతని స్నేహితులకుగాని దెలుప వీలులేదు. సక్రమముగ న్యాయవిచారణ జరుగుటకు వీలులేనపుడు, ఎట్టి బెంచీలను ఏర్పాటుజేసినను ప్రయోజనముండదు. నిందితునకు నేరపు వివరము లేవియో తెలిసికొన వీలులేనపుడు, అతడు తనచర్య నేటుల సమర్థించుకొనగలడు? ఏకోర్టు లోను ప్రభుత్వపు టుత్తరువునుకార్చి క్రొత్తింప వీలులేదను నియమము నిలిచియేయున్నది. ఇట్టి స్థితిలో వివిధపక్షనాయకులును, సెలెక్టుకమిటీ వారు ఎంచదగిన మార్పులను గావించలేదని, భావించుట వింతగాదు. ఇకమీద చట్టమును నిరాకరించుటయే భారతశాసనసభవారి ధర్మము.

దక్షిణాఫ్రికా : శ్రీనివాసశాస్త్రిగారి

పట్టదొర్జన్యము దక్షిణాఫ్రికా తెల్లవారిలో కొందరి కింకను శ్రీనివాసశాస్త్రిగారిపై గల పగదీరిలేదు. భాగతీయు లిటీవల శాస్త్రిగారికి జేసిన

విందుకు, పట్టణము లోని యూరపియను ప్రముఖులును, మేయరుగారును విచ్చేసిరి. కాని డిప్యూటీ మేయరుగు ఇవాన్సుగారి కిది కడుపుమరిటగ నుండెను. విందుజరుగుచుండగ, ఇవాన్సుగారు కొందరు దండగీడను దీసికొనిపోయి, దీపముల నార్పిపైచి, నిష్పండించెను. కోడిగడ్డను వేదికపై నున్న వారిపై విసరిరి. అచ్చుప్రవశమున శాస్త్రిగారికి దెబ్బతగులలేదు. సభయు తిన్నగ జరిగెను. దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వమువారు ఇవాన్సుగారి చర్యపట్ల తమకు గలిగిన విచారమును శాస్త్రిగారికిని, ఇండియా ప్రభుత్వమువారికిని గూడ దెలిపిరి. దక్షిణాఫ్రికా తెల్లవారు తమ గౌరవమును కాపాడుకొనదలచుచో, తమ సంతాపమును బహిరంగముగ దెలిపి, దుండగీడ చర్యను అసందిగ్ధముగ నిరసిచుట, అత్యంతావశ్యకము. ఇకముందెట్టి అల్లరులు జరుగకుండ తగిన కట్టుదిట్టముల గావించుట యవసరము.

మద్రాసు కార్పరేషను : విశ్వవిద్యాలయ ప్రతినిధి మద్రాసు కార్పరేషనుకు, విశ్వవిద్యాలయ ప్రతినిధిగ బుర్రా సత్యనారాయణగారి రెన్నుకొనబడిరి. ఇతకుపూర్వ మిస్థానమును, ఎ. రామస్వామిమొదలిగారు ఆక్రమించియుండిరి. సత్యనారాయణగారు కాంగ్రెసుపక్షమునకు జేరినవారు. ఆంధ్రులు. వీరిదివరకు కార్పరేషనులో సభ్యులుగ నుండి తమసామర్థ్యము జూపియుండిరి. ఇకముందు గూడ వీరు తమధర్మమును ప్రశంసాపాత్రముగ నిర్వహించెదరని నమ్ముచు, సినేటుసభవారి ఎన్నికలో బడసిన విజయమునకై వీరి సభినందించెదము.

భారతశాసనసభా కార్యాలయము

భారతశాసనసభా కార్యాలయము విషయమై రాజప్రతినిధిగారు ఏర్పరచిన సమావేశములో ఏకీభావము గుదిరెనని తెలియుచున్నది. హోంమొబరుగారు ప్రభుత్వోద్యోగుల చర్యల పట్ల విచారము దెలుపుటకును, పశులుగారు దాని సంగీకరించుటకును ఏర్పాటుజేయబడెను. అసలు ప్రశ్నవిషయమై నాయకులు అభ్యర్థునితో చర్చించెదరట. ఒడంబడిక గుదురనిచో, అభ్యర్థుడు రాజప్రతినిధితో సంప్రతించునట. ఇందుకు ఫలముగ, స్వతంత్రశాసనసభా కార్యాలయ ఓర్పుడుచో, సంతృప్తిగలుగును.

ఆంధ్రా మెడికల్ జర్నల్ అను ఆంగ్లమాసపత్రిక

సంపాదకులు-భిషగ్రత్న డాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీపతి (బి. ఏ. ఎం. బి. సి. ఎం.) గారు వాలుగవసంపుట మా ఎనిమిదవసంచిక 1928 ఆగష్టు నెలలో వెలువడినది. దీనిని కృతజ్ఞతతో సందుకొంటిమి. ఇది ఆంగ్ల భాషలో నెలకొకసారి వెలువడుచున్నది. ఈ సంచికయందు భారతయువక సంఘము; భారతదేశమున కారీకకవిత్వము; ముఖ్యము నియందు మూడుప్రకృతులు; వైద్యవిషయములు; రాస్త్రజాత్యుగులవయములు కలవు. ఇందు 81 పుటలున్నవి. సాంఘిక చందా రెండురూపాయలుమాత్రమే ఈ సంచికలో కరీరసంబంధముగ విద్యుత్తుగూర్చి చుట్టుచును న్యాసము ప్రకటించబడెను. వలయుచాలెటుల ప్రాయవలెను. ది ఎడిటరు, ఆంధ్రా మెడికల్ జర్నలు, 48, హోలికా శోడు, నూంటుకోడుపాట్లు, మదరాసు.

వేదాపారంబు అవాయనితీతివచ్చుచున్న ముందే చిక్కవ్యాధులు
గుర్తానుభోమడ ముదవనంతమాత్రమున జక్కవ లవద్దు. ఇక
జీకీ శీతలరంధ్ర క్రొత్త చిక్కలు, గ్యాస్రజీతో ధర్మవ్యధుల

శాసనసభాభ్యర్థుని దూషించుట

పార్టీ నాయకులకు విద్యుత్తు కుదురుట

సిద్ధా, సెప్టెంబరు 19:—శ్రీకృష్ణారావు అధ్యక్షుని దూషించినచర్య విషయమై యీ రోజున వై సరాయి గారి భవనమున పార్టీ నాయకులసభ జరిగెను. వై సరాయిగారు సమన్వయ పరిష్కారించవలసినవని నాయకులను కోరిరి. శ్రీకృష్ణారావు, లాలా జనకరావు, సర్ పుల్లయ్య, త్రిపురాధరయ్య, సర్ జిల్లేకర్, కోక్, రాయ్, శూరభాగవంతులు సంప్రదించి అధ్యక్షుని కొంతమంది ప్రభుత్వసభ్యులు దూషించినందుకు పక్షాభ్యంతరము సంతకము చేయవలెనని యుద్ధానిని అంగీకరించుచు అధ్యక్షుడు ప్రకటనగావించవలె ననియు తెలిపిరి. ఈ ప్రకటనలో వదలులను గురించి తగాదా వచ్చేయడం జాతీయనాయకులను హితవులాగా నలుమనస్సు వలెను. అసెంబ్లీ కార్యాలయము విషయమై చర్య జరుగునట్లు దు సభ్యులు దూషించు దిగరాదనికూడ అందరు ఒప్పుకొనిరి. విద్యుత్తు కుదురుటకు సభానాయకులు మరల శ్రమించుటకు అధ్యక్షునితో కలిసిమాట్లాడెదరు. సంధిపరచియెడల నా ప్రకటన అధ్యక్షుడును వై సరాయిగారితో చేసివెదకు.

అధ్యక్షునికి సభ్యులకు లెక్కపెట్టడం జరగవలెననియు అందరు చాల సంతకము జూపుచున్నారు. సభా నాయకులకు కేరార్ గారి పరస్పరమున అందరు కొనియాడు చున్నారు. పత్రికా విశేషాలను దండిచు చున్నామని అధ్యక్షుడు నిర్ణయించును మొదటిసారి గతక వందలించినదనియు టిలో పత్రికలుగారు తప్పుపై నొందెదరట.

బాలివిక్కు బిల్లు

ఉపసంఘమువారి మార్పులు

సిద్ధా, సెప్టెంబరు 19:—బాలి విక్కు బిల్లును ఉపసంఘము టకు యేర్పాటుచేయబడిన ఉపసంఘము బిల్లును అనేకవిధముల మార్పుచేసి ఏకగ్రీవముగా కావనభక్తు సేవించిసారిని తెలియబెట్టెను.

మొదటిది బిల్లు విషయ వర్తకరకమును అనుబంధము చేయును. ఏకగ్రీవమును పురపాలకమును ప్రభుత్వము వారు కావనభక్తు ప్రకటనపెట్టులెను. ప్రభుత్వమునకు సమీపములకు తగాదాపెట్టుటచేసిన పరమమును తీసివేసి నారు. మరియు బాలి విక్కు ఉత్పత్తిమునతో మాత్రము సంబంధముగా వారిని శిక్షించగూడదనిపూడ నిర్ణయించిసారిని 5 ను ప్రభుత్వములు భారతదేశములో నివసించిన విదేశీయులను, పర్యటించువారులకు వచ్చినవారిని చట్టప్రకారము శిక్షించరాదని నిర్ణయించిసారు. విచారణచేయు విధమునుగరించుకూడ కొన్నిమార్పులు చేయబడినవి. ప్రభుత్వమువారి ఆజ్ఞ అన్యాయముని కలచినవారు 5 సంవత్సరముల అనభవమునొందిన ముగ్గురు సెనెన్స్ డివియనుట అమీనచేసికొనవచ్చును. న్యాయముగా గాని, ప్రభుత్వము అభిచరణపరస్పరముగా వారికి తెలుపబడవు. విచారణచేసి నిర్దోషులని న్యాయముగారు తలచినచో వారు విడుదలచేయబడుదురు. ఈ న్యాయముగారు నిర్ధారణ కలతరమే. వినున హయాకోర్టును అమీనచేసికొనుట కతనికి హక్కుగలదు. ఈ చట్టము ప్రకారము శిక్షించదగినది తినిది హయాకోర్టువారు నిర్ణయించును. (అ. కె.కె.)

మహమ్మదీయుల

రాజ్యాంగవిధానము

భారత శాసనసభ్యుల సభ

సిద్ధా, సెప్టెంబరు 19:—భారతశాసనసభలోని మహమ్మదీయులసభ్యుల సమావేశము మాన్యు మహమ్మద్ యూనూస్ గారి గడులలోజరిగెను. సర్ జిల్లేకర్ అలీఖాన్ గారు అధ్యక్షుత్వ వహించిరి. ఈ సభలో సమీపము 11 తారీఖున ఢిల్లీలో ఆఖిరభారత మహమ్మదీయుల సభజరిపి, మహమ్మదీయులకు అను రక్షించునట్టి యొక రాజ్యాంగవిధానము తయారుచేయించవలెనని నిశ్చయింపబడినది. అలీఖాన్ గారిని అధ్యక్షుత్వ వహించునని కోరెదరు. ఫజలు ఇస్లాం రహిమతుల్లాగారు కార్యదర్శిగా నియమింపబడిరి. భారత శాసనసభ్యుల సభ, కలకత్తా జ్యుజ్యుస్సుటికి, లాహోర్ మజిలీస్సుటికి, కేంద్రభూభక్తి కమిటీకి, జంఖాయి ఆఖిరభారత మజిలీస్సు ఫెడరేషన్కు, వర్షాక్షర రాష్ట్ర మహమ్మదీయ సమాజమునకు, ప్రముఖులకు మహమ్మదీయనాయకులకు, భారత రాష్ట్రీయ సభాసభ్యులకు, అహ్మద్ నవాబు లంక వదుడు. సభాభ్యర్థులగాను 8,000 బోసుచేయ నిశ్చయించిసారు. దీనిలో అధ్యక్షుడు 1000 సమావేశమి. (ఫ్రీ ప్రెస్)

విద్యామంత్రియెడల విశ్వాసరాహిత్యతీర్మానము

సంయుక్తరాష్ట్రములలో చింతామణి ప్రతిపాదన సెనెటోర్, సెప్టెంబరు 19:—సంయుక్త రాష్ట్రముల శాసనసభలో ప్రశ్నోత్తర సమయము రాగానే జాతీయ నాయకుడగు చింతామణిగారు తమ విద్యామంత్రియర రాజా జగన్నాథ భట్టునిగురించి విశ్వాసరాహిత్యతీర్మానము నుక పాడించ నజ్జరేదెను అతీర్మాన మిట్లున్నది.

సంయుక్త రాష్ట్ర శాసనసభాసభ్యుల స. ల. లో 12 ఏ ప్రకారము ప్రస్తుత విద్యామంత్రియ విశ్వాసరాహిత్య తీర్మానము నుక పాడించెదనని తెలియజేయుచున్నాను!

41 మంది సభ్యులు సమ్యక్తి నిచ్చినయెడల ప్రతిపాదించుట కనుమతి యివ్వబడునని అ. య్యక్షుడు నుడిచెను. వెంటనే జాతీయనాయకులు 47 లను స్థానములయందు నిలిచి సమ్యక్తినిచ్చిరి సభ సమ్యక్తినిచ్చెననియు; సెప్టెంబర్ 22 తారీఖు కేవలము తీర్మానముచే చర్య జరుగుననియు అధ్యక్షుడు తెలియజేసెను

రాజా జగన్నాథభట్టునింగ్ మెన్సు మెన్సుటివాక జాతీయ ఉర్దీ నాయకుడుగానుండి ప్రభుత్వమువారిని తీవ్రముగా విమర్శించుచుండెను. సర్ అలీఖాన్ గారు వడిమెన్సు మెన్సు అను రాజీనామా నివ్వకుని బహుళి పెట్టినట్లును రాజాగారు విద్యామంత్రినిసానుమ నొప్పుకొనినది. అరేబిటి యకార్యమును చేసినందులకు జాతీయ ప్రతికలును, ప్రముఖులను ఖండించుచుండెరి. ప్రస్తుత తీర్మానము దీనియొక్క ఫలితమే. రాజాగారు ప్రజామరాగమును గోల్పోయిసారు గనుక యీ ప్రతిపాదన నెగ్గించును. (ఫ్రీ ప్రెస్.)

ఆచార్యగారిని స్వరాజ్య పార్టీనుండి తీసివేయుట సిద్ధా, సెప్టెంబరు 19:—నిన్న జరిగిన కాంగ్రెసు పార్టీ సభలో కాంగ్రెసు సభ్యులు వై సరాయి గారి చుప్ప వింగులకు నెగ్గరాదని నిబంధన తీసివేసిరి. మరియు ఎమ్. కే ఆచార్యగారిని స్వరాజ్యపార్టీలోనండి తీసివేయుటకు తీర్మానించెరి. (అ. కె.)

ప్రాధేనరు శంకరరావుగారి కార్గెకార్గు గ్రాండు సర్కసు గుంటూరునందు నేటినుండి 5 దినములు మాత్రమే ప్రదర్శింతురు. సింహములు, పెద్దపులులు, ఎనుగులు, ఎలుగుబంటులు, పశువులు మున్నగు వాటి ఆద్యుతపనులు చూడతగినవి. 24-9-28 కడవటి ప్రదర్శనము

వి. వి. వి. నాయుడు, జనరలు మేనేజరు

మద్రాసు అందు నదరక్ మరాటా రైల్వేకంపెనీ, లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో ఇన్ కార్పొరేటు చేయబడినది)

నోటీసు

ఫోన్-కర్నూల్ రైల్వేట్రాన్స్ఫర్

క్రొత్తాచం జంక్షన్ మొదలు కర్నూలువరకు తదుపరి స్టేషనులచేరిన ఫోన్ కర్నూల్ రైల్వే యివలెను మద్రాసు అ. డి. నదరక్ మరాటా రైల్వే కంపెనీ లిమిటెడ్ వారి ఆధీనులలోనుండి యున్నది. 1928 జనవరి 1 న తేదీనుండి తరువరి హెచ్. పి. హెచ్. డి. వై. బి. ఎస్. గ్యారంటీడ్ స్టేట్ రైల్వే కంపెనీ లిమిటెడ్ వారి అధీనమునకు మార్చబడినది. వాటికి సంబంధించిన ఉత్తరప్రత్యుత్తరములన్నియు ఆ రైలునుండి ట్రాఫిక్ మేనేజరు, ఇన్స్పెక్టరులు అని ప్రాయశచితు.

వాతావరణస్థితి

1923 నవంబర్ 20 తేది గురువారము

మట్టజిల్లాలు	అవ్వనినీటి మట్టము	జలమట్టము	వర్షము	వర్షము	వర్షము
గత 24 గంటలలో	గత 24 గంటలలో	గత 24 గంటలలో	గత 24 గంటలలో	గత 24 గంటలలో	గత 24 గంటలలో
గోపాల్ పూర్	90	74	...	22.2	+ 3.6
విశాఖపట్టణం	86	74	...	20.9	+ 1.1
కాకినాడ	81	7	...	15.0	+ 4.1
మచిలీపట్టణము	85	75	...	...	+ 8.3
కర్నూలు	88	71	...	...	+ 2.6
బళ్లారి	87	69	...	9.3	+ 0.
అనంతపురం	...	...	...	12.7	+ 0.3
కడప	96	78	...	12.4	+ 4.5
నెల్లూరు	97	81	...	8.5	+ 1.9
మద్రాసు	94	79	...	11.6	+ 2.1
కడపూరు	89	76	...	17.2	+ 3.3
నీలము	96	77	...	18.8	+ 4.0
కోయంబూరు	90	71	...	1.3	+ 3.2
తిరుమనాపల్లి	101	78	...	4.9	+ 4.9
నాగపట్టణము	92	80	...	8.3	+ 1.1
మధుర	100	74	...	5.5	+ 5.8
పాంబర్	90	81	...	2.1	+ 0.3
పాలకొండ	...	...	...	...	+ 2.2
తిరువేండ్రము	84	77	...	22.0	+ 5.7
కొచ్చిక్	85	78	...	51.2	+ 19.2
కాకినట్టు	89	75	...	67.5	+ 11.3
మంగళూరు	85	73	...	102.7	+ 1.4
తిరుగుపూరు	87	66	...	17.4	+ 0.4
మెదకార	73	50	...	82.0	+ 19.0
కొడకనాల్	67	53	...	8.5	+ 12.5
సూరూర్	74	60	...	6.1	...

సర్కారులు:—కాకినాడలో చినుకలు బడినవి. మబ్బు విస్తారముగనున్నది. కాకినాడలో తగటివేడిని 9 డిగ్రీలు తక్కువ.

డక్కన్:—మేఘములు కుస్తరముగ నున్నది. డక్కన్లో వగటి తాపితేడిని 8 డిగ్రీలు ఎక్కువ. ఇతరచోట్ల 1 మొదలు 4 4 డిగ్రీలు తక్కువ.

కర్నాటకము:—కడపూరులో తుండరబడినది మబ్బు నిల్చునుగనున్నది. నెల్లూరులో వగటి తాపితేడిని 8 డిగ్రీలు ఎక్కువ. కడపూరులో వగటితేడిని 8 డిగ్రీలు తక్కువ.

వి. వి. నారాయణలియ్యరు, మహావాతావరణశాస్త్రజ్ఞుడు.

కలకత్తా కార్పొరేషను

రెండవ డిప్యూటీ ఎక్జిక్యూటివ్ ఆఫీసరును నియమించుట

19 వ తేదీని జరిగిన కలకత్తా కార్పొరేషను సభాసభ్యులు సమరసభాసమును స్పందించిరి. నెహ్రు సర్ ప్రెసెంటేషన్ చేసి చట్ట గారిని (స్వరాజ్యసభ) యీ చట్టానికి నియమించునని తీర్మానము నుక పాడించెదనని తెలిపెను. తీర్మానము రద్దుచేయవలెనని ముఖ్యమంత్రి తీర్మానము నుక పాడించెదనని తెలిపెను. దానినినూర్చి రెండవో బాధ తీర్మానము చేసిరి. నేడు జరిగినసభలో ఆ నియమాక 1 మొదలు 2 వరకు పరిచిరిగాని మరియు నే నెలది 800 మంది 2000 రూపాయలవరకు జీతముచేరి అదదవియందు నియమించునోరుచు జె. ఎం. నేను గుప్తాగారికి తీర్మానము నుక పాడించిరి. 48 వందల అనుమతముగాను 18 మంది ప్రతిపాదనలుగాను సమ్యక్ముగిచ్చిరి. తీర్మానము ఆమోదించబడెను. చింతామణి మేజిస్ట్రేటును ముఖ్య కాలకు సాలుకు 10000 రూపాయలకు సన్న స వికల్పములు ప సాలుకు 15000 ను యిచ్చుట చింతామణి మంత్రి యొక్క తీర్మానము ముగించుచు బడినది. రెండవ డిప్యూటీ ఎక్జిక్యూటివ్ 20000 రూపాయల నియమింట్లు నేరొక తీర్మానము నుక పాడించుచునది.

(ఫ్రీ ప్రెస్)

నిషేకార్థ వయోనిర్ణయ శాసనము
గూర్చి ప్రజాభిప్రాయ విచారణ

లాహోరు, సెప్టెంబరు 19:—నిషేకార్థ వయోనిర్ణయ చట్టమును గూర్చి ప్రజాభిప్రాయమును విచారించుటకై ఏర్పడిన విచారణ సంఘముయొడుట సాక్ష్యమిచ్చుచు రాజీనరేంద్రనాథ అనువామి యిట్లుచెప్పెను:—బాలికలకు వివాహార్థ వయ: ప్రమాణమును నిషేకార్థ వయ: ప్రమాణమును గూడ 16 సం॥ రములుగా నిర్ణయింపబడవలెను. శాస్త్రవేదాభిప్రాయము నడిగినయెడల 18 సం॥రములని నిర్ణయించెదను. కాని 16 సం॥రములని నిర్ణయించుచు యీ శాసనము అమలుపరచినయెడల మా పంజాబురాష్ట్రమునందు ఏవిధమైన ప్రాతికూల్యమును ఉండజాలదు. బాల్యవివాహముల మూలముననే శిశుమరణములు హెచ్చుచున్నవి.

బాలరకు వివాహార్థ వయస్సును నిషేకార్థ వయస్సును 28 సం॥రములుగా నుండవలయును.

సాంఘిక వ్యవహారములలో

ప్రభుత్వజోక్యము కూడదు

డిన్ మహమ్మదుగారు (శాసనసభ్యులు) యీ క్రింది రీతిగా సాక్ష్యమిచ్చిరి:—

ఇటువంటి సాంఘికవ్యవహారములలో ప్రభుత్వజోక్యము కూడదు. 12 సం॥రములకు యీ క్షమయ్యునచ్చి రజస్వలయైన బాలిక తన వరాశ్వేషణమునందు వివేకముతో నిర్ణయముచేసి కొనగలదు. ఈ ప్రాంతములందు బలత్కార వ్యభిచారములు జరుగుట చాలా అరుదు. ఇదివరకు 1925 సం॥రపు సవరణ చట్టము అమలుపరచబడియుండెనుగాని అది నిరర్థకముగా పడి యున్నది. ఆరీతిగానే యీ నిషేకార్థ వయోనిర్ణయముకూడ వ్యర్థముగానే యుండగలదు. మహమ్మదీయ బాలికలు సామాన్యముగా 12 సం॥రములు 15 సం॥రముల లోపుగా రజస్వల లగుదురు.

డాక్టరు ఫియాల్సుగారు:—సంసారలకును, జారిశలకును గూడ నిషేకార్థ వయస్సు 16 సం॥రములుగానే కానించవలెను.

లీలావతి కెల్లెగారు:—బాల్యవివాహములపట్ల దుర్బల సంజానము కలదునున్నది. ఈవిషయమై గత దశాబ్దములో ప్రజలు మేల్కొనియున్నారు. వివాహవియోనిర్ణయశాసనము లుండితీరవలయును. సంసారయోగ్యులగు స్త్రీలు 15 సంవత్సరముల వయస్సులోకితల సంసారస్త్రీలు కానివారు 18 సం॥రములలోపలను పురుష సంపర్కము నుండరాదనుట.

వందీత నీలకంఠదాసుగారు

(సామ్రాజ్య శాసనసభ్యులు)

అక్టో, సెప్టెంబరు 19:—నిషేకార్థ వయోనిర్ణయ శాసనముయొక్క చిత్తుచట్టమును గూర్చి విచారించుటకై ఏర్పడిన విచారణ సంఘములోని సభ్యులైన వందీత నీలకంఠదాసుగారు (సామ్రాజ్యశాసన సభ్యులు) సదరు విచారణ సంఘములోని యితర సభ్యులయొక్క యభిప్రాయముతో ఏకీభవించక తాము భిన్నాభిప్రాయమును తెలియజేసిరి. వీరితోకూడ శ్రీ శ్రీ ప్రతినిధి గారు పంజాబు మెయిలులో ప్రయాణముచేయుచు యీ చట్టమునువయమై వాని యభిప్రాయమునుడుగగా వారిట్లుచెప్పిరి.

14 సం॥రముల వయస్సుగల బాలికకు వివాహముచేయవలసినట్లుపట్ల తలదండలును గాని, ఆబాలికయొక్క ఇతర కుటుంబీకులకుగాని, ఆబాలికకేగాని అనేక యిక్కట్లులును కష్టములును అనుభవించవలసినవచ్చినట్లుగా ఋజువైనయెడలను ఆబాలిక 12 సం॥రముననే రజస్వలరాలగుటవల్లనే ఆట్టియిక్కట్లులు సంభవించియున్నవని ఋజువైనయెడలను శాస్త్రయశాస్త్ర ప్రకారముగా ఆట్టి సందర్భములలో సదరు బాలికకు శాసన నిర్ణీతమైన వయస్సునకు లోపుగానే వివాహమును జరుపుటకు శాస్త్రయాధికారు లనుజు నీయవలయునను మరతు యీ శాసనముందు శ్రేయబడవలెను. కాలక్రమణ యీ మరతు కూడ అవసరము లేకపోవచ్చును. కాబట్టి యీ విధముగా ఆత్మంత సాధ్యమైన సందర్భములలో శాసన దండమును తీసివేయుట కనుజ్ఞ యాయబడిన యెడల కొంతవరకు సమాధాన మేర్పడుగలదు. కమార్ వాణిజ్యసింగుగారు (సామ్రాజ్య శాసనసభ్యులు):—

బాలికలకు 16 సంవత్సరముల వయస్సును, బాలరకు 25 సం॥రములను వివాహార్థ వయ: ప్రమాణములుగా నిర్ణయించ

వలదవలయును. ఈ నిబంధన సత్క్రమించినవారికి కఠినశిక్షలను విధించవలయును.

స్వరాజ్యమునచ్చువరకు యీ శాసనములను నిలిపియుంచవలయును

లాహోరు, సెప్టెం 18:—వివాహార్థ వయో నిర్ణయవిచారణ సంఘమువారియెదుట సాక్ష్యమొసంగవలయునని జఫర్లీఖాను గారు ఆహ్వానింపబడిరి. కాని వారు నిరాకరించిరి. అందువలన తమ కారణములను ఈ విధముగా అభిప్రాయపెను ప్రతినిధి తో తెలియజేసిరి.

నే నింతవయసుపే ఇండియా గవర్న మెంటు ఇచ్చియుండు తోని యిండియా కార్యదర్శిగారికి ప్రాసించిన నివేదికను చూచితిని. ఆ నివేదికలో మన సామ్రాజ్యశాసన సభాధ్యక్షుని గూర్చి వ్రాయుచు అతని నోకమూలపాత్రాట్లు విగ్రహముగా వర్ణించిరి.

బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యముయొక్క ఇండియా కార్యదర్శిగారి జేవత్తార్చన సంచికలె వర్ణించిరి.

ఆత్మకారమును గల ఏభారతీయుడుగూడ యిట్టి సందర్భములలో యీ అధికార గౌరవహన్యమైన యీ అసెంబ్లీ సభ నియోజితమైన యీవిచారణ సంఘము యెదుట సాక్ష్య మిచ్చుటకు పోజాలదు. ఈ శాసనములనుగూర్చి మనము ఆలోచించుకొని అమలుపరచుటకు మనకు స్వతంత్రాధికారమునోపంగు మనస్వంత్ర పార్లమెంటుసభ రావలసియున్నది. లక్నోలోని అఖిలరాజకీయపక్షసభలో తీర్మానించబడిన స్వరాజ్యాధికారముగల సభ యేర్పడిన తర్వాత మన మిశాసనములనుగూర్చి చర్చించుట కవకాశముగలదు.

భగవద్దత్తగారు

వివాహార్థ వయస్సునే నిర్ణయించి కానించవలెను. నిషేకార్థ వయస్సును కానించినందువల్ల ప్రయోజనములేదు. కనుక బాలికలకు 14 సం॥రములు ఉండిన నేగాని వివాహములు చేయకూడదు.

జానకిదాసుగారి సాక్ష్యము

దేవసమాజకార్యదర్శిగారు జానకిదాసుగారిట్లు చెప్పిరి:—సంసారలకు బాలికలకుగాని సంసారలు కాని బాలికలకుగాని 16 సంవత్సరములకు లోపుగా నిషేకము జరగకూడదు. పంజాబు రాష్ట్రమునందు సామాన్యముగా 18 సంవత్సరములకు బాలికలు రజస్వలగుచున్నారు. (శ్రీ. శ్రీ. శ్రీ.)

బాల్యవివాహ నిషేధచట్టములు

ప్రజాభిప్రాయ విచారణ

29 మంది. అసెంబ్లీ సభ్యులు శారదాగారి చట్టము పనికిరాదనిరి

కన్యా, సెప్టెంబరు 18:—హిందువులును మహమ్మదీయులును చేరి 29 మంది అసెంబ్లీ సభ్యులు కలసి అసెంబ్లీలోని ప్రభుత్వసభ్యులకు యీక్రిందిరీతిగా మహాజనురంపుకొనిరి:—

హిందూ సంఘములోను మహమ్మదీయ సంఘములోను సభాతనముగా నెలకొనియుండిన సాంప్రదాయములే మొదలంట నరికివేయుటకై బాల్యవివాహములనిషేధములుగావేయుటకై వారవిలాస కారదా గారి చట్టము ద్వేషించబడినది. కాబట్టి యీ చట్టము మాకందరకును అసమ్మతమైయున్నది. ప్రభుత్వసభ్యులు గూడ యీ చట్టమునకు ప్రతిహేతులగా నుండవలయుననియు లేదా యీ దేశములోని ప్రజలయొక్క మరదిషయములం దెట్టి జోక్యమును కలుగజేసికొనజాలమని విప్రోధియా రాజీగారు చేసియుండిన ప్రభుత్వప్రకటనలోని యభిప్రాయప్రకటనను పొడిచి యీ చట్టము నివయములో మీద తూర్పింభావమునైనను పనించవలయునని కోరుచున్నాము. (శ్రీ శ్రీ శ్రీ.)

అస్పృశ్యులలో కలసి భుజించుట

అశ్వీరు ప్రభుత్వకళాశాల హోస్టలులో

నొకవిద్యార్థిని బహిష్కరించుట

అశ్వీరు ప్రభుత్వకళాశాల హోస్టలులోనున్న మొదటి తరగతి (ఎఫ్. ఏ. బ్యాచ్)యందు విద్యార్థి పంచములలో కలసి భుజించెనను కారణమున తీర్చిన విద్యార్థు లతనిని వెలివేసిరి. నపుకరు లతడు తినిన గిన్నెలను కడుగుటకుగూడ నిరాకరించిరి. (శ్రీ. శ్రీ. శ్రీ.)

ద. ఇ. సంస్థానములసభ

తిరువేండ్రమున జరుపుట కేర్పాట్లు

తిరువేండ్రము, సెప్టెంబరు 19:—దక్షిణ ఇండియా స్వదేశసంస్థానములసభ రాబోవు ఆక్టోబరు నెలలో తిరువేండ్రమున జరుపుట కేర్పాట్లు జరుగుచున్నవి. అఖిల భారత స్వదేశసంస్థాన ప్రజల సభాకార్యదర్శియగు, కె.టి. మాత్యూగాను యీవిషయమును గురించి తమయోగీకారమును తెలిపిరి. ఈసభానిర్వాహకులు శాచివిన ప్రచురణముం దీక్రిందివిషయములు సభలో శాఖించింపబడునని కలదు. సెహుపరమి వేదిక, ఆఖిలవత్సమహాసభ, బట్ల సంఘ విచారణ, సంస్థానాధీశులచర్యలు, భావికాలమున తమకు గలుగుస్థానము, ముచ్చగు విషయములు సభలో చర్చించబడును. (అ. శ్రీ.)

గోధ్రాహిణి మతకలహము

18వ తేదీ మధ్యాహ్నము జయకుల యూరేంగుపు జరుగుచుండగా ఒక మసీదునకు మహమ్మదీయులొక కుటుంబము వచ్చి హిందువులను కొట్టిరి. ఒక పురుషుడును ఒక స్త్రీకిని దెబ్బలు తగిలెను. ఒక మహమ్మదీయ పోలీసు పుచ్చోగికికూడ దెబ్బలు తగిలెను. అటుపిమ్మటగూడ బెల్లకొట్టాలులు జరిగివి. 12 మంది దెబ్బలుతగిలినవి. 18 మంది పురుషులతోను 12 గురు హిందువులు. డబ్బు. ఎస్. ముకదను (ఎం. ఎల్.సి.) గారికి బలమగుదెబ్బలు తగిలెను.

గోధ్రాహిణిమహాసభ స్థాయి పంపూర్ణమైన సేగానికి 18వ తేదీన బలమగు దెబ్బలు తగిలినందున అతడు 19వ తేదీ సాయంత్రము వైద్యశాలలో చనిపోయెను. హిందువులందరూ దుకాణముల నన్నిటిని మూసివేసి పూర్తిహత్యా జరిపిరి. ఇందులకు బొంబాయిరాష్ట్రీయ హిందూసభ కార్యవంశమువారు సంతాపమును సానుభూతిని ప్రకటించుచు తీర్మానములను చేసిరి. దోషులను శిక్షింపవలెను విచారణసంఘమును నియమింపవలెనని దొరతనమువారిని కోరిరి. (అ. శ్రీ.)

తిరునల్వేలివార్తలు

తిరునల్వేలి, సెప్టెంబరు 19:—నంగునేరి తాలూకాలో ఇల్లోమలితో వర్షములేక బావులెండిపోయి నీరులేక యిబ్బంది కలగుచున్నందున అచ్చటి ప్రామాణాలు 10-జినములవరకు మూయబడెను.

ముత్తుస్వామిగారి మోటారుకారు పెద్దులతోనుండగా నెవరో దానికి అగ్నిని తగిలించిరి. కాకు మండిపోయి భస్మమయ్యెను. పోలీసువారికి ఫిర్యాదుచేయబడెను. ఇందులకు ఎట్టాపుర రథవనమునంద జరిగెను. ఎట్టాపురం జమీందారుగారు కోరిన ప్రకారము వారి సరికొరకొనకు 4 గురు రిజర్వుకాష్టేబిల్లులు పెండ్ కాన్వేనిబిలు, తిరునల్వేలి జిల్లా పోలీసు నూపరిం పెండ్లెంటుచే వండుబడిరి. (అ. శ్రీ.)

సమ్మెదారులపై కేసు

కుంభకోణము, సెప్టెంబరు 19:—వి. ఎస్. నెల్లూడి జాయింటు మేజిస్ట్రేటుగారి యెదుట నొక ఫోలీసు ఉద్యోగిపై రాలరవిచ్చి మాయవరం జంక్షనునంద రైలుబండ్ల రాకపోకల కాటంకమును కలుగజేసెనను నేరముపై 19 గురిపై కేసుచేయబడెను. కేసు విచారించబడుచున్నది. (అ. శ్రీ.)

కోయిల్పట్టి కేసులు

మద్రాసు, సెప్టెంబరు 20:—కోయిల్పట్టి కేసులలో మద్రాసాల తంపున పుచ్చేయటకు జార్జి జోసెఫ్ గారును వి. సి. చిదంబరంపిల్లె గారును అంగీకరించిరి తెలియుచున్నది. (అ. శ్రీ.)

నైజాము రైల్వే సమ్మె

శాంతముగానే జరుగుచున్నది

మీరు వచ్చి సహాయము చేయవలెనని రైల్వే యూనియనువారు వి. సి. గిరిగారికి తండ్రిగార్త సంగీతి గాని దానికి ప్రత్యుత్తరము రానందున వారు ఆతురతతో నున్నారు. 19 వ తేదీన లోకోమోటరులతో 125 మంది పని చేసిరి. వారిలో 18 మంది క్రొత్తగా నియమింపబడినవారు. రెవెన్యూ పెద్దలతో 76 గురును యింజనీరింగు వర్కు-మెన్లుతో 62 మందియును పనిచేసిరి. లోకో మోటరులెండుగాను సానుభూతిని కలిగియున్నారు. మరల చేరగోరవారి నందరిని చేర్చుకొనుచున్నారు. శ్రేయములు పరిగానే నడుచుచున్నవి. ప్రయాణీకుల కెట్టి యిబ్బందియును కలుగలేదు. అ. శ్రీ.

బోల్లివిస్తులను తొలగించు బిల్లు

అభిప్రాయములు - కారణములు

బోల్లి విస్తులను తొలగించు బిల్లుయొక్క అభిప్రాయములు, అబ్జెక్షన్లు గల కారణములు ప్రచురపరచవలెనని రాజప్రతినిధిగా రనుజ్ఞ నిచ్చినందున యీ క్రిందివిధముగా ప్రకటింపడమైనది.

భారతశాసనసభ బిల్లు నె 32 రు ఆఫ్ 1928

(బిటీఘ ఇండియాలో నుండి ఇండియాక్ బిటీఘపాఠలు కానటువంటియు, స్వదేశ సంస్థానపాఠలు కానటువంటియు ప్రజలను కొందరిని తొలగించుటకు యీ బిల్లు ఉద్దేశించబడినది.

చట్టముయొక్క శాసనార్థము:—ఈ చట్టమునకు ప్రజాసంరక్షణచట్టము (వల్లిక్ నేషనల్ ఆక్టు) అని పేరు. ఈ చట్టము బిటీఘ ఇండియాలోనుండు, బిటీఘ తెలుచిస్థానమునకు, సంతాల్ పరగణాలకును వర్తింతును.

2. నిర్వచనము:—ఈ చట్టమునందు 'ఈ చట్టము ఎవరికి వర్తింతునో' అనుదానికి 'ఇండియాక్ బిటీఘపాఠుడు, స్వదేశ సంస్థానపాఠుడు కానివా రెవరైనను సరే' యని యర్థము.

(ఎ) బిటీఘ ఇండియాలో శాస్త్రీయసమ్యక్తముగా స్థాపింపబడిన ప్రభుత్వమును క్రమముగానైనను అక్రమముగానైనను దౌర్జన్యచూర్యముల నివలించించి తొలగించుటకును యీ ప్రభుత్వమును గాని, దానిపథకులను గాని తొలగించుటకును, ప్రభుత్వవ్యవస్థలను కూసిచేయుటకుగాని, వివిధసంఘముల ప్రజలలో క్రుత్వమును అనూయను అధికముచేయుటకు గాని ఆస్తులను విధ్వంసము చేయుటకుగాని, అన్యాయము అక్రమముగా జోక్యముకలగజేసికొనుటకుగాని ప్రయత్నించువారును,

(బి) ఈ ప్రభుత్వపు అధికారమునుగాని, ప్రభుత్వమునుగాని, శాసనముచేయుటకు గాని, పారిశ్రామిక వ్యాపసాయిక కలహములను, అట్టి తిదితర కలహములను పెంపుచేయుటకుగాని అట్టివారిని ఉపయోగించువారు గాని.

(సి) బిటీఘ ఇండియాలోగాని, మరియెచ్చుటగాని మీదకేర్పొనబడిన (ఎ, బి లలో) కార్యములు చేయుటకు ఒక సంఘమున సభ్యులుగనుండువారును, లేక అట్టి సంఘమునకు చేరిన మరియొక సంఘమునందు చేరినవారగాని యీ చట్టము క్రింద బిటీఘ ఇండియానుండి తొలగింపబడవచ్చును.

3 (1) తొలగించుటకు ఉత్తరువు:—రాజప్రతినిధి గారు వ్రాతములమున తొలగించుటకు ఉత్తరువు పంపవచ్చును.

(ఎ) ఇండియాక్ బిటీఘ పాఠుడు, స్వదేశ సంస్థాన పాఠుడుకానివారి కెవరికైనను యీ చట్టము వర్తింతుననియు.

(బి) అట్టివారిని బిటీఘ ఇండియానుండి ఇంతకాలమునకు యీ యీ మార్గములనుసరించి తొలగవలెననియు, రాజప్రతినిధిగారి అనుజ్ఞ లేనిది తిరిగి యీదేశమున కాలుపెట్టు పీలు లేదనియు, రాజప్రతినిధిగారు ఉత్తరువు పంపగలరు.

(2) అట్టివారు రాజప్రతినిధిగారి ఉత్తరువు అయిన పిమ్మట బిటీఘ ఇండియాలో నుండుకాలమున సత్ప్రవర్తన కలిగియుండుమని రాజధాని లేక జిల్లా మేజిస్ట్రేటుల ముందర పూచీకత్తులను వ్రాసువలసియుండును.

4. ఉత్తరువును జారీచేసి అమలులో పెట్టు విధము:—

(1) ఇట్టి యీ ఉత్తరువులను అమలులో పెట్టుటకు ఏ ప్రభుత్వవ్యవస్థాగ్రాహకుడు ఉత్తరువు పంపగలడు. ఏ స్థానిక ప్రభుత్వమునకైనను ఉత్తరువు పంపగలడు. అట్టి స్థానిక ప్రభుత్వము తన ఉద్యోగి కనకైనను ఆయుత్తరువు సమయలో పెట్టుటకు అనుజ్ఞ నొసగవచ్చును.

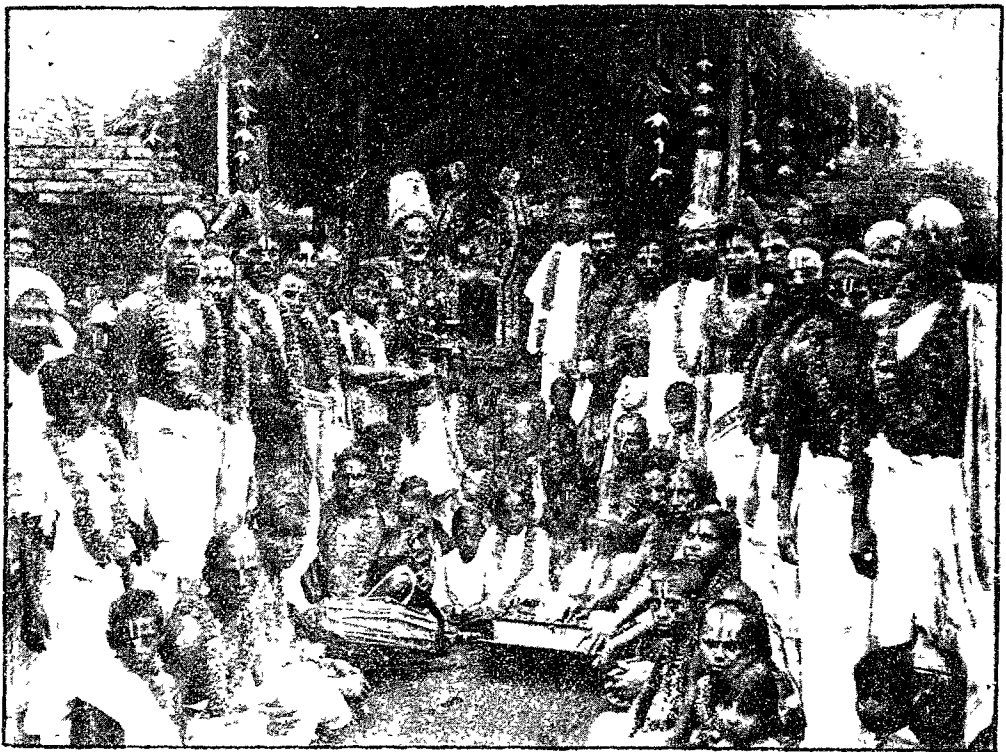
(2) 1898 క్రిమినల్ ప్రొసీజరుకోడ్ పద్ధతిననుసరించి అట్టి యీ ఉత్తరువు ఏ వ్యక్తికిగాని అందచేయబడును

(3) అట్టి తొలగింపు ఉత్తరువును అమలులో పెట్టుటకు ప్రభుత్వముగాని ప్రభుత్వవ్యవస్థాగ్రాహకుగాని అవసరములను ఎట్టి చర్యలనుగాని పలుకవచ్చును

(4) రాజప్రతినిధిగాని, స్థానిక ప్రభుత్వముగాని, ప్రభుత్వవ్యవస్థాగ్రాహకుగాని యట్టి యీ ఉత్తరువు సమయలో పెట్టి అట్టివారిని (బిటీఘ ఇండియానుండి తొలగించుటకు ఏ కేసు సలమందైన నెట్టిస్తీముత అధికారికైనను ఉత్తరువునందు కేర్పొనబడినవారిని వారి కుటుంబమును తన స్త్రీమరులతో కేర్పొందుకొని ఉత్తరువునందు కేర్పొనబడిన ఏ విదేశపురేవునకైనను గొని పోవలసినదని గోరవచ్చును.

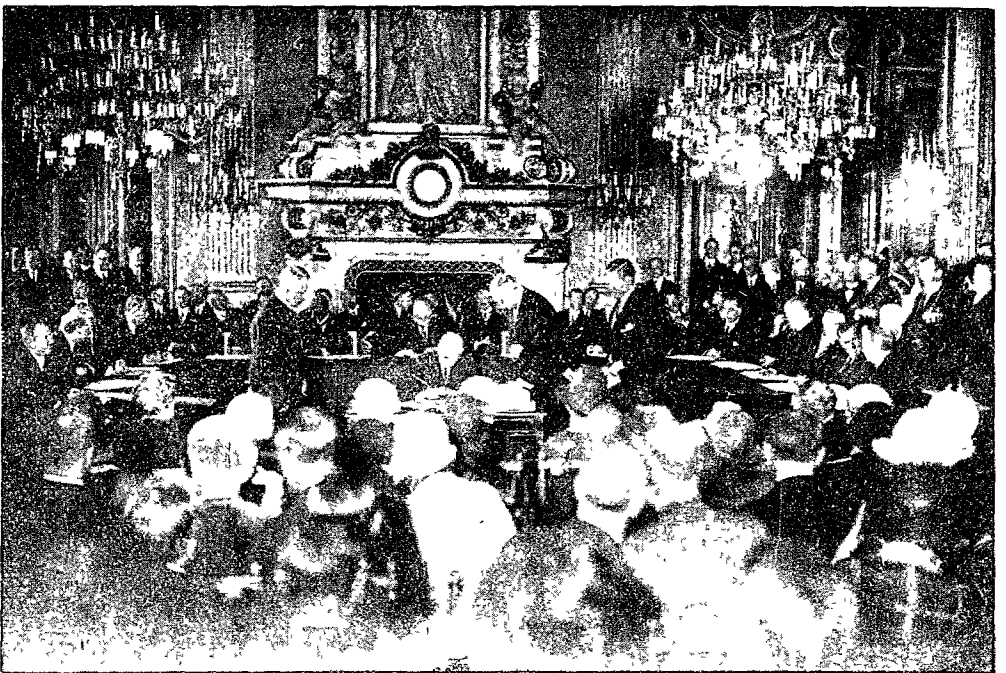
(5) బిటీఘ ఇండియానుండి తొలగింపబడుటకు ఉత్తరువు లా ప గ బ డి న వారి కి వారి కుటుంబములకు ఆయుత్తరువు నందు కేర్పొనబడిన ఏ విదేశపు రేవునకు అయిన పోవుటకు అనుభర్తులను భారత ప్రభుత్వవారు భరించవలెను.

5. (1) ఉత్తరువులొసగబడిన వారిలో ఆ ఉత్తరువునందు గాఢింపబడిన మార్గముల నతికఠినించుగాని, అట్టివారు వ్రాసి యిచ్చిన పూచీకత్తులకు న్యతికఠముగగాని ప్రవర్తించినవారిని వారంటులేకుండ ఎర్రబుచ్చేసి ఒక ఏడాది వైదును జర్నానాయకుడ విధింపవచ్చును.

గాంధీ పాఠశాల (రాయపురం)

పుష్పమాలాలక్ష్మణులగు భజనపరులు ఆ బాల గోపాలమును భగవత్సంకీర్తన గావించుట, భజన పరుల చిహ్నములను నెన్నుదుట నామము, దేహమున చందనపూత, కంఠమున సుమమాలికలును, చేత తాళములు, నడికట్టుబిగింపులు గమనింపదగినవి

కెల్లాగు సంధిపత్రము

యుద్ధముల సంతమొందించుట కేర్పడి నానాదేశసమితి

ప్రపంచము దిక్ యుద్ధములు జరుగకుండ చట్టవిరుద్ధముగజేయుటకై పదునైదుదేశముల ప్రతి నిధులు పారిసుస్థానముందు సమావేశమై సంధిపత్రమును కొడంబడిరి.

అమెరికా సంయుక్తరాష్ట్రముల తరపున కెల్లాగుగారు పత్రముపై సంతకము జేయుచున్నట్లుల పై చిత్రము విశదముచేయుచున్నది.

(2) రాజప్రతినిధిగారి అనుజ్ఞలేనిది అట్టివారు ఏదోస్త్రు నకు అపీలుచేయకూడదు. అట్టి అపీలులను ఏదోస్త్రువారును రాజప్రతినిధిగారి అనుజ్ఞ లేనిది చాటుచుకొనకూడదు.

ఈ సెక్షన్ క్రింద (పెన్సిల్వేనియా మేజిస్ట్రేటు, పన్నుకాను మేజిస్ట్రేటులు తప్ప తిదితర తక్కువ ఉద్యోగములు అట్టికేసులను విచారింపకూడదు.

6. (1) తొలగింపబడుటకు ఉత్తరువులొసగబడిన వారిలో నెవరైనను పూచీకత్తులను తమ సత్ప్రవర్తనమును గురించి వ్రాయుటకు నిరాకరించినయెడల రాజప్రతినిధిగాని స్థానిక ప్రభుత్వముగాని అట్టివారి కేసును వీడిపోవుటకు ముందు తమ యాధీనమున నుండుకొనుటకు ఉత్తరువును జారీచేయవచ్చును.

(2) అట్టి పూచీకత్తులు 1898 సంవత్సరపు క్రిమినల్ ప్రొసీజరుకోడ్ పూచీకత్తులతో సమానమైనవిగ తరిగింపబడును.

7. ఇట్టితొలగింపు టు ఉత్తరువులను విచారణ చేయుట కేకోర్టునకు అధికారములేదు.

ఉద్దేశములు - కారణములు

అంతర్జాతీయ సాంఘికవాదులయొక్క విశాసకరమును ఉద్దేశములను, వారికృత్యములను, భారతదేశమునందు సాంఘికవాదుల ప్రయత్నములను తెలియజరుపుటకు ఇటీవల చాలవరకు

సాక్ష్యము వచ్చెను. ప్రస్తుతపు సంఘ ఆర్థికాధారములను ప్రభుత్వమును గూడ వశింపజేసి వ్యవసాయదారుల ప్రభుత్వమును స్థాపింపజేయుటయే వారి మఖ్యోద్దేశమని సాంఘికవాదులు చెప్పెదరు. ప్రజలలో నపంతకృత్తిని, శాస్త్రవిరుద్ధభావములను గలిగించి దౌర్జన్యచూర్యములనువలించించి ప్రభుత్వమును ద్వంసముచేయుటయే వీరిమఖ్యోద్దేశము

సాంఘికోద్యమ నూతనములను ప్రజలకు దెలిపి ఆయుధ్యువ్యాప్తికొరకు యీ సాంఘికవాదులు తమప్రచారకలను యిండియాకును యితరదేశములకును పంపుచుండురు ఇట్టి ప్రచారకులపై సాంఘికోద్యమము ఆధారపడియున్నది. అట్టి సాంఘికోద్యమ ప్రచారకులు భారతదేశముననుండుట చేసేముగాదు. ఆకారణమున అట్టివారిని బిటీఘ ఇండియానుండి తొలగజేయుటకు యీ బిల్లు తయారు చేయబడినది.

జె. కైరారు,

ఎల్. గ్రహమ్,

21-8-28

భారత ప్రభుత్వ శాసనశాఖ కార్యదర్శి.

ఉద్యోగాలు

(6)

పిల్లవాని అన్నప్రాశన మొదలు ఉద్యోగవాంఛయే. తల్లితండ్రులు బంధువులు కలలకు అన్నప్రాశనము కలము, కాగితము, సాములు, సీరాబిడ్డ వస్త్రాలు పెట్టి ఏమియు కాకితము పుస్తకముగాని, కలనుగాని ముట్టెనా ఘన పండితుడై యుద్యోగి యగునన్న మాటే. ఆతంతు దుఃఖమును 5 ఏండ్ల, 5 మాసములు, 5 దినములు ఎప్పుడు ఆబ్యాయికి ఇచ్చునామని తల్లిదండ్రులు కనిపెట్టుకొని యుండును. భోజనములను ఎప్పుడు భరించునామని బడిపంతులు; నేనబియ్యం, డబ్బియెప్పుడు చిక్కునామని పుకాహితులు; ఎప్పుడు చూచుచుండును. ఇట్టి ప్రాంతపు బీదలయొక్క కష్టపరిపాలన ప్రథమమునీ ఈ నిమగ్నత స్వచ్ఛాతిభోధమున కిదియే ప్రాంతం. ముఖ్యపచ్చలారని బాబుడు తోడిబాలకతో గంటలకొలదిని మామయ్యల కే యాతనికి యమకముగా నుండును. ఒకవేళ ఒకరోజున బడకించిన బడికి ఖాతదేవుని యింటనెల్లకు గిద్దించుచుండును. బిచ్చముకొని యేడ్చుచున్న పండితునిగిది లాగుకొని పోయి బడిలో పిల్లవానిని పారకొడు ఇప్పుడు ఆపిపెట్టగల గతియు నీదే. అయ్యవారు, కొరడాతోనో చుట్టతోనో బాబుడును, బండకొయ్య నోకదానిని తిరిగింతురు. ఈ అపస్థితియంతప్పించుకొని మాతృభావలతో ఏ బాబును గేండ్లకో కిక్కులు పెట్టుదురు. మారుమంది చదువలలో 90 మంది ఈ పల్లెటూరి పల్లెటూరు చదువుతోనే సరి పుచ్చుకొంటుండురు. ఈచదువు కొందరికి ఉపయోగించి కొందరికి మరపునకు వస్తుంది కాస్త ఉపయోగల మిగిలిన పదిమంది పట్టులపాలయి పోతారు. పట్టణము చేరగాకే అబ్బాయిలకి (కామింగు పయికికట్టు, సిగరెట్టు, మైకలోషికార్లు, బాలకాలు కాఫీల ఆలవాటులు ఈ 10 మందిలో ఏవలగునో స్కూలు ఫీజులు పెట్టుతారు. ఈలోగా క్వార్టర్ల పరీక్షలని, అఫ్ఝయర్ల పరీక్షలని, సాలపరి పరీక్షలని, తప్పడమని, గెల్లడమని, తప్పినవారు కొన్ని చొట్ట కొందరు పోలిపోవడము, ఆత్మకాత్తులు చేసుకోవడము మున్నగు వింతలెన్నియో జరుగును. తల్లిదండ్రుల కేమో చేతిచదురు బాగాభిర్యును. వారిపాట్లు భగవంతునికే యెరుక. మిగిలిన నలుగురు ఈ తుదకొక్కడు మాత్రం బి. ఏ. నెట్టియవోలేవో. ఎదివట్టెవారివారి చదువు న్నిది. ఇకబస్తీ కాపురమునై తియ్య కొంచెము హెచ్చుతగ్గు నిట్లనీయుండును. అయితే పల్లెటూరి వారి కంటే బిరి పంఖ్యయందు స్కూలుఫీజునలో, బి. ఏ మున్నగునవి ప్యాపనవారు హెచ్చుగనుండును. ఎందుకంటే సగ్గు హమలు, లింది వసతి వస్త్రాలుండదును గనక. సాధారణముగా ప్రతియింటా ఒకడు చదువుకొనే వాడుంటామన్న మాటే. ఇక మద్రాసుపంటి పట్టణాలలో ప్రతియింట ప్రతివాడు చదువుకై ప్రయత్నించే వాడే. బస్తీకంటే ఈ మహాపట్టణములలో ప్రతి పిల్లవానికి టిఫిన్ కారేజీ మోతయొకటి తప్పదు. ఇంటికి కాలేజీకి మెట్లకొలది దూరము గనక, 7 ఏండ్లబాబుడు మొదలు పాఠ్యాన్నింటిండికి మాడడం, టిఫిన్ కారేజీ మోతయనుభవించవలసిందే. వారలను చూస్తే యేమవుతుంది. ఒకొక్కప్పుడు పైళ్లలో ఏరుచేసే అల్లరులు చూస్తే మధ్యాహ్నం భోజనమున కిట్టు పంకట పడుతుంటే నేయిట్లున్నాడు కడుపునొందా లిందియంటే యెంతలేసే పనులు చేతుకొనిపించుతుంది. ఈ పట్టణములలో చదవేవారిలో నూటికి 90 మందైనా బిచ్చ పట్టుముపొందినారన్నమాటే. ఈ చదివేవారంతా చదువు చదువు నిమిత్తమేనని చదువుచున్నారో లేక ఉద్యోగాపేక్షచే చదువుచున్నారో పాఠకులు గ్రహించగలరు. చదువు చదువు నిమిత్తమేనని చదివేవారు నూటికి ఒకడందరేమో! తక్కినవారి చదువంతయు ఉద్యోగములకొరకే గదా! ఈపాట్లంతయు ఉద్యోగములకొరకే గదా!

కొ॥ 9॥

స్వకేట పత్రిక-లకో బడంబడిక

కేటము హిందువులచేతనే ప్రేరేపించబడిన దనియు, మహమ్మదీయులెవరో బహు కొద్దిమందే సభకేగిరినియు దానిని సర్వవత్ సమావేశమునకు తప్పనియు సిక్కులు, క్రైస్తవులు దానిని బహిరంగముగ ఖండించినయు ఆవిధాన పరియోగించువుల ప్రేరణయే యనియు, నైమను కమిషను చచ్చిపోయెనట కిది ఈరాష్ట్రంగ విధానమును తయారుచేయుటచే దృష్టాంతమనియు స్పెక్టెలరు పత్రిక వాగొనమన్నది. పయి మనుగాడు రాజప్రతినిధి కిచ్చిన తంతి నవ్యాభ్యాసపనులనియ మనియు దానిని బహిష్కరణవాదులచే భంగము కాకుండ చేయవలెననియు హిత వాసమన్నది.

ఆంధ్ర రినెర్సి యూనివర్సిటీ

అభివృద్ధికరములగు కార్యములు

విజయనగరం, సెప్టెంబరు 17. డా॥ బి. శేషగిరిరావు గారు ఈ కిందివిధముగ వ్రాయుచున్నారు.

ఆంధ్ర రినెర్సి యూనివర్సిటీ అధ్యక్షుల నిమిత్తము గత జూలై నెలనుండి నెలకు రూ 90 లు చొప్పున యాయూనివర్సిటీ చాన్సలరుగా నన్న హెచ్. హెచ్. విజయనగరం మహారాజావారు కాంక్షను చేయించిరి. అప్పటినుండియు యాపం సను ప్రజోపయోగకరముగ చేయుటకు ప్రయత్నములు గావించి పడుచున్నది.

గ్రంథాలయశాఖ

గత మే నెలలో భీమునిపల్లి నుండు జగవలసిన యాయూనివర్సిటీ వార్షికసభలో గావించిన తీర్మానము ప్రకారము సాహిత్య పరమైనవిక సమ కమిటీని గ్రంథాలయ శాఖాభివృద్ధికరకు నియమించబడినది. ఈ సంఘమునకు యాయూనివర్సిటీ అధ్యక్షుల డా॥ బి. శేషగిరిరావు ఎక్కువభీన ర్ ఛైర్మన్వేదముగాను, పి. వి. రమాయ్యగారు కార్యదర్శిగాను, కె. శేషకామ, డి. జగన్నాథం గార్లు సభ్యులగును నియమింపబడిరి.

ఉచిత పఠనమందిరము

ప్రైవేటు సంఘమువారి నూచన ననుసరించి ఈనెల 6 తేదీని మహారాజావారి జన్మదినముగా ఉచిత పఠనమందిర మొకటి విజయనగరం మెయిన్ స్ట్రీట్లో లాజములు మేడలో నెలకొల్పబడినది. ఇందు ఐన వార పక్ష మాసపత్రికలుగలవు శేషకామగారు ప్రొ. కె. ఎస్. రామమూర్తిగారు స్వరాజ్య హిందూపత్రికల నుచితముగ నిచ్చుచున్నారు. దువ్వూరి జగన్నాథ శర్మగారు ఆంధ్రపత్రికను తమ ఆర్యపక్షకు బదులుగా నచ్చుతదితర పత్రికలను ఉచితముగ నిచ్చుచున్నారు. డా॥ శేషగిరిరావు వారు తమభారతి వైతరణి కలింగ త్రిలింగ మురళి మున్నగు పత్రికల నొసరుచున్నారు.

ఈ పఠనమందిరము యాపట్టణముభృతగామన నున్నది. పగటి కాలమున చాలభాగమునకును దీనిని తెరచియుండుట శ్రద్ధాట్లు జరుగుచున్నది. ఈ యూనివర్సిటీ గ్రంథాలయమున తెలుగు కాఖుకాడ అభివృద్ధి జేందుచున్నది. ఈ కాఖు కెట్టి బహుమతు లొసగినను కార్యదర్శిగారిచే కృతజ్ఞ తాత్పర్యముగ నందుకొనబడును.

ఇతర గ్రంథాలయములను చేర్చుకొనుట

భీమునిపల్లి పరమేశ్వరుని గావించిన తీర్మానము ప్రకారము ఆంధ్రదేశమునందు గల ఇతర గ్రంథాలయములకు యాయూనివర్సిటీ గ్రంథాలయ శాఖలో సభ్యులగు శేషకొనుటకు సభ్యత్వపువార్షిక చందా రూ 2 లు నిర్ణయింపబడినది. కావున ఆంధ్రదేశపు గ్రంథాలయములు ఇందు సభ్యులగు వేరవలయునని గోరుచున్నారు. అట్టి సభ్యత్వములను యాయూనివర్సిటీ గ్రంథాలయసభలో పాల్గొనుటకు విరుగనుండును. అట్టి వారికి యాయూనివర్సిటీ ప్రకటనములనుడ పగము ఖరీదుకొనగలరు.

వర్తకపీఠము

గత ఆగస్టులో జేరినవనమందు యాయూనివర్సిటీ కార్యాలయమునందు ఒకవర్తక పీఠము నెలకొల్పబడినది. మద్రాసు ప్రభుత్వపు టెక్నికలు పరీక్షలకు యిందు పి. వి. నరసింహగారు విద్యార్థులను తయారు జేయుదురు

కాకినాడ కేంద్రము

ఈ యూనివర్సిటీ కేంద్రము నొకదానిని కాకినాడలో నెలకొల్పటకు గట్టి ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి వెంగిమండలమునందు ఒక కేంద్రమును నెలకొల్పటము లేక రెంటినాయను ప్రశ్న యీదపరలో జరుగుసభలో పరిష్కరింపబడును.

సత్య హరిశ్చంద్రీయము

(5-వ కూర్పు) 1-0-0

సాత్రాజితీయము (శృంగారరసము) 0-12-0

(శ్రీకవితాకళానిధి బలిజేపల్లి లక్ష్మీకాంత కవి)

చిత్ర మాధవ నాటకము

(Comedy of errors) 0-8-0

(వర్తకులకు కమిషను) సుబ్రహ్మణ్యభాగవతము

12, పిలాతోపు మైలాపూరు, మద్రాసు

పోలవరం డివిజన్లో కొండవాగుల వరదలు

24-8-28 తాగిఖా రాత్రి 25-8-28 పగలున్నా సామాన్యమైన వరంమాత్రం కురిసినది. పానికొండలు వస్త్రాలలో పుట్టిన యెర్రకాలున, బై శీత, జల్లేరు, యింకా లెక్కవరాని చిన్నిచిన్నివాగుల వెంబడిస్తే 25-8-28 తాగిఖారాత్రి ఆపరిమితమైన వరదవచ్చి గొప్పగొప్ప వృక్షములు, గొర్రెలు, మేకలు, పశువులు, యెన్నిచవిపోయినదిన్నీ మోములతిరగని నానులు చింత, జిన్ని, మామిడి, తాడిచెట్లు కొండలైన పెద్దవృక్షములు పాతాళమున నాలుకొనియున్న వంగళేళ్లతో సహితంకొట్టుకొనివచ్చి వాగువెంబడిస్తే వాగుపై భూములమీదనున్న తొండవూడుచున్నవి. ఈ యెరులకు గట్టుపైకిదొంకలతో నున్న అవధితో నున్న దట్టముగా అల్లుకొని యున్న అరణ్యము యావత్తూ యావరదవల్ల యొక్కడకుపోయినదిన్నీ తెలియదు. భూములు యావత్తూ పెన్నెలుకాయల చందమున యనుకతో తెల్లగాయున్నవి. యప్పటికి గుమారు 180 సంవత్సరముల క్రితం “బై నేటి” కి కన్నా పురంబ బందకట్టి సదరు బందకట్టి నీటి ఆధారమున గొప్పగొప్ప చెరువులు త్రవ్వించి పల్లపుపైరు సాగుచేయించి బీదనాదలు యావచ్చుండకి ఆవారము దొరకు మార్గము చూపియున్నారని ఎన్నివరదలు వచ్చినను యాబందకట్టును మాత్రం తీసుకొని పోవుట మరచిపోయి బందకట్టు ఆధారమున వున్న అనేకమంది బీదలను కాపాడుచున్నది. గోదావరి నదికి ధవిశేర్లంపల్ల కట్టిన అనకట్టువలె యాబందకట్టు తయారుచేసినారు. నేడు వచ్చినవరదవల్ల యాబందకట్టు యేమైనదో కనపడుటలేదు బందకట్టు కట్టిన ప్రదేశము యిదేనుమా అని అనుకొనుటకు మాత్రం పడిమటవైపు గోడమాత్రం కొద్దిగాయున్నది. ఈ బై నేటికి జంగారెడ్డిగూడెంపల్ల (జహ్నం) డమైన ఎంతెన నుమారు డబ్బెవల రూపాయలకు ముప్పై సంవత్సరముల క్రిందట బంగాళా దేశముకు తయారుచేయించి యున్నాడు. ఇదికూడా పునాదులలోకి అంతరించి బందకట్టువలెనే ఉత్తరవైపు గోడమాత్రం మిగిలిపోయినది. “ఎర్రకాలం” కూడా యిదే ప్రకారముగా వచ్చి జంగారెడ్డిగూడెం దేవులపల్లి మధ్యనున్న యా కాలముకుట్టిన ఎంతెన మాత్రం కొట్టుకొని పోయినది. మిగిలిన చర్యలలో బై నేటికి తీసిపోలేదు—“జల్లేరు” దీనికి మాత్రం గవర్న మెంటువారు యేవిధమైన కట్టడములు కట్టించి యుండలేదు. కాని యా యేటి ఆధారమున తూర్పు గోదావరిజిల్లా పోలవరం యేజినీడిజిల్లాలో గణపవరం, పుక్కాపూడి, మైసనగూడెం, తాడువాయి, యా గ్రామములలో గవర్న మెంటువారు గొప్పగొప్ప చెరువులు త్రవ్వించి గోదావరి డెల్టాకున్న యా చెరువులు క్రింద నులువుగా నీటి సప్తయ చేయుచున్నారు. ఈ వరదవల్ల యాచెరువులు యావత్తూ 5-10-20, యా ప్రకారముగా లెక్కనువించి గండ్లువేసినవి. ఈచెరువుల క్రిందవున్న పల్లపు భూములు యావత్తూ పెరకభూములకున్న యెత్తుగా యనుకదిబ్బలతో కనపడుచున్నవి. ఎర్రకాలంపై బై నేరు జల్లేరు యా యెరులకు చుట్టుపట్ల పల్లపుపైరు మొకపైరు అపరిమితముగా నవ్వుమోసేయింది. పశువుల బిళ్లు యావత్తూ యనుకతో నిండిపోయినవి. మా యేజినీడివిజన్కు క్రింద రాయగూడెం పల్ల బై నేరున్నా ఎర్రకాలంవయిన్నా కలసి యేక కాలువక్రింద ఎర్రకాలంప అనేపేరితో ప్రవహించుచుండును. ఈ రాయగూడెం ఎర్రకాలంప పల్లనే కట్టబడియున్నది. 25-8-28 ఉదయం కి గంటలకు పైని వ్రాయబడిన వరద ఎర్రకాలంప బై నేరు రెండున్నా కలసి యా రాయగూడెం చుట్టకంచగా ప్రజలు యావచ్చుండి జడిసి కొండకు కొంతమంది వెళ్లి నారు. కొంతమంది గృహములు బిడుపలాలక తలుపులు మాత్రం తెరచి గోడలమీద నిసనించి యుండగా ఈ గంగాభవానీ ఆగృహములలో ప్రవేశించి తన యాచ్చనచ్చినట్లు నాట్టుమాడి ప్రతి సంవత్సరం ఆ గ్రామవైతులు యచ్చు కట్టుములు గొర్రెలు మేకలు పశువు కుంకమ పుప్పుకురి కొన్ని గృహములను మాత్రం వెంబడి తీసుకుపోయినదట. కొన్ని గృహములను పడగొట్టినదట. పేరనకు మాత్రం కట్టుడిట్టుగా కట్టిన కొన్నియిండ్లు ఆకారముతో మాత్రం యున్నవట. ఇంకా దిగువ పోతవరం ఆవైపుల కొన్నియిండ్లకున్నా మనుష్యులకున్నా కూడా నష్టమని చెప్పుచున్నారు. పరియైన సంగతి తెలిసి యుండలేదు. ఈ వరదవల్ల బీద రైతులు అనేకమందికి నష్టం కలిగి చాలా విచారించుచున్నారు. ఆపురాపముగా పాపికిండలలో గంగపాంగి యావిధముగా బ్రహ్మాండమైన వరదలతో ప్రవహించి నష్టము కలుగుజేసినదిగాని కేవలముకాదని యొక్కడ ప్రజలయొక్క అభిప్రాయమైయున్నది.

బయ్యనగూడెం. మానాప్రగడ చలపతిరావు.

ఈనో ఫ్రూట్ సాల్ట్

మీ ముఖాకృతినిబట్టి మీకు ఈనో అవసరమని తోచుటలేదా?

మీ కండ్లయొక్క పొడగు పోయినవా? మీ శరీరమునకు మొదలును, పుండు లేచి వికృతాకారమును దాల్చినవా? అట్లయిన ఈనో "యే మీకు కావలసినది, ప్రతినిత్యము ఉదయం ఒక గ్లాసు నీళ్లలో ఒక టే స్పూన్ ఈనోను వేసి త్రాగుడు, శరీరమునందు విషవాయువును, అశ్రిష్టపదార్థములను తొలగించి రక్తమన్ని చేయును. రక్తముచెడుట చేతనే ముఖనిర్మాణము బద్ధక, గడక "ఈనో" నే నేనించుచు మంచి గుణివ్యులగు నేనించుటకు కచ్చితముగా నుండును.

ఉపయోగించుటయందు చాల సులభమైనది. ఖర్చు తక్కువగునది. గు వత్సరముల కెక్కువగా ప్రపంచ వందు ఖ్యాతి గాంచుచున్నది.

తయారగు నవ్వను కేరళతో తాక బడును. బి. సి. ఈనో టెబిటెడ్, అరబ్బ, (ఇంగ్లండు) ఫ్రూట్ సాల్ట్, ఈనో అను కేర్లు మరెయ్యిక్క లేవితో మొదలన రిజిస్టరు బ్రెడ్ మాడక్కులు గలగియుండును.

ప్రతినిధులు:—టి. ఎన్. ఆర్. గిరెట్, 1/17 అర్మీయ్ వీధి, మదరాసు.

ENO'S 'FRUIT SALT'

నైజాంరాష్ట్రములో ఆంధ్రోద్యమము

రాజకీయరాహిత్యసభలకు బాబెహుకూముతు కావలెననుట

శ్రీకరంజి సమస్తపంచలకాలపట్టెన భరితాండమున నివసించు వివిధ రాష్ట్రవాసులలో శాంధ్రులు నొకరను, ప్రాచీనమును మహోన్నతదశ నడభవించి ప్రఖ్యాతిని బడసిరకుటయు జగద్విదితము. కాశీయ వశబాదగు ప్రతాపరుద్ర మహారాజు యోధుమణియగు కద్రవదేవి శ్రీకృష్ణరాయల మొదలగు ప్రముఖులచరిత్రయు మనపూర్వోన్నత్యమునకు సాక్షి.

ఆంధ్రులు విద్యాభ్యాసమునకో ధనాభ్యాసమునకో ఉద్యోగమునకో వృత్తిశీలభ్యాసమునకో లేక ఏకారణాంతరముల వలన నను అస్యరాష్ట్రములయందు నివాసముల నేర్పడ్యుకొని నను వీరందరు ఒకరితో నొకరు సంపర్కము కలుగజేసుకొన నలసియున్నది. ఆంధ్రులు మొట్టమొదటిసారియు ప్రత్యేక వ్యక్తిత్వము కలవారగుటచేతను సహజమైన పుణ్యముచేతను ధర్మార్థచింత గలిగియుండుటచేతను యెచ్చటికరిగిన కీర్తిమణులుగ నే మెలగుచున్నాడు.

నైజాం ఆంధ్రులందుకు నద్యునము. 22 శనరి 21, 22 మొదలగునగుడిన నల్లగొండ ఆంధ్రసభలు యావిషయమును నల్లడించుచున్నవి. ఆంధ్రసంస్కృతినియము, భజనసమాజము, నిజాంరాష్ట్రాంధ్రజనసంఘము, కళాభివృద్ధిసంఘము మొదలగు సాంఘికసంస్థలు; నీలగిరి, రాయచూరు, గోల్కొండ మొదలగు తెలంగాణప్రదేశముల ఈనందర్శకుల కొనియాడవలెనది. మాఖరకపురపు ఆంధ్రులు వీరిని ఆదర్శముగా పెట్టుకొనిన శీఘ్రములోనే అభివృద్ధిని బొందగలరు.

వైసభల సమావేశవరకు సంవత్సరమున మోరారము 1840 హిజ్రీకాలమునకు మహాపురమున హిందూ ప్రభువుగారి పర్యావరణమున మోరారమునకు తీర్చినను విషయముగా ప్రభుత్వముచేత ఆంధ్రులకు అవసరమగు స్థానికాధికారులు నిర్వహణగలిగించుట; ప్రభుత్వముచేత సభలు కూడబెట్టు 21 మోరారువాటి తొడుగుట నవరకు ఆంధ్రులకు అవసరమగు చాలసంఖ్యకరము గు విషయములు. క్రిందటి కెండు సంవత్సరముల రాజకీయములు కాని సభలకు బాధ్యతమును అజ్ఞులగుచేయుచు నైజాం రాష్ట్రవాసులేకాక ఖిందాంతరములందున్న జర్మియాంధ్రులు కాంధ్రసంఘమైన బొంబాయి ఆంధ్రజనసంఘము, వంగవిశార ఉత్కల అస్సాము సంయుక్తమధ్యరాష్ట్రము చాపసాంధ్రుల కాంధ్రసంఘమైన ఖరకపురపు ఆంధ్రజనసంఘము యావిషయమై తీర్మానములు గావించి శ్రీచారి ప్రభుత్వోక్తములకు పంపించియుండిరి.

భారతదేశమునందుగల ఆంధ్రులందరి ఏకాభిప్రాయమును సమకేయముకల్గించినదా హాస్యతీర్మానము సమసింది రాజ్యాంగవిషయములు కానట్టి సాంఘికసభల సమావేశమునకు బాధ్యతము కూడబెట్టుట అవసరమైనదని దయాపూర్వకముగా ధర్మావాసు మహాపురమున హిందూ నివాసు ప్రభువుగాను బాధ్యతముగా గాక అని ప్రార్థించుచున్నాను.

నైజాం రాష్ట్రములోని ఆంధ్రోద్యమము సాగించుచున్న ఆంధ్రకాయలందరు కొనియాడవలెనది అస్యరాష్ట్రములలో నున్న ఆంధ్రులతో సహా వీరు సంపర్కము గలిగించుకొనిన మరలొక వివరమును కృత్రిమమున యత్నములు శీఘ్రముగానే తొలగింపగలవు.

నైజాం రాష్ట్రాధ్యుల యభివృద్ధికి భగవంతుడు తోడు పడుగాక.

ఎ. లక్ష్మణరావునాయుడు
నిర్వాహకార్యదర్శి-ఆంధ్రజనసంఘము.
ఖరకపురము.

భద్రాచలం యనుపదారి

పశ్చిమగోదావరిజిల్లాకు ఏలూర ప్రధానస్థానముగా చేయబడెనని చివర కిప్పుడు సిరకడినది. మొదటిసారియు యీ జిల్లాలో ఏలూర ప్రామాఖ్యతో నహించియున్నది. ఇప్పుడు భద్రాచలమునండి ఏలూరుకుగాని నిడదవోలుకుగాని రైలుమార్గము నిర్మింపబడునను వచంతులు చాల ప్రబలముగా నున్నవి.

భద్రాచలమునండి చింతలపూడి మీదుగా ఏలూరుకే రైలు వేయవలసినది యెల్లవాడను కొంచుచున్నార. జిల్లాకలెక్టరు జిల్లాబోర్డు నియోజిత అధ్యక్షుడుగుడ ఏలూరుకే రైలు వేయవలసినది అభిప్రాయపడినట్లు తెలియుచున్నది.

ఈ యనుపదారిని ఏలూరుకే కలువలెననుట కన్ని యోకారములుకలవు. ఏలూరు గొప్పవర్తక స్థలము. మంజునకు ప్రధానకట్టాము. రైల్వేవారు ఏలూరులో నిడివడ్లకున్న రైలు స్టేషనులుగాక క్రొత్తగా మరియొక స్టేషనునుగూ కట్టవలసియున్నార. భద్రాచలంకల్గిగోరు యాత్రికులందరును మొదట ఏలూరే వచ్చెదరు. ఏలూరు నుండి చింతలపూడికి మోటారుబస్సు తెల్లపుడను సరిగా రాకపోకలు పలుపుచున్నవి. చింతలపూడినుండియు భద్రాచలము నుండియు రాదగిన ఆడవులవస్తువు లన్నియును ఏలూరు బజారుకే విస్తారముగా వచ్చుచుండును. క్వరలోనే ఏలూరులో బాయిల తొక పెండుగ్రేడు కాలేజియును బాలికలకొక హైస్కూలును యేర్పరచబడును. గుడివాడ భీమవరం యనుపదారి యందలి కైకలూరు రైలుస్టేషనుకు ఏలూరునుండి రోడ్డువేయచున్నార. ఈ పరిపూర్తికావచ్చినది. మండలాభివృద్ధినిగోరు వారందరు యావిషయమున యేకాభిప్రాయమై పనిచేయగోరెదరు. ఈ విషయమున పనుకటివలె ఏలూరువారిని నిడదవోలువారిని ఎట్టిపోటీయును యుండగూడదు. ఏలూరు ముఖ్యకట్టాముగా నిర్ణయింపబడినందున నిడదవోలువారు పచ్చాపముతో తోడ్పడునని నమ్మగలను.

మండల శ్రేయోభిలాషి,

ఇంకొకసారి మితిలేదు. వీరికి కారణమేమి? వీరి కంఠము
క్రాంత్యమైనది. మృగశిరము, గాంధీశిరము ఈ రెండును వీరి
కంఠమున లీనమైపోయినవి. సేరవాస మేర్పరచుకొనినవి.
వద్యము వదులుచు శ్రుతివానికి అర్థము కండ్లకు కట్టనగును
అట్టివలెను బలివి చేతకావించినట్లును. వద్యము శాస్త్రము
వందలసామరజనులు కరత శిష్టముల చేయవలెను. వీరు వద్య
ముల పాడెత్తరు నుదానివలనకల్లు శోభియున్న ఇతరులకు కలగ
నేరవు. ఈ గుణమందు బిరు లీతని మించలేరు. సమానలగుటయు
దుస్సాన్యము. ఉత్తరమును చదువునపుడు వీరు కటకటంబుకట
వద్యనాటకము. నుతుని, భార్యను కలిపికొనినపుడు వీరు జూపిన
అద్భుతములు. శోభనములన ప్రేక్షకులలో కంటదడి పెట్టిరి
వాటిమీదు. నుజుబానియందు వయసుననెయున్న అద్భుతము
జాలములు విశ్రమములు. చంద్రవర్ణ మొదలగునవి కడు నిపుణు
లతో నైరవబద్ధిని. వయసు చేపుటయందును ప్రేక్షకు లీతని
తెల్ల బోయి నిడు బోయి నూ చు
యందురు. వీరు చూపిన దుఃఖావేశమును తిలకించిన నటునకు
రసానుభూతి కలదని వదింపదుర్దువు లగుదుము. ఈతడు “అ
నంతశోభిరతిమిర తోకకవతి” ఈతనికి “నిర్వాసకాక
నృంతావళిలపు” కన్నీటి పరుల దొంతరలు కలవు. అమూల్య
మపువ్వులను సమామననిరుకను నెంతోదాంబుపు నిధులు
కలవు. ఈతడు “విశమశోకగీతు లెప్పిలెను.” దుర్భర
దురుత్తా వేగవర్ణక వైదిమగుట కనిత్యమున దేవులవల్ల కృత్య
కాత్రిని చూచినాము. నల్లులలో డిలి విలి నుబ్బారావుగా
రిని చూచినాము. శోకానలములన వెలివడగట సమాజము,
అత్తులెను బ్రావము. అట్టిది వీరిలో కనుపించుట మన భాగ్య
ము. “ఈ శాటకముననే యెట్లుండున, అనగా ఇట్లు ఏర్పడిన
న, ఇక నాకేర్పంద నాటకమున ప్రేక్షకుల హృదయముల
ద్రవమాపముగా మార్పగలడను కొనుచునపు వారి నశీకుల
విని యెఱిగెను. వారికేర్పందనాటకమున శోభావేశమునకు వీరికి
తానెప్పిలెనదొరకగలదు. వీరు ఈవిషయముననే కాదు గొప్ప
వారలగుట ప్రాంత్యభిజ్ఞులమున బ్రావు వర్తన ఇతరతన రానిది.
అట్లును నిజముగ లీలామానుషవిగ్రహులనె వీరు కన్నట్లుదురు.
వరాహాద్వైపయ్యుని గొప్పవిదేశింగ, చాణుక్యమొదలగు పాత్ర
ములగుటకే కొనసాగితో నొనర్చుల సుబుధలు.

ఇతరములనువారకి బోనిబ్రహ్మసూత్రుల నెండినెను
బహుమతిగా లోపలగిరి. ఒక తోటమునాట డిలి విలి నుబ్బా
రావుగారిలో కాననగును. ఒకతాకాటుగా వీరు అతగా
కన్నట్లుగా విన నేమియే? వీరి కటకాకాటల మిద్దానిని
మాటుపరతత్వము. ఈతని శక్తిసామర్థ్యముల విచారించిన
ఈ తోటకు గొప్పదిరావేశము. ఈశాస్త్రి కళాపాపనకు
ఈ సమాజమునాటికి, శాస్త్రమునకే శ్రీ సంగి విరకాలహంధ్రుల
తనియజేసు అయినారోగ్యము లీర్పడదు ప్రసాదించుగాక.

ఇతరములనువారకి బోనిబ్రహ్మసూత్రుల నెండినెను

వేదాంగధర నాటక ప్రదర్శనము

15-9-28 శ్రీవారమునాడు, రాజమండ్రిలో సారంగధర నాటక
ట్రంపుందరివారు భట్ట శారాధ్యుని కృత సంగీత నాటక
ము ప్రదర్శించిరి. భట్టశాస్త్రిగారి ప్రేక్షకులకు సంగీత భాష
జ్ఞాన శూన్యతను ప్రేక్షకులలోగా రాకపోయినను నాట
కము మాత్రము ౧౦-౧౨ నిమిషములకే ప్రారంభమైనది.
ప్రారంభమున మహావీర సాంధ్యకవితయు ౮ సరి వయసు
గుల బాలికచే “వందేమాతరం” అను ప్రార్థనాగీతము మృదు
వధురముగా పాడబడినది. నటుల రంగస్థలమునకు నూతనలగు
టంజేసియై మరెందులకే కాని నాటకవంధు బాలభగము
తన పట్టుకొని ప్రదర్శించిన ప్రతి అంకమునకు కొన్ని
గ్లిక్ల నాటకములను ప్రదర్శించుచు వున్నాడు. తృతీయాంక
మందు ప్రావీణ్యముననున్న వసాంగధర దుర్భరవియోక్తి
అంకములైన ప్రసంగంబును వస్త్రాంకమును రసానుభూతి
గురు, పితృభావభావములతో పాటు తత్కాలమున చేయదగి
న తర్వాతాధునిక యువలననవారిని జేయలేదు.

ప్రథమాంకమున భీమపాత్రధారియగు శ్రీయత యన్.
మూర్తిగృహస్థునిగూర్చి భావి, సవర్ణముగనడించిరి. సమా
జేన పాత్రధారియగు శ్రీ బొన్నలగడ్డ వంశీధర రాధాప్రసన్న
గారును, శ్రీమతి పాత్రధారియగు శ్రీ. కె. నుబ్బారామయ్యగా
రును భీమానుదేయాల ప్రథమాంకమునకు వస్త్రావధిరి.
తృతీయాంకమున అశ్వతామ పాత్రధారియగు శ్రీ.సి.
“పెన్”, సత్యవారాయణగారు మహావీరముగా పాడుటయేగాక,
సత్యదుర్భరముగా నడిచితి నాటకమున కలతను వస్త్రావధిరి.
కర్ణ పాత్రధారియగు తిలక్, తిలక్ నటించెను.

నాటకమునకు దుర్భరముగా పాత్రధారియగు శ్రీ.రా

4875

482

నిర్మలమైనది, త్వరిత
కు భ్రమనర్హము.
ఉపయోగించువారికి
ఖచ్చిత శక్తినిచ్చి ఆరోగ్య
మును కాపాడును.
అన్ని విధములనుపుయోగియు
టకు ప్రేమమైనది.
గుడ్ విక్స్ మాంధ్యమును
ఇంగ్లాడువారిచేతయొనెనది
“పి” “పిటింగునాపు”
“వెల్ రోజు” పానీయాలు
లెటసాపుష్ మెనోగ్రామ్
టాయిలెట్ సాపుకధికారులు

ఆల్ ఫ్రెడ్. డబ్ల్యు. బ్రూక్ లోన్లువాక్సు నెం 875, బొంబాయి

మర్రి సత్యవారాయణ మూర్తిగారును వందల వస్త్రాంకముల
యందు, భీమాధ్యక్షులును భక్తరాజును బాగుగా నే నటించిరి.

మొత్తము నాటకము ప్రదర్శించినపుడు చాలాబాగు
గానే యున్నది. ఇకముందైన నీతోటల సవరించుకొని నా
టకము జేసినచో చాలా బాగుగా నుండును. ఏది యెట్లున్నను
జనలందరినీ సాల్పముండలి వారికి సంతోషప్రాప్త్యాహ మొసం
గవలె. వీలనన, శాటక ప్రదర్శనమే కష్టము. అందు సంగీత
మందలి కష్టమైనను, అందు వీరందరి కిడియే ప్రధమ ప్రయ
త్నంబున నిత బాగుగా నటించినందుల కందరము వీరలకు భగ
వానుండు సంతోషాదురాశోగ్యముల నొసంగి ముందు వీరల
(సంగీత) నాటకరంగములయందు ప్రకాశించు నట్లును
జీర్ణించుచున్న సంగీత నాటకశా పునరధారముగ జేయ
ప్రార్థించవలెను.

బొన్నలగడ్డ మృత్యుంజయశర్మ.

సారంగధర నాటక ప్రదర్శనము

ఈ సమాజమువారు 18-9-28 లేదని రాజమండ్రి శ్రీ
బాద్రి సినిమాహాలులో సాయంత్రము 6-30 గంటలకు సారంగ
ధర నాటకమును ప్రదర్శించి ప్రేక్షకుల యానందముగలకు
విమర్శకుల విమర్శకులను లోనైరి. ఇందు రాజరాజ నరేంద్రుని
పాత్రను బ్రహ్మశ్రీ బ్రహ్మజోష్యుల నుబ్బారావుగారును
రత్నాంకిపాత్రను మ. రా. శ్రీ ఆంధ్రనాటక కళాపూర్వమును
జెరుదాంతియగు ముప్పిడి జగ్గరాజుగారును ధరించిరి. సారంగధర
పాత్రను బ్రహ్మశ్రీ కొల్లూరు చంద్ర శేఖరరావుగారును చిత్రాం
గిజేషమును బ్రహ్మశ్రీ కె. భుజంగరావుగారును నటించిరి.
ఆదిన మహావాస్య యగుటచే సర్వమును పట్టామునగల యిత
ప్రముఖులను వెక్కిరించి నాటకమునకు విచ్చేరిరి. ఇదివరకు
వీరు ప్రదర్శించిన పాత్రకేంద్ర నాటకమును గురించిన విమర్శ
ఆంధ్రపత్రికయందు జూచినవాడనై వారి ప్రదర్శన మొక
పరిచూడవలెనని కతావాలమున తత్కాలమునా నొకడనై
నాకు లోచన విషయములను వ్రాయబూనిరి.

బ్రహ్మశ్రీ బ్రహ్మజోష్యుల నుబ్బారావుగారి వృద్ధ
రాజవేషము చక్కగా నొప్పియున్నది. చిత్రాంగిజేషమును
తెలిసికొని ప్రత్యవియోగమున క్రంగిపోయిన మనోభావములు
కలిగి, మనవివారిని జలకును నటించిన విచారము వ్యసాదీర
ము. సారంగధరుని చంకింపలమునకవచ్చి సారంగధరుడెడదగా
నేన్నట్లు ప్రణించి రమ్యముని లిచుచు తుదకు కాలచేయలు
ఖండింపడెడి కొడుకును చూచి మూర్ఛకొందునపుడు వీరు
పాత్రలోలనమై శ్యామలముగ పాత్రపాషణ చేరినట్లెడ గొప్ప

నటులని చెప్పుట కంతమాత్రము సూచనములేదు. ఇక రత్నాంకి
జేషమును ధరించిన ముప్పిడి జగ్గరాజుగారిపాత్ర లోకపాత్రము
నటించు స్త్రీజేషధారులు మన యాంధ్రదేశమున లేరనియే
సానమ్యము. సారంగధరుని జేషముజేసిన కొల్లూరు చంద్ర
శేఖరరావుగారు మాతృభక్తి, పరశ్రీమనుపాపమును బాగుగ
ప్రదర్శించి సారంగధర పాత్ర సత్యంబు రసవంతముగ నడిపింది.
ప్రేక్షకుల మన్ననలకు పాత్రులైరి. కె. భుజంగరావుగారు
వృద్ధభక్తియం దీర్ఘాభావము సారంగధర విరహము సహాయం
దలి కొవము సారంగధరుని చంపుటకే భక్తివ్యక్తమౌకొండ
ములను బాగుగ యెసిన నటించి బాగుగనడించిరి. ఇంకను యీ
సమాజమువారు యీ వెల్లూరులోగా వారి ప్రతిభాను
నాటకరాజులగు వద్యవూహము చిత్రనీయము మొదలగు
నాటకములను ప్రదర్శించెదరని వినియోజిరి. వై సమాజమును
చాలావృద్ధికొందినటుల జేయుటకై సర్వదా సర్వోత్తమ
ప్రార్థించెదను. పట్నా పాస్త్రపులు వీరి యద్యమునకు
తోడ ప్రోత్సహించి రాజమండ్రివరము నాటకరంగా
నుకు నామమును పొగొట్టకుండురు గాక తుని ప్రార్థించు
చున్నాను.

కె. వెంకట్రావు, బి. పి. తిలక్

ఎంగుమెన్సు హాఫిక్లబ్-కాకినాడ

ఏలూరులో శ్రీకృష్ణలీలానాటక ప్రదర్శనము
ఈనెల 10 వ లేదని యాసంఘమువారు నాటకమును
జయపరముగా ప్రదర్శించిరి. ఏడేండ్లు మాలము శ్రీకృష్ణ
పాత్రను ధరించి అత్యద్భుతముగా ప్రదర్శించెను. భక్త్యాదేహ
దే. కంచాయితీశిర్డుకు అత్యుత్తమ ప్రయత్నమునకు
విరయ్యగా రాబాబునగొక స్వర్ణ పతకము నొసగునట్లు వాగ్దా
ము చేసిరి.

ధర్మసత్రమునకు స్థలము
ఏలూరులో మహావంశతేత్రమున శ్రీమత్ సుబ్బా
హృదయ నుబ్బారాయణగారిగడ్డ పాముకాటుకొండకొక్క
వేయించుకొనుటకు ఏలూరు మహుచారికొరకు సత్రమును కట్ట
టకు స్థలము నొసంగగోరుచు శ్రీయత మోలే నారాయణరావు
ఎం. ఎల్. సి. గారు మున్నగువారుపంపిన మహాబలము చిత్ర
గింది ఆస్థలమును త్వరితము నెప్పించవలెనని దివిజనలు ఆశీస్సు
గారిని ఏలూరు పొడలు విక్రీలిగా కోరుచున్నారు.
ఎం. కోటయ్యనాయుడు.

అమృతాంజనం డిపో వారి

సుప్రసిద్ధా షధముల జాబితా

1. జీర్ణరసాయనము మాత్రలు అజీర్ణమునకు	1-4
2. వజ్రగుళికలు ధాతుపుష్టికి	1-0
3. జ్వరహరి జ్వరములకు సీసా 1-కి	0-10
4. అమృతాంజనము సీసా 1-కి	0-10
5. మూలకంకుశ తైలము డబ్బి 1-కి	0-10
6. శామరతైలము, శామర, తీటకు	0-6
7. కలరా మాత్రలు, వాంతిభేదములకు	0-6
8. తేలుమందు, తేలుకాటుకు సీసా 1-కి	0-6
9. దంతశూలహరి, పండ్లపోటుకు	0-8
10. కర్ణశూలహరి, చెవిపోటుకు	0-6
11. గజ్జిక తైలము, గజ్జిచీడలకు డబ్బి 1-కి	0-4
12. పగుళ్లకు తైలము, శీతపగుళ్లకు	0-6
13. శేలకు మందు సీసా 1-కి	0-4
14. చండన అత్తరు 1 బొంబు	2-0
15. కుష్టుకు తైలము, డబ్బి 1-కి	0-6
16. దంతచూర్ణము, పండ్లతోమటకు	0-2
17. సుఖభోగిమాత్రలు	1-0
18. సుఖభోగి తైలము, పుండ్లకు	1-0
19. రోమహరి, వెండ్రుకలు ఊడుటకు	0-8
20. మోహిని తైలము, వెండ్రుకలు పెరుగుటకు	0-12
21. చుండుకు నూనె సీసా 1-కి	0-6
22. గ్రహణిమాత్రలు డబ్బి 1-కి	0-8
23. జాలాబి మాత్రలు, మలబద్ధమునకు	0-8
24. కుసుమారిమాత్రలు, కుసుమవ్యాధులకు	1-0
25. సెగకు ద్రావకము సీసా 1-కి	1-0
26. కఫహరి, శీతకట్టు దగ్ధులకు	1-0
27. కఫహరిచూర్ణము, దగ్ధ ఉబ్బసములకు డబ్బి 1-కి	0-8
28. సుందరితైలము, ముఖకాంతికి డబ్బి 1-కి	0-8
29. శిరోవేదన మాత్రలు, తలనొప్పిలకు	0-12
30. సేతాంజనము, కంటివ్యాధులకు	0-4
31. ఉబ్బసమునకు మందు	2-0
32. కుంకమపువ్వు రు 1-కి	3-0
33. పచ్చకర్పూరం రు 1-కి	3-0
34. కస్తూర	26-0
35. జాన్ను రు 1-కి	3-0

అమృతాంజనం డిపో

బొంబయి — మదరాసు

ప్రకటన

ఆంధ్రపత్రిక - భారతి

నిజాంరాష్ట్రము నందలి ఆంధ్రజిల్లాలలో నుండువారికి పి. పి. లు సంపుట సామ్యము నమూనా రేయిట మొదలగు సాకర్యములు లేనందున దక్షిణ హైదరాబాదు కిరి రెసిడెన్సీ గజెట్లో నుండు నామపల్లి గౌరీశంకరవర్మ అండ్ కో., ఆంధ్రబుక్ డిపో వారిని మా ఏజెంట్లుగా నిర్దేశించినాము. అంగీకరింపని సాకర్యములు లేనివారు మా ఏజెంట్లకు వ్రాసి ప్రతికలు పంపింపరాదు తెప్పించుకొన వచ్చును.

చందాలవివరము

ఆంధ్రజనపత్రిక సంవత్సరచందా (ఉస్మానియా)	28-8-0	కళాదాన	24-0-0
" ఆరమాసములకు "	14-4-0	"	12-0-0
" మాడుకూసములకు "	7-7-0	"	6-4-0
" మాసమునకు "	2-9-0	"	2-2-0
ఆంధ్రవారపత్రిక సంవత్సరచందా ఉస్మానియా	4-12-0	"	4-0-0
సంవత్సరాది సంచికలు } క్రొత్తది "	1-4-0	"	1-0-0
చందాదార్లు }	"	"	"
చందాదార్లుకానివారికి "	2-8-0	"	2-0-0

భారతి (సచిత్రమాసపత్రిక)

రంగుల చిత్రపటములు, విద్యాంశులచే వ్రాయబడిన గద్య, పద్య, చారిత్రక, గాన, చిత్రకథాది విషయములను చర్చించు వ్యాసములు, కథలు కలిగి అతిసుందరముగ ప్రకటితముగు చున్నది.

సంవత్సరచందా ఉస్మానియా	7-2-0	కళాదాన	6-0-0
ఆరసంవత్సరచందా "	8-9-0	"	2-0-0
నిదీపపత్రిక "	0-12-0	"	0-10-0

భారతి వెకకటి నాలుగు సంపుటములు (1924 సం. మొదలు 1927 సం. వరకు) క్యాబింట్ వైసు విక్రయమునకున్న ముగిసినవి. ఒక్కొక్క సంపుటము (రెండుభాగములు) మొ. రు. 6-0-0

పి. పి. చార్జీలు వర్తించు ప్రత్యేకము.

మేనేజరు, "ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము" 7, తంబుచెట్టి వీధి, మదరాసు.

నిజాంరాష్ట్ర ప్రతినిధి:— నామపల్లి గౌరీశంకరవర్మ అండ్ కో.,

583, రేస్ కెస్ట్రేటు, హైదరాబాదు.

రోజాపుష్ప లేవ్యము 3351

మలబద్ధమును హరించుటలో శ్రేష్ఠమయినది. కాంతిచేతను చక్కగా గలిగించును. దురికగ్రహణమునకి- పక్ష్యము లేదు. 15 టేబి డబ్బి రు. 0-10-0.

మకరధ్వజ

అన్ని వ్యాధులకు శ్రేష్ఠము రక్తవృద్ధికి, బలమును కలిగించును రు. 1 బాడు 12-0-0 16 గ్రెయిలు రు. 1-0-0. పి. పి. ఏ. ఆంధ్రకో ఆయుర్వేదమునా, తెలివేది, కల్లాదుకొట్టా

మహాసూర్యావరి

ద్రక్ష్యమైన యోగము. ప్రతివారికి అవసరమయినది. తొలిదనుట, నోటినిసూచుట, కాళ్లుచేతులు మయలు, నోటి పూత, గుండెలలోమయి, మొదలగు వైద్యవికారమునకు వ్రాతము. శ్రీ ముక్త్యైలరాజాచారి సంస్థానమున కయారం 2-20 రు 1-3 రు 3/-.

అర్చరసాయనశాల, ముక్త్యైల(కృష్ణా).

ఆయుర్వేదాషధ రత్నా కరము

చరక చికిత్సాస్థానము రు. 6

ఆంధ్రవైద్యరత్నావళి రు. 2, భవ్యవరాళిక రు. 1 2043) చార్జీలు ప్రతీకర కృష్ణమా ర్చి శ్రీ, హైదరాబాదు

ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయమున దొరకు గ్రంథములు

రాష్ట్రభాషాసాహిత్యప్రభువు ప్రకము— రామానంద కృష్ణాచార్యులు 0-8-0
శ్రీరామనిజయము (నాటకము)—కే. వెంకటరమణ రావు గారు. 0-8-0
కారబాంబ, (శ్రీనగర్వభోధిని) నాటకము—టి. శ్రీనివాస రావుచాచార్యులుగారు. 0-4-0
శబ్దకామిని (నిఘంటువు)—శిరోధూషణము, వేంకటాచార్యులుగారు. చాలకావయోగకరము. జేబులోనిముద్రును. 1-4-0
ఆంధ్రోద్యమము—మొదటి అయిదు ఆంధ్రమహాజనసభల అధ్యక్షుల ఉపన్యాసములు, తీర్మానములు చిత్రములుగలవు. 1-8-0
ఆంధ్రసవిధి—ముదిగొండ నాగలింగశాస్త్రిగారు 0-4-0
అత్యుజ్జ్వలసాంఘము—పారిసంది జగన్నాథస్వామిగారు. కరీరము విడిచినతరువాత అత్యుజ్జ్వలనిగూర్చి చెప్పినది. 0-8-0
సత్యవత్సరాభ్యాసము—మల్లంపల్లి మల్లికార్జునశాస్త్రిగారు. అయిదాశ్వాసములరసవత్ప్రబంధము. అద్భుతకల్పన ములతో నిండియున్నది. 1-0-0
గురుబోధామృతము (వేదసారగ్రంథము)—శ్రీమతి గట్ట సుంది తిరుమలమ్మగారు. భక్తిరసపరిపూరితము లగుపాటలు 0-4
తిలక మహాకయనిజీవితము, సంపూర్ణోపన్యాసములు—మానికోండ సత్యనారాయణశాస్త్రిగారు. డిస్క 420 పుటలు. 2-4-0
తత్వమనంద్రికా (ప్రభుభాగము)—సన్నిధానము గూర్జనారాయణశాస్త్రిగారు. 1-0-0
సంగీత శిమంతకమణి. 0-8-0
మూర్తి దేవేంద్రనాథ తామరగారి స్వీయచరిత్రము—మొక్కపాటి రామమూర్తిగారు. ప్రతివ్యక్తియు ముఖ్యముగ జరువలసినది. శైవరైతుకాగితము. పుటలు 214 క్యాబింట్ రు. 2-8-0
ఆంధ్రశబ్దచింతామణి (సటీకము) —పారిసంది రామ శాస్త్రిగారు 0-12-0
ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము, మదరాసు.

శ్రీ కాంతి ఆశ్రమమునండి ప్రకటించబడు పత్రికలు.

కాంతి

(భక్తి భావనైరాగ్య విషయక మాసపత్రిక) సర్వతర సమృద్ధిములను, తెలుగు వ్యాసములతోడ నగు రారయ, విశ్వ సోదరభావమును బోధించును. చందా వివరము:—కార్యకర్తలకు రు. 100, పోషకులు రు. 50, సహాయకులు రు. 10, చందాదార్లు రు. 2.

PEACE

'కాంతి' పత్రికకంటెనే సర్వతర సమృద్ధిములను, విశ్వసోదర భావబోధకము నగు వ్యాసాచార్యితో ఆంగ్లమున ప్రకటించబడు మాసపత్రిక.

చందా రు. 3-0-0 'కాంతి' పత్రిక చందాదారులకు రు. 2-0-0 మాత్రమే.

శ్రీ కాంతి ఆశ్రమము

ఈ ఆశ్రమము ముట్టుగు కొండలుగగిరి కడు విశాలమై యొప్పు సమస్తదేశమున, వివిధ భుక్త్యులతోడ నలరారు చక్కని తోటనడుమ నిర్మించబడియున్నది. ఇది ప్రపంచమున గల మానవు లందఱును కాంతికి వచ్చి సర్వతరములవారసై తమతమ గర్భముల ననుసరించి వరదాగ్ధ సాధన చేసికొనట కనున్దగవచ్చును.

హిందూవులు, మహమ్మదీయులు క్రైస్తవులు, బౌద్ధులు కలియలేరును దేశ భాష మతవిషయాలకు వ్యతిరేకముగా తమ తమ యజ్ఞస్థానములను జలుపుకొనవచ్చును. ఎల్లమును ప్రతి పూర్వకమున స్వాగతము!

(ప్రధానధ్యక్షుడు—అమెరికా, జెన్నాబు, మున్నగు దేశములందును కొఱాసమాజములు కలవు.

రోటరల్లకొండలు కాంతి ఆశ్రమపోస్టు, పెద్దాపురం తాలూకా, తూర్పుగోదావరిజిల్లా.

WANTED.

Candidates for Telegraph and Station Master's Classes. Full particulars and Railway Fare Certificate on 2 annas stamp. Apply to Imperial Telegraph College, Nai Sarak, Delhi 3103